1902. HARMINCZHATODIK EVFOLYAM. 30. SZÁM. BUDAPEST, PÉNTEK, JANUÁR 31.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 788.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ,
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . 40 kor. | Egy negyedévre 10 kor.
Egy fél évre . . 20 kor. | Egy hóra 3 kor. 60 fil.
Külföldre: 3 hóra Németországba 15 k. 40 fil. Francia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint annak országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 18 k. 40 fil.
Egy szám ára 12 fil.

EGYETÉRTÉS

EÖTVÖS KÁROLY
felelős szerkesztő.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 706.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTERBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Párisban főügynökségünk: John F. Jones & Cie. 31 bis, Faub. Montmartre.
Londonban főügynökségünk: Teleki József 11, Bloomsbury Square.
Frankfurtban a/M: Németországi kizárólagos vezérképviselőségünk Daube G. L. és Társa, valamint összes fiókjai.
Bécsben: Danneberg I., I. Kumpfgasse Nr. 7. Dukes M. utóda, I., Wollzeile Nr. 6—8. Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10. Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2. Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Zürichben: Orell, Füssli & Co.
és valamennyi hirdetési iroda.

Mai számunk főbb közleményei:
Vezércikk: Torz nemzeti eszme.
Tünetek és tünödések.
Országgyülés. (A képviselőház ülése.)
Béke-ajánlat Angliának.
A katholikus kongresszus.
Onegin. (Az opera ujdonsága.)
A szalkai választás.
Közgazdaság: A pesti magyar kereskedelmi bank mérlege. — Az önálló vámterület mérlege. — Közgazdasági fejlődésünk irányzatáról.
Tárcza: A Nazarénusok. Irta: Eötvös Károly.
Regény: Az Aranyhegy. Irta: Jean Rameau.

Torz nemzeti eszme.

Próbáljuk meg, ki lehet-e még menekülnünk abból a gőzkörből, melyet az utolsó napok kavarodásai fölvertek, s melyben már mintha senki sem látna tisztán és mindenki fulladozva kapkodnék. Eszünkágában sincs, hogy esetleges mozzanatoknak mélyebb jelentőséget tulajdonitsunk. Nem titkoltuk idáig sem, nem titkoljuk most sem, hogy annak az oly lármássá vált terézvárosi „demokrata“-pártoskodásnak a mi szemünkben nincs semmi komoly tartalma, sőt nincs elvi jogosultsága sem. Mi már rikitóan személyes jellegénél fogva sem hiszünk abban a képességében, hogy számbavehető országos mozgalommá váljék. Alapjában nem más ez, mint esetlen utánzása a hajdan hires bécsi „Bezirksdemokratie“-nek, a politikai éretlenség e szegény torzszülöttének, mely a Luegerizmusban oly csufos véget ért. De nem térhetünk ki egy állandó jelenség elől, mely a legutóbbi igazgalmakon csak ugy átverődik, mint már hosszabb idő óta közéletünk és társadalmunk sokféle jelenségein. Ez a nemzeti eszmének borzasztó eltorzitása. Ez persze onnét kezdődött, a mióta az agrár-feudális osztályszellemnek nem is annyira gazdasági, mint társadalmi uralmáért a buzatermő nagybirtok fölé a nemzeti érdeknek régi rongyokba csavargatott póznáját állitották madárijesztőnek, hogy a szabadelvüség szárnyaló szellemei a latifundiumok tájékára se merjenek tévedni. És azóta hurczolják folyton ezt a torzalakot mindenüvé, a mezőkről a falvakba, a falvakról a városok utczáira, az utczákról a tanácsházakba, tantermekbe, szerkesztőségi műhelyekbe. Immár eljutottunk odáig is, hogy tekintélyeseknek tartott hirlapok is sajnálkozva emlékeznek meg az 1848-iki törvényalkotásokról, a melyek oly elhamarkodottan tágitották ki a nemzeti közösség körét (több mint egy félszázad előtt történt ez a nagy elhamarkodás) és a magyar államiság jövőjét a demokratikus fejlődés alapjára helyezték. Igaz, kissé félénken vegyül még csak bele ez a nyiltan reakcziós felfogás a birkózó érdekek gomolyába.

Ugyan mit érthetnek, a kik igy beszélnek, a „nemzeti eszme“ alatt? Hát még hogy fogják fel a „nemzeti egység“ követelését, a mit szintén elég gyakran vesznek ajkukra? Ha valami megtámadhatlannak látszott eddig állami szervezetünk elvei közül, az épen a demokratikus átalakulás gondolata, mely 1848 örökének oly halhatatlan fényessége. Megtámadhatlannak látszott ez épen a nagy nemzeti eszme szempontjából. Ma azt akarják felfedezni, hogy a közös szabadság nem bizonyult összeolvasztó erőnek, és a demokratikus jogkiterjesztés oly elemeknek adott hatalmat, melyek a nemzet érzéseivel és hagyományaival összhangzásba jutni nem tudnak. És mi lehet ebből a következtetés más, minthogy ujra a szük privilegium szellemének kell beköltöznie alkotmányunkba? Persze, ezt a mélységes gondolatot politikai konczepczió formájába önteni legkevésbbé sikerül a reakczió ügynökeinek, kik agitatorius vesszőparipájául oly szivesen ránt-ják elő az általános szavazatjogot. Mi a nemzeti eszme? A mi országunkban bizony ez rendkivül bonyolult probléma. Tegnap olvastuk egyik kitünő függetlenségi publiczista erős érvekből összerótt fejtegetését, hogy daczára a magyarság immár elért abszolut majoritásának, melyet a legutóbbi népszámlálás a tulajdonképi Magyarország területén kimutat, a magyar állam nemzeti alapját nem alkothatja egészben a nyelv egysége. Be kell érnünk erre a honpolgári érzelem egységével. Ezt a kijelentést szószerint aláirja, mindig meggyőződéseül vallotta e sorok irója is. Megfontolandó kérdés marad itt mindig az, hogy vajjon a honpolgári érzelem egységére a ma érvényes nemzetiségi törvényben, illetőleg a törvény meghozatala óta gyakorlatilag kifejlett nemzetiségi politikánkban birjuk-e a biztos és állandó keretet, melyben az állami egység föltételei érvényesülhetnek. Értjük, ha a nekivadult nemzetiségi agitácziók szélesebb körökben is olyan kivánságot érleltek meg, hogy a magyar faj vezető felsőbbségét az eddigieknél hathatósabb törvényes garancziákkal kell körülbástyázni. De értelmes hazafiak körében igy sem szenvedhet kétséget, hogy az eltipró erőszak olyan rendszeres eszközeit, a minőket Bülow, a német kanczellár a pozeni lengyelekre rámér, nekünk állami egységünk politikájául alkalmazni nem lehet.

Mit jelentsen azonban a kiváltságos és szabadalmazott nemzeti eszme madárijesztő képe az olyan elemekkel szemben, melyek nemcsak honpolgári érzelmeikkel, de nyelvben, nevelésben, magán- és közéleti viszonyaikban mindenkép a magyarsággal azonosulni törekszenek? Hiszen nyilvánvaló, hogy a hirdetett nemzeti eszmének agitatórius kiaknázását csak ez irányban keresik, a terrorizáló czélzatot ez irányban kivánják érvényre juttatni. A nemzeti eszmét egyszerüen ugy tárgyalják, mint valami végletes hatalmi kérdést, melyet a törzsökös magyarságnak kell kiküzdenie a teljesen magyarrá vált zsidó elem ellenében. Nem lehet eléggé csodálni, hogy a milyen brutális erőszakkal igyekeznek ezt a felfogást érvényesiteni, mégis mennyi álnok jezsuitizmust (ezt a szót sohasem használjuk felekezeti értelmében) tudnak vele összekapcsolni. A hogy bizonyos társadalmi körök tevékenységét nap-nap mellett szemlélhetjük, a hogy bizonyos sajtónak rendszeres kommentárjait élvezhetjük: tisztán áll előttünk, hogy ezeknek a hatalmi érdek perverz ingeréből magatartásuk egyedüli mértéke, a müvelt magyar zsidókat a társadalmi összemüködés minden teréről kizárni, őket önérzetükben megalázni és bemocskolni. Gyakorlatilag kivánnák mindig bizonyitani, hogy ők az urak és zsidó polgártársaik irányában a társadalmi konvenczió tekinteteire sem érzik magukat kötelezve. De ha az elveket számon kérjük tőlük, letagadják, hogy az antiszemitizmusnak csak hiréről is tudnának valamit és esküsznek saját liberális voltukra. (Nemde jeles Miklós mester ur?)

Hát az ilyen czégü nemzeti eszmének van-e csak legtávolabb érintkezése azzal a törekvéssel, mely egész nemzedékünk világossága volt, hogy mindazokat, kik magyarokul éreznek és a magyarság eszményeit lelkökbe fogadták, erős, összetartó hazafiközösségbe tudja foglalni?

Budapest, január 30.

A képviselőház holnap, pénteken délelőtt 10 órakor ülést tart, a melyen folytatják az 1902. évi költségvetés általános tárgyalását. Az ülés izgalmasnak igérkezik. A költségvetési vita során ugyanis *Veszelovszky* Ferencz nemzetiségi párti fog felszólalni, hogy a tót nemzetiségi párt programmját kifejtse. Eredetileg *Russiák* János ugyancsak tót nemzetiségi párti szándékozott a költségvetési vitában felszólalni, a kit a tótok, mint kitünő szonokot emlegetnek, e szándéktól azonban eltértek, mert a képviselőház jelenlegi hangulatát nem tartják alkalmasnak arra, hogy tulzó követelésekket fellépjenek és ez okból a választás a szelidebb *Veszelovszkyra* esett. A függetlenségi párt részéről *Krasznay* Ferencz, *Sebess* Dénes és *Rákosi* Viktor fognak felszólalni. *Szombaton*, február 1-én, a ház *nem a költségvetést* tárgyalja, hanem választások és apróbb javaslatok vannak napirenden. Választ 2 jegyzőt, az igazságügyi, az V. biráló, a gazdasági, a közoktatásügyi, a pénzügyi és a véderőbizottságba egy-egy tagot. Ezenkivül a horvát képviselők közül szintén választanak az egyes bizottságokba egy-egy tagot. A horvát pénzügyi egyezmény megkötésére kiküldendő regnikoláris küldöttséget is szombaton választják meg, még pedig tizenöt tagot, a kik közül tiz képviselő, öt pedig főrend. *Széll* Kálmán miniszterelnök a Kossuth-párt tagjainak számarányára való tekintettel hozzájárult, hogy a párt a horvát regnikoláris küldöttségben két tag által legyen képviselve; a függetlenségi párt a küldöttségbe *Kossuth* Ferenczet és *Bartha* Ödönt fogja kijelölni. Ugyancsak szombaton választja a ház *Molnár* Antal helyébe az egyik kormánypárti jegyzőt. Jelöltek: *Hammersberg* Jenő, dr. *Hertelendy* László, *Szőcs* Pál és *Smalovszky* Valér. Az uj horvát képviselők *Josipovich* Ferenczet és *Dedovich* Györgyöt kandidálják a jegyzőségre. A szombati ülés napirendjére ezeken kivül még ki vannak tüzve: a miniszterelnök jelentése a crajovoi alkonzulátusnak teljes konzuli birói hatáskörrel történt felruházásáról, Angliával, továbbá Romániával a közönséges büntettesek kölcsönös kiadására kötött szerződés beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslat, a számvizsgáló bizottság jelentése a képviselőház pénztárának az 1901. évi első felére vonatkozó számadásairól és végül a könyvtári bizottság előterjesztése a képviselőház könyvtárának gyarapodásáról az 1896—1901-iki cziklus alatt.

Tünetek és Tünödések.

VIII.

Fajunk szaporodása. Ugy közlik a számadatosak, magyarul a statisztikusok, hogy Magyarországon a tiszta magyarság száma felülmulja az összes lakosság lélekszámának felét s hogy minden 100 lélekből 51 és fél lélek magyar és csupán 48 és fél lélek idegen ajku. Tudni kell, hogy a számadatos minden száma féllel vagy negyedrészszel vagy tizedrészszel végződik. Neki tizedrész emberei is vannak.

Az én biztos számitásom szerint Árpád mintegy tiz ezer magyarral jött be ide Ázsiából. Ezzel foglalta el az országot s ezzel rémitgette a szomszédos birodalmakat és népeket.

Ha minden száz esztendőben megkétszereződik az emberszám s ha 900-ban csakugyan tiz ezer magyar volt: akkor 1900-ban, tehát ezer év mulva 10 millió és 240.000 magyarnak kell lenni. Van is. Csakhogy valamennyi nem Magyarországon lakik s nem magyarul beszél. A mi hija van a magyarnak, az ott lakik Havasalföldén, Moldvában, Bukovinában, Beszszarábiában, Szerbiában s egyebütt s oláhul, szerbül és oroszul beszél. De ő nem tudja már, se más, hogy egykor magyar volt.

De a ki magyar is: eredetileg nem mind s nem mindig volt az magyar. Sokat kellett az eredeti magyar fajnak elmagyarositás által szaporodni, mert természetes szaporodását rettentő csapások akadályozták. Tatárjárás, törökjárás, németjárás, dögvész, elbujdosás s több efféle. Összes szabadságharczaink csak a magyar vért pusztitották.

Báró Kemény Ferencz volt egykor Erdély kanczellárja. Szókimondó egyenes eszejárásu ember. Egyszer Ferencz József királyunk azt kérdezte tőle, mi az oka annak, hogy Erdélyben oly kevés a magyar?

— Biz annak az az oka fölséges uram, hogy ha fölséged elődeinek trónusát töröktül, tatártól, némettül meg kellett védelmezni, csak a magyar fogott fegyvert s ontotta vérét, nem a többi fajzat. És aztán ha az alkotmányt és a szabadságot kellett védelmezni: annak védelmére is mindig a magyar állt ki a csatatérre, nem más. Hát bizony ily módon mindig fogynunk kellett kissé, mig a többi faj ugy megszaporodott, mint az egér.

Van igazság báró Kemény szavaiban. Egy fegyverbiró ember a faj szaporodására többet ér, mint tiz más, a ki nem fegyverbiró. A harczmezőkön pedig mindig a fegyverbiró magyar fogyott.

Igen nehéz volna ma már kimutatni, melyik magyar az igazi ős magyar és melyik az ezer év alatt elmagyarosodott magyar. De azért az igazi ős magyar faj megvan tisztán ma is. Annak a tiz ezer jó vitéznek, a ki Árpáddal ide jött, ma csak a 33-ik unokája él közöttünk; — 33 nemzedék alatt pedig tiz ezer kemény vitéz minden ivadéka el nem fajzik. Szent igazság ez. A mai zsidók ősei 3600 év előtt vetették a vályogot a Nilus partján Egyiptomban, tehát az akkori zsidóknak 120-ik unokája él közöttünk s mégis élnek az egyiptomi ősnek tiszta ivadékai ma nálunk is, másutt is feles számmal. Pedig a zsidó faj harmadfél ezer év óta sohase volt akkora ur sehol, mint a magyar ezer év óta itt Magyarországon. Az egyiptomi falképeken száz meg száz zsidó arcz van lerajzolva, de a Dob-utcza környékén nálunk valamennyit jól föl lehet ismerni.

Ne higyjünk tehát annak az uton-utfélen hallható kesze-kusza beszédnek, hogy az ős tiszta magyar faj a századok folyamán már kiveszett, átalakult, összekeveredett, kipusztult, elfajzott volna.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése január 30-án.

I.

A tegnapi ülés zajos eseményei rendkivül felköltötték ugy a képviselő urak, mint a közönség érdeklődését. Ebből magyarázható, hogy a képviselők padjai és a karzatok is egyaránt zsufolásig megteltek. A remélt izgató jelenetek azonban elmaradtak, s a hallgatóságnak — tetszett, nem tetszett — be kellett érni a törvényhozás komoly munkájának: a költségvetésnek további megvitatásával.

Az első szónok ma is a függetlenségi párt padjairól emelkedett fel. *Brázay* Kálmán, kereskedő-vilagunk ez egyik kitünősége, vette szigoruan szakszerü birálat alá a kormány közösügyes politikáját, s a gyakorlati ember éles és világos látásával és okadatolásával bizonyitotta be, hogy abból a kritikus helyzetből, melyben az ország ma van, egyedül az önálló vámterület megteremtésével szabadulhatunk meg, és ügyes érveléssel mutatott rá, hogy ha azt megteremtjük, épen nincs okunk félni Ausztriától, mint azt a többség tagjai hirdetik. Helyesen jegyezte meg, hogy nem a gazdasági háboru kedveért kivánjuk mi az önálló vámterületet, hanem azért, hogy az ez által teremtett szilárd jogi és erkölcsi alapon

---

A NAZARÉNUSOK.

Irta: **Eötvös Károly.**

XXII.

Az utolsó ut előtt.

(Az öreg Hencsey zsémbeskedik fiaival. — Haza parancsolja őket. — Hencsey tusakodik lelkében. — Utolsó istentisztelete a házában. — Még egyszer haza megy. —)

Az öreg Hencsey, a mint Imre fia márczius végén haza ment, rögtön megtudta, hogy ez a fia is átlépett az uj felekezetbe. Azt is megtudta Imrétől, hogy Lajos egész életét a térités munkájának fogja szentelni s hogy követőit Fröhlichhel s a külföldi nazarénusokkal még szorosabb összeköttetésbe hozza, szándéka a külföldre s különösen Svájczba kimenni.

Mind e hir nehezen esett az öregnek.

Szomorodott szivvel nézett végig mühelyén, szerszámain és kisded gazdaságán és sehogy se barátkozott meg azzal a gondolattal, hogy az ő háza az ő fiaitól elhagyatva maradjon s az ő nevét és nevének emlékét az ő messze bujdosó fiai a szülőföldön fönn ne tartsák. Lajos fiához már kevéssé bizott s nem ok nélkül félt attól is, hogy Imre fia is bátyjának nyomdokait fogja követni. Igaz, hogy volt még egy fia, de vajjon ki állhat arról jót, hogy ha ő szemeit be fogja hunyni, ez is nem veszi-e nyakába a világot, mint testvérjei?

Az öreg kovács sehogy se tudta megérteni fiainak rajongását.

Mit bajlódnak azok vallással, szentirással, hittéritéssel? Ki bizta ő rájuk, hogy az emberek mennybéli üdvösségén törjék a fejüket? Nem az ő dolguk az, hanem a papoké, barátoké. A kit a pap se üdvözit: hogyan üdvözithetné azt kovács legény? Nem a patkót és kalapácsot rendelte isten üdvösség eszközének.

Nehéz feje volt az öreg kovácsnak.

Azt se akarta felfogni: mit keres magyar ember külső országokban? Nem kucséber, nem drótos tót, nem mágnás, nem kegyelfutó a magyar ember. Hogy lehet ennek elhagyni a szülőföldet, az apai hajlékot s az erőtlen szülőket? Nem illik ez szegény ember fiához. Szegény embernek kenyér után kell látni, nem pedig csavarogni. Tegyék ezt azok, a kik a tisztességes kenyeret nem találják meg otthon.

S aztán arra gondolt, miért nem házasodnak fiai. Körülnézett a falubeli leányok közt. S jól összehordta s leczáfolta az egész falu férjhez menő leányait, mivelhogy nem találkozik köztük egy is, ki az ő fiait itthon tartaná? Micsoda leányok ezek? Mire várnak, kire várnak? Az ő fiai csak elég szemre való legények. Hát nincs már a szent-péter-uri leányoknak édes szavuk, csillagos szemük, vonzó mosolygásuk?

Folyton zsémbelt, örökké zsörtölődött ama fiatalság fölött, mely csak imádkozik, zsoltárokat énekel s a parasztoknak az isten igéjét magyarázza a helyett, hogy a dolga után látna s lányok után áhitoznék. Micsoda világ ez! Tisztes öregséget ért, de soha ilyen ostobaságot ő nem látott. Hogy fiai, kivált Lajos már csak testtel jártak a földön, de vágyaik és ábrándjaik messze tul a csillagok fölött keresték az üdvöt: ezt az öreg kovács agya semmiképen fel nem foghatta.

El is határozta, hogy most már erősen nyul a dologhoz s rendet csinál gyermekei között.

Először is azon kezdte, hogy Imre fiát nem eresztette vissza Pestre.

— Itthon maradsz kölyök, nálunk is találsz itthon elég munkát.

Hiába mondta ez, hogy neki áprilban Pesten kell lenni, ruhája is ott van és szentül meg is igérte a jó öreg nénének Nipp Annának. Azt nyerte vele, hogy apja összeteremtette vele együtt a jó lelkü özvegyet is. Mit keveredik ez a vén asszony az ő dolgába s az ő fiainak ügyeibe? Az kellene még, hogy ne ő parancsoljon gyermekeinek, hanem az a Nipp Anna vagy kicsoda. Ő is csak tiszteli az öreg aszszonyokat, nem is kiván nekik semmi rosszat, hiszen minden asszonynak meg kell előbbutóbb öregedni, de már azt ő még se nézi el, hogy vén asszonyok kormányozzák a világot. Imádkozzanak, szőjjenek, fonjanak, alugyanak, áldja meg őket az isten, de az ő fiait ő tőle el ne csábitgassák.

Imrének hallgatni és engedelmeskedni kellett.

Ez azonban az öreg kovácsnak nem volt elég. Rögtön irt Lajos fiának is, hogy menjen haza, álljon a mühelybe s hasztalan dolgokon fejét ne törje. S mivel hogy Lajos nem ment haza hamarjában, egyik levelet a másik után küldözgette hozzá s egyik levele parancsolóbb volt, mint a másik. Bármily erős volt is Lajosnak elhatározasa: lelkének szelidsége s gyermeki szeretete mégis erős harczot vivtak kebelében a hite iránt való kötelesség parancsaival.

Azt irja május 23-án kelt levelében:

— Tudtodra adtam, édes atyámfia, hogy az én atyám irt nékem most is levelet, és oly tüzeset, mely az én lelkemet keserüségre inditotta. Azt kivánja, hogy haza menjek. De ti jól tudjátok édes atyámfiai, mily nehéz volt nékem az otthon való létel, hogy egészen mintegy bezárva voltam az igazságnak követésében és hogy néktek is hányszor mondottam, hogy már csak az isten egyszer kiszabaditana helyzetemből. — Ime most kiszabadultam s hogy menjek ismét oly hirtelen vissza azon sinlődésre? Itt legalább ha másokat nem serkenthetek is, de magamat serkenthetem és emlékezzetek csak vissza édes atyámfiai, hogy miként el voltam én már oda haza gyengülve.

Az elgyengülés alatt nem testi, egészségbeli elgyengülést ért. Hanem azt, hogy Szent-Péter-Urban a napi munka bevégzése után nem volt senkije, nem volt hitbeli atyafia, a kivel együtt az alkonynak vagy estnek idején együtt imádkozhatott volna, együtt elmélkedhetett volna a szentirás igazságai fölött. E miatt lelkileg volt elbágyadva.

Panaszkodik ezen kivül e levelében, hogy Pesten nem kap munkát s e miatt is, de még azért is, mert apjának levelei Pesten mindig keseritik, elhatározta, hogy Bécsbe fog menni s Béla József is vele menend. De mivel pénze nincs s a mi lett volna is, szegzárdi, lippai s egyéb utjában elfogyott, Kovács Józseftől kér kölcsön.

— Azt tudod édes atyámfia — irja — hogy most mindenemtől meg vagyok fosztódva és nincsen semmim, mint a Jézus Krisztusban való reménységem, azért ha cselekedheted, cselekedd meg s ha segithetsz, segits meg Isten után néhány forinttal, hogy legalább utra valónk legyen. Nem kivánom tőled örökösen; ha Isten engedi, vissza fogom adni, de több hasznodra válik, ha vissza nem adhatom.

Az összeg, melyet kért, öt pengő forint volt, a mai pénz szerint tiz korona és ötven fillér. Mind az összeg nagysága, mind a kérelem módja élénk világot derit a kis felekezet tagjainak egymás közt való hitelviszonyaira.

Hencsey azonban még sem ment ekkor egyenesen Bécsbe.

Még egy levelet kapott apjától s erre elhatározta, hogy apját ki fogja engesztelni s ha lehet, nagy terve iránt megnyugtatja. Oly messze utra még sem akart akként megindulni, hogy őt utjában az apai átok vagy csak a szülőknek megtört szive is kisérje. Még egyszer látnia kellett szülőföldjét, még egyszer meg kellett ölelni a jó apát és anyát, mielőtt tőlük, mielőtt honától örökre elbucsuzott volna.

— Mást nem tehettem volna, irja május végén. A nagy lelki tusakodás már majdnem elvette erőmet. Atyám minden áron azt akarta, hogy haza menjek s én az én dicsőséges teremtőm intését láttam, hogy még előbb, mint messze utra elindulnék, atyámat meglátogassam. Azt is pedig elgondoltam, hogy mig kisded csecsemők voltunk, addig a mi testünk ápolásánál és életünk fentartásánál a mi vér szerint való szülőink pótolták az isteni gondviselést. És az én lelkem arra hajtott engem, hogy erről háladatos szivvel megemlékezzem és eleget tegyek atyám kivánságának.

Közölte hazanéző szándékát Béla Józseffel is. A két jó barát könnyen megértette egymást. Megállapodtak abban, hogy mihelyt a viszonyok engedik: rögtön Bécsbe indulnak és erről levélben értesitik egymást. Addig Hencsey hazamegy, Béla pedig Liptóvármegyében rokonai közt néz körül s ott erősiti meg azokat, kik már az uj hitnek ismerősei voltak és szerez ezen kivül, a mennyire lehetséges, uj hiveket.

Május utolsó napján tartottak Nipp Anna lakásán egy szent gyülekezetet, a hol mind azok, kik ismerték és szerették már egymást, együtt voltak. Éneklés és ima után Hencsey tartott egy szép tanitást, alapul vevén ama szomoru szavakat, melyeket Pál apostol Timotheushoz intézett s melyek második levelének negyedik részében vannak megirva.

— Prédikáljad az igét, rajta légy mind alkalmatos, mind alkalmatlan időben; feddődjél, dorgálódjál, intsed a hallgatókat minden szelidséggel és tanitással.

— Mert lészen oly idő, melyben az igaz tudományt el nem szenvedik; hanem az ő tulajdon kivánságuk szerint maguknak gyüjtenek tanitókat, mivelhogy az ő füleik viszketnek.

— És az igazságtól az ő füleiket elforditják, fordulnak pedig hiába való beszédeknek hallgatására.

— De te vigyázz mindenekben; szenvedj; az evangelistának munkáját cselekedjed; a te szolgálatodat bizonyosképen megbizonyitsad.

Ezek Timotheushoz, az efézusi fiatal püspökhöz intézett tanitások és oktatások. S ezeket közeli halálának sejtelmével szenteli meg a nagy apostol e szavakban:

— Mert én immár megáldoztatom és az én halálomnak ideje közel vagyon.

Akkor vitték a nagy apostolt a kegyetlen Nero császár elé másodszor, mikor e levelét megirta. E szavak sok egyházi szent beszéd alapigéjét képezik hazánkban. Az öreg lelkészek, ha halálukat érzik vagy nyugalomba

szabadon intézhessük gazdasági érdekeink minél teljesebb kielégitését. *Brázay* magvas, megszivlelésre igazán méltó fejtegetéseit elvtársai gyakori helyeslésekkel kisérték, mikor pedig befejezte beszédét, lelkes éljenzéssel fejezték ki iránta való elismerésüket.

Ballagi Géza nagy tudással fejtette ki a szabadelvü eszmék kialakulását Magyarországon, s azt igyekezett bizonyitani, hogy a mostani kormány hü maradt ahhoz a szabadelvü konczepczióhoz, a mely a legnagyobb magyar agyában fogamzott meg. Ez a kisérlete azonban nem sikerült, bár tetszetősen csoportositotta érveit. Sokkal meggyőzőbb volt a magokat demokratáknak valló férfiakról való nézete és különösen ügyes és tartalmas volt *Lindner* kioktatása a magyar közjogból. És valóban ugy látszik, hogy ez a kioktatás birta egyrészt *Lindnert* arra, hogy tegnapi oktalan kijelentését megnyugtatólag rektifikálja.

Rövid, de formás és tartalmas szüzbeszéddel vett részt a vitában a függetlenségi *Jékey* Zsigmond. Megdöbbentően sötét szinekkel rajzolta az ország gazdasági hanyatlását, a mivel azután éles ellentétbe helyezte azt a valósággal visszás helyzetet, hogy mig az állampolgárok már szinte összeroskadnak a terhek alatt, az államháztartás felesleget mutat, sőt a miniszter milliókra menő pénztárkészletet gyüjt, azért, hogy azt azután idegen nyelvü hadseregre tékozolja. A bajok forrását a közösügyes állapotban, az adózási viszonyok igazságtalanságában látja s azok megszüntetését elengedhetetlen szükségnek tartja, ha az országot gazdaságilag végképp tönkre nem akarják tenni. *Jékey* beszédét több izben szakitották meg tetszésnyilatkozatok pártja részéről, végül pedig személyesen is gratuláltak sikeréhez.

A kormánypárti *Nosz* Gyula beszéde valóságos hamleti töprengés volt a fölött: vajjon kivánatos-e az önálló vámpolitika, vagy nem? A hosszu töprengésből azonban nem lehetett nézetet kihámozni, és igy a világ tovább is bizonytalanságban marad a felől, hogy mi e dologban a *Nosz* Gyula nézete.

Az ülés végét interpellácziók foglalták le. *Zboray* Miklós a biztositási törvényjavaslat tárgyában, *Nessi* Pál pedig a kamatoknak a jövedelmi pótadóba való beszámitása ügyében interpellált. A meginterpellált miniszterek kielégitő válaszát ugy az interpellálók, mint a ház is tudomásul vette.

II.

Elnök: Gróf *Apponyi* Albert.
Jegyzők: *Lázár* Árpád, *Nyegre* László, *Illyés* Bálint.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után

Elnök bemutatja a kuriának kétrendbeli átiratát, melyekben értesit, hogy báró Bánhidy Antal és Konkoly-Thege Miklós választásának érvénytelenitése iránt folyamatba tett ügyekben az eljárást megszüntető végzések kifüggesztése óta 15 nap alatt választásuk érvénytelenitése iránt az 1899. évi XV. t.-cz. 11. §-a alapján ujabb kérvények nem adattak be. Tudomásul vétetik és miután a választások ellen sem panasz, sem kifogás nem tétetett, a nevezetteket végleg igazolt képviselőknek jelenti ki. Bemutatja továbbá Szabadka város feliratát, a hadkötelezeseknek szolgálatuk harmadik évében a mezőgazdasági munkára való szabadságolása tárgyában; a balassagyarmati állami elemi iskolai tanitók kérvényét, fizetésük rendezése tárgyában.

Napirend előtt felszólal

Pichler Győző és a legnagyobb sajnálatát fejezte ki azon, hogy tegnap az elnöki rendreutasitásra indulatosságában olykép felelt, a mint riposztozni az elnöki tekintélylyel szemben, főkép ellenzéki képviselőnek nem szabad.

Rátkay László: Lindner is kérjen bocsánatot! (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon)

Következik a napirend: *az 1902. évi állami költségvetés* általános tárgyalásának folytatása.

Brázay Kálmán: A költségvetés tárgyalása az egyetlen alkalom a kormány egész politikájának, irányának és eszközeinek teljes megbirálhatására. (Halljuk! Halljuk!) Ha fontos az országra a birálat gyakorlása általában, kétszeresen fontos ez most, midőn hazánk oly helyzet előtt áll, minőben a kiegyezés óta még nem volt és igy csak természetes, hogy a függetlenségi párt fokozott mértékben gyakorolja a birálatot (Ugy van! a szélső baloldalon.); kötelességet teljesit vele az ország iránt.

Az a helyzet, melyben ma Magyarország ugy politikai, mint gazdasági szempontból van, a lehető legkritikusabb. Látjuk egyrészt, mint sorvad az országnak ereje évről-évre (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) és még sem keresünk utat a kibontakozás felé, vagy, helyesebben mondva, nem keressük komolyan, nem tesszük ezt azzal az előrelátással, melyet az ország érdeke megkiván.

És ha másrészt készséggel ismeri is el a szóló, hogy a miniszterelnök a saját politikai programmja szempontjából a vámterület kérdésében oly nyilt álláspontot foglalt el és fejtett ki nemrég a házban, minőt a miniszterelnöki székből még nem hallottak és ha el is ismeri, hogy minisztertársai a mai alapon a legnagyobb odaadással minden rendelkezésökre álló eszközt felhasználnak az ország anyagi gyarapodása érdekében, mégis ép oly őszinteséggel ki kell jelentenie, hogy mindez nem fogja megváltoztatni a helyzetet, a mai politika nem fogja Magyarországot gyarmati jellegéből kiemelni; (Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.) érti szóló ez alatt azt, hogy Magyarország ne legyen Ausztria gyarmata. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Mert tényleg, ez az ország nem más. Ezt az országot Ausztria nem tekinti önálló rendelkezési joggal biró államnak, (Ugy van! a szélső baloldalon.) mert, ha annak tekintené, nem zudulna fel rögtön, mihelyt Magyarország egyetlen lépést mert tenni gazdasági megerősödésére, — nem inditana oly féktelen harczot szemben ipari törekvéseinkkel és mindenekfelett nem huzná-halasztaná annak a kiegyezésnek törvénybe iktatását, mely tulajdonképen Ausztriának van legfőbb érdekében. Mert ne áltassa magát senki azzal, hogy a közös vámterület fentartása nem Ausztriának volna nagyobb érdeke. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Azok, a kik a magyar földbirtok érdekében a közös vámterület fentartását kivánják, nagy tévedésben vannak. Szóló ugy hiszi, gazdatársait könnyen meggyőzheti az ellenkezőről egy tekintet. Mindannyian tudjuk, hogy a mezőgazdaság terén a bérleti rendszer jóval kényelmesebb és bizonyos ideig talán jövedelmezőbb is a saját kezelésben való gazdálkodásnál; de jól tudjuk azt is, hogy a bérlő rendszerint kizsarolja azt a földet, nem törődve azzal, hogy majdan a haszonbérlet leteltével mennyi költség, mennyi önfeláldozó fáradozás és mennyi türelem kell ahhoz, hogy az a föld lassan-lassan ismét normális termő erejéhez jusson. És ha mindezt tudjuk, valljuk meg nyiltan és őszintén: nem könnyelmü-e az a gazda, a ki hazánk dusan termő rónáit jövőre is annak a lelketlen bérlőnek — Ausztriának akarja kiszolgáltatni? (Élénk tetszés a szélső baloldalon.)

Az önálló vámterület létesitése esetén Ausztriától nincs mit tartanunk. Ausztria már földrajzi helyzeténél és fejlett gyáriparánál fogva is sokkal inkább rá van utalva Magyarország nyersterményeire és sokkal inkább tartózkodni fog attól, hogy saját kisiparosainak és gyári munkásainak élelmét megdrágitsa, azokat még inkább a szoczializmus karjaiba hajtsa (Ugy van! a szélső baloldalon.), sem hogy a békés megoldást, önálló vámterületünk mellett is, minden gyülölködése daczára ne keresné és meg ne találná. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Meg fogja találni annál is inkább, mert Magyarország előzékenységén — már tudniillik a mennyire ez nemzeti önérzetünkkel összeegyeztethető — a dolog bizonyára mulni nem fog; de a mellett — és ez a fő — módjában lesz az országnak egyrészt saját iparunknak nélkülözhetetlen előfeltételeit megteremteni (Ugy van! a szélső baloldalon), másrészt, kereskedelem tekintetében is szabadabb terünk nyilván, ujabb piaczok szerzésével nagy áldozatok árán teremtett kitünő közlekedési hálózatunkat is inkább saját gazdasági érdekeink szolgálatába fogjuk hajthatni. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Szóval, az önálló vámterület létesitésétől annál kevésbbé szabad visszariadnunk, mert mi, a kik az önálló vámterületet akarjuk, *nem a gazdasági háboru kedvéért* akarjuk azt, hanem csak azért, hogy az ez által teremtett szilárd jogi és erkölcsi alapon szabadon intézhessük, a közgazdasági élet gyakran változó igényei szerint, gazdasági érdekeink minél teljesebb kielégitését. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Be is látják ezt sokan, de irtóznak az átmenet nehézségeitől. Ámde épen ebből a szempontból soha sem volt alkalmasabb a pillanat, mint most (Halljuk! Halljuk!); azért azt két kézzel kellene megragadnunk. Hiszen épen a miniszterelnök kezdeményezte kiegyezési törvény következtében van időnk az előkészületre 1907. év végéig, van tehát teljes hat esztendőnk. Hat év alatt — csak nyissa meg a pénzügyminiszter féltékenyen őrzött pénztári készleteit — ugy az iparfejlesztés, mint a mezőgazdaság terén alkothatnánk annyit és olyanokat, hogy a gazda is, az iparos, meg a kereskedő is, de meg általában a nagy fogyasztó közönség megnyugvással tekinthetne az uj rendszer elé, sőt lelkesedéssel köszönthetné benne a gazdasági megváltást.

Ezt az időt gazdagabban a nemzet javára gyümölcsöztetni nem lehet, mint, ha ez alatt tanulva és tapasztalatokon okulva, kellő gondossággal és alapossággal előkészülünk arra, hogy annak idején a magyar nemzet közgazdasági életének termőfáját az önálló vámterület nemzeti talajába ültessük át. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Ha a miniszterelnök ez irányban változtatna rendszert, ezzel szerezne magának igazán nagy érdemeket. Egy ország hálája és nemzedékek boldogsága kelne ennek nyomában.

De mert azt látja szóló, hogy a kormány erre nem törekszik, mert, daczára annyi politikai és gazdasági csalódásnak, erre a rendszerváltozásra rátérni nem akar; mert a költségvetés megszavazása bizalmi kérdés és szóló bizalommal a hatvanhetes alapon álló kormány iránt nem viseltethetik: a költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés és éljenzés a szélső baloldalon.)

Ballagi Géza: A költségvetési javaslatot három szempontból tehetjük birálat tárgyává. (Halljuk! Halljuk!) Először pénzügyi, másodszor közgazdasági és közmüvelődési, harmadszor politikai szempontból. Szóló a költségvetésnek különösen politikai oldalával kiván foglalkozni. Pénzügyi tekintetben megelégszik annak a ténynek jelzésével, hogy a költségvetés akképen van összeállitva, hogy a pénzügyi egyensuly megzavarásától egyáltalában nem kell tartanunk. Ha a költségvetési javaslatnak egy vagy más tétele, közgazdasági és kulturális szempontból, esetleg kifogásolható is, egészben véve mégis elárulja a nemzeti kultura fejlesztésére irányuló határozott és komoly törekvést. (Ugy van! jobbfelől.) A nemzetnek évszázados mulasztásait kell helyrehoznia; a nemzetnek mindent el kell követnie, hogy eljuthasson a fejlődés azon magasabb fokára, a melyben a nyugateurópai kulturnemzetekkel a versenyt sikerrel felveheti és hogy erre megvan a leghatározottabb és a legkomolyabb törekvés, azt a költségvetésnek minden egyes tétele elárulja. (Ugy van! jobbfelől.) De a költségvetésből meggyőződhetünk arról is, hogy a kormány minden alkotásában, minden tettében szigoru következetességgel alkalmazkodik a szabadelvüség követelményeihez.

Rátkai László: Rakásszámra nevezi ki a nemeseket!

Ballagi Géza: Történelmi visszatekintést vet a szabadelvü eszmék kialakulására Magyarországon s arra a konkluzióra jut, hogy a jelenlegi kormány nem lett hütlenné ahhoz a szabadelvü konczepczióhoz, a mely a legnagyobb magyar, Széchenyi István agyában fogamzott meg.

Az erők egyesitésére vonatkozó törekvés egyrészről a különböző társadalmi tényezők egymással való kibékitését, másrészről a demokratikus princzipiumnak fokozatos fejlesztését teszi szükségessé. Sokszor hallották azt a szemrehányást, hogy a szabadelvü párt elvtelen, mert megtüri a maga kebelében a merkantilistákat épen ugy, mint az agráriusokat. Szóló tagadja, hogy ez elvtelenség lenne. Ki az az agrárius? Az, a ki a földmivelés érdekeit igyekszik minden áron előmozditani. És ki az a merkantilista? Az, a ki az ipar és kereskedelem érdekeit karolja fel. Az egyik törekvése épen olyan jogosult, mint a másiké, de csak egy feltétel alatt, ha tudniillik az egyes foglalkozási ágak egymásra utaltságát nem vonják kétségbe és hogyha a közgazdaság organikus egységét nem akarják megbontani. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Az erők egyesitésének másik felvétele: a demokráczia fokozatos megvalósitása. A magát demokratának nevező párttal, a tegnapi kinos inczidens után (Halljuk! Halljuk!), nem szivesen foglalkozik, de kénytelen vele foglalkozni azért, mert az ugynevezett demokrata párt a maga számára akarja mindenáron lefoglalni a 48-iki vivmányok kultiválását és tovább fejlesztését, a mihez pedig a történelem jogán a szabadelvü pártnak van jogczime liberális gondolkozásánál fogva. (Derültség és ellenmondás a szélső baloldalon.) A mi demokratáink meg akarják változtatni a világ rendjét, de nem tudják mérlegelni az időt, hogy mikor, s meg akarják változtatni a társadalmi konvencziókat (például személyes sérelmekkel szemben), de azt akarják, hogy a változást első sorban velük szemben alkalmazzák.

Lindner szász képviselővel szemben a következőket jegyzi meg: A nemzetiségi törvény a nemzetiségek egyenjogusságát igenis biztositja, de nem azt érti az egyenjoguság alatt, hogy tehát a nemzetiségek mint politikai tényezők egyforma jogokat élveznének, hanem érti ez alatt azt, hogy a törvény előtt, tekintet nélkül nemzetiségére, mindenki egyenlő és nemzetisége miatt senki semmiféle joghátrányt nem szenvedhet. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Ez a nemzetiségi egyenjoguság. Az államfentartás joga és kötelessége azonban, vagyis az igazi politikai szerepnek betöltése azonban ezen a földön mást nem illethet meg, mint a magyarságot, (Élénk helyeslés.) mert erre csakis a magyar elem van kvalifikátva. A magyar nemzet igenis jogositva van a teljes szupremácziára, jogositva van erre először azért, mert egy évezredes mult áll a háta mögött, ez alatt az ezer év alatt ez a nemzet tartotta fenn ezt az államot, vész és vihar között, ennek a nemzetnek köszönheti ez az állam, hogy létezik, mert ez a nemzet bir az abszolut számbeli többséggel és mert ennek megvan az összes nemzetiségekkel szemben a határozott és praedomináns közmüvelődési fölénye. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Barta Ödön: Közjogi tanár volt!

Ballagi Géza: Hát, ha a katedrán, a tanitványoknak jámbor türelme következtében éveken keresztül büntetlenül hirdethetett is ilyen tanokat, itt ebben a házban vagy meghajol a magyar állam szupremácziája előtt, vagy eljátsza a jogot arra nézve, hogy mint aktiv tényező részt vegyen a magyar törvényhozásban. (Helyeslés a jobb- és baloldalon.)

Beszélt ezután a választási reformról, az egyesülési és gyülekezési törvény szabályozásáról, a melyet megigért a kormány, továbbá a szocziális kérdésről, a melyet az evangélium szavai szerint felebaráti szeretettel kell megoldani. A szabadelvü párti kormányok a szocziális törvények egész sorozatát létesitették. Van itt szocziális törvényhozás s azt tagadni kár, mert izgatjuk a munkásosztályokat. Szóba hozza a vámtarifa kérdését is; de az önálló vagy a közös vámterület kérdését nem szabad pártkérdéssé tenni s az önálló vámterület követelését ne foglalja le magának egy párt. (Felkiáltások a szélső baloldalról: Hát fogadják el!) Majd ha szükségünk lesz az önálló vámterületre, akkor berendezzük.

Mintbogy szerinte költségvetési javaslat a többségnek minden izében liberális politikáját juttatja kifejezésre, ennélfogva a javaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja. (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.)

Lindner Gusztáv: Mikor tegnap azt mondtam, hogy elismerjük azt, hogy a magyar államban a magyar elem vezérszerepre van hivatva . . .

Rákosi Viktor: Magyar nemzet!

Gáll Sándor: Nem elem, magyar nemzet!

Lindner Gusztáv: . . . Jogilag a nemzet és az államnép egy, de nálunk nemzetiségek is léteznek, a melyek politikailag szervezve nincsenek. (Zaj. Felkiáltások: Nem is lesznek soha!) Azt mondottam, elismerjük az ujkori alkotmányosság egységes magyar államát. Ebben bennefoglaltatik az állami intézmények egyöntetüsége és bennefoglaltatik a lakosság összességének az egysége. Mert a nemzet, vagyis az államnép politikai fogalom. Ha valaki szólónak azt imputálja, hogy mint a magyar törvényhozó test tagja a magyar nemzet fölényét akarta félreérteni, vagy félremagyarázni, vagy el nem ismerni, vagy épenséggel a szász nemzetiséget egy nivóra akarta állitani a magyar nemzettel, vagy a magyar nemzetiséggel (Zaj a szélső baloldalon. Felkiáltások: Nem nemzetiség!), vagy fajjal (Halljuk! Halljuk!), akkor olyasmit imputált szólónak (Zaj. Elnök csenget. Halljuk! Halljuk!), a mit a magyar államban a magyar közjog tanára nem mondhat. (Helyeslés a jobb- és baloldalon.)

Nincs hivatva saját müködéséről itéletet mondani, mert senki senki sem mondhat itéletet saját ügyében. Szóló azonban müködésére hivatkozhatik nemcsak felettes hatósága elismerésére.

Barta Ödön: Elnézésére! (Ellenmondás a közép hátulsó padjain. Felkiáltások: Elismerés, nem elnézés!)

Lindner Gusztáv: A magyar államban a tudomány szabad (Ugy van!), mert a kormány nem avatkozik a tudományba, a tudománynak pedig szabadnak kell lennie.

Barta Ödön: Hazaellenesnek nem! (Mozgás a szónok körül a közép hátulsó padjain és felkiáltások: Nem is volt soha!)

Lindner Gusztáv: Maga is megdöbbenéssel vette észre, hogy kifejezése akkora reszenzust keltett. Itt félreértésnek kell lennie. Mióta a politikai téren müködik, mindig a magyar állameszme mellett müködik. (Helyeslés.) Mikor először volt a háznak tagja, a Deák-párt tagja volt, és ma is az lenne, ha Deék-párt léteznék. A Deák-párt elveit vallotta és vallja ma is, és ez nem fér össze azzal, a mit neki imputáltak. (Élénk helyeslés.)

Elnök: Az ülést öt perczre felfüggeszti.

(Szünet után.)

Jékey Zsigmond: Nem könnyü feladat rá nézve azon képviselői kötelessége teljesitése, hogy a törvényhozás termében az adózó nép érdekében felszólaljon, (Tetszés a szélső baloldalon.) és szavazatát röviden megindokolja. (Halljuk! Halljuk! a szélső baloldalon.) A ki Magyarország viszonyait elfogulatlanul szemléli, annak lehetetlen észre nem venni azt az elszomoritó tényt, hogy ebben az országban a nemzetet alkotó minden tényezőnél a gazdasági hanyatlás mily aggasztó mértékben nyilvánul. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.) A kisgazda visszakivánja a jobbágyság korszakát, (Mozgás.) mely korszakot a 48-iki bölcs és hazafias törvényhozás megszüntetett azért, hogy a rendi alkotmány helyett a nép összességének akaratára alapitott népképviseletet hozza be. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Az igy szabaddá lett jobbágyság és ezzel egyenlő sorsu másrendü kisbirtokosság az 1867-ben megalkotott uj viszonyok között épenséggel nem élvezte az állam gyámolitó kezének jótékonyságát, (Ugy van! a szélső baloldalon.) önmagára hagyatva pusztulásnak indult, megunva a reménytelennek látszó küzdelmet, elhagyja honfiui vérrel öntözött hazai földjét, tömegesen kivándorol. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) A középbirtokos osztály, a melyre az állami és közterheknek ma már elviselhetetlen mértéke mellett a társadalmi feladatok terhének óriási része nehezedik, sokszor önhibája miatt is, de tényleg ma már roskadozó félben van és az egykor szabad birtoknak nagy része ma már kötött birtokká alakult át. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Iparosainkat elpusztitotta az idegen gyáriparnak magyar pénzen évtizedeken át folytatott támogatása (Ugy van! a szélső baloldalon.), mert az osztrák érdekeket szolgáló 34 éves vámpolitika derék magyar iparosaink nyakára zuditja a méregdrága, e mellett rossz osztrák gyártmányt. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) Kereskedelmünk nem fejlődhetik, mert a hitel szálait idegenek kezébe helyezte a közösügyes politika. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Ha e szomoru tényekkel szemben azt látjuk, hogy bár az országban minden gazdasági ágban terjed a pusztulás, az államháztartás mégis felesleget mutat; ha azt látjuk, hogy az állampolgárok felemésztik tőkéjüket, megválni kénytelenek őseik földjétől, az állampénztár pedig évről-évre növeli pénztári készleteit (Halljuk! Halljuk!): lehet-e akkor józan észszel más következtetésre jutni, mint arra, hogy ebben az országban első sorban az adózási viszonyok igazságtalanok (Helyeslés a szélső baloldalon.), másodsorban, hogy az állampolgárokra rótt terhek nem állanak arányban az állampolgárok erejével, azok teherviselési képességével? (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) A kormánynyal egy és ugyanazon alapon álló egyesek és testületek is belátták immár, hogy országunk és népünk sulyos anyagi helyzetét első sorban is a gazdasági függés idézte elő (Ugy van! Igaz! a szélső baloldalon.), melyet 1867-ben az akkori vezetők kishitüsége létesitett, melyet azóta az egymást felváltó kormányok felfelé igyekvő kedveskedési törekvései minden áron, még a nemzet anyagi jólétének árán is fentartani törekszenek. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Elhitették vagy legalább is igyekeztek elhitetni a nemzettel, hogy a gazdasági közösség első sorban a földmivelő osztálynak áll érdekében. Ime, be kell látni mindenkinek, hogy ez a hitegetés ép oly alaptalan volt, mint a milyen alaptalan az a rémitgetés, midőn a nemzetet az önállóság visszahóditásától el akarják rémiteni, midőn azt akarják elhitetni, hogy az önálló vámterület esetében nem lesz képes a gazdaságok termését értékesiteni. Ha ebben a rémitgetésben, hitegetésben csak egy parányi igazság lenne, akkor azt kellene látnunk, hogy a közös vámterület a földmives osztályt felvirágoztatja. Pedig hogy ennek ellenkezője következett be, az bizonyitásra nem szorul. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Sulyosbitja az állampolgárok helyzetét az a nagy adózási teher is, a mely a legkülönbözőbb közvetett és közvetetlen utakon évről-évre emelkedik és nem honi intézményeink fejlesztésére fordittatik, mert a fillérainkből összegyült milliók a legkülönbözőbb czimeken idegen országokba vándorolnak, jórészben ugy, hogy azok felett nem az országgyülés, hanem oly idegen testület rendelkezik, melyhez hasonló a müvelt világon nem található. (Helyeslés a szélső baloldalon. Halljuk! Halljuk! Felkiáltások a szélső baloldalon: Ne beszélgessenek odaát!)

Azt mondják, hogy az elviselhetetlen áldozatok, melyeket a nemzet az idegen nyelvü hadseregre hoz, a nagyhatalmi állás érdekében nem mellőzhetők és le nem szállithatók. Ám legyen, hogy ennek az országnak szüksége van a nagyhatalmi állásra; de akkor minden kormánynak elengedhetetlen kötelessége a nemzetet és az állampolgárokat erőssé és megelégedetté tenni (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) és boldogulásukat és megélhetésöket lehetővé tenni. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Mert az osztrák érdekkörök által kiszipolyozott és vagyonilag teljesen tönkre juttatott nemzet soha sem lehet valódi nagyhatalom. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

A költségvetésben a kormány némi kis jóakaratot tanusit azzal, hogy imitt-amott a kisebb bajokon enyhiteni óhajt. De a gyógyitás ezen módja nem felel meg a nemzet szükségének. Nem a tüneteket, de magát a baj okát kell eltávolitani, mert csak akkor remélhető a teljes gyógyulás. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Minthogy ez a költségvetés ugyanazokon az alapokon készült, mint annak évtizedeken keresztül minden elődje és minthogy arról van szóló meggyőződve, hogy az állami gazdálkodásnak eme módja az adófizető polgárok érdekeivel ellenkezik, ebből kifolyólag a költségvetést az általános tárgyalás alapjául sem fogadja el, hanem csatlakozik Kossuth Ferencz határozati javaslatához. (Élénk helyeslés és tetszés a szélső baloldalon. Számosan üdvözlik a szónokot.)

Nosz Gyula: Azt hiszi, hogy pártállásából önként következik az, hogy teljes bizalommal viseltetik a kormány iránt; (Mozgás a baloldalon. Egy hang balfelől: No ezt kár volt mondania! Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) hogy a szabadelvü politikának hive és hogy az 1867-iki kiegyezésnek sem megváltoztatását, sem megszüntetését politikai czéljai közé fel nem veszi. Fontosnak tartja a magyar állam belső kiépitését. Hangsulyozza, hogy nincs megelégedve az utolsó évtizedek politikai eredményeivel, mert a mi politikánkból már hosszu idő óta hiányzanak a nagy állami, nemzeti czélok; hiányzik a magyar állam, illetőleg a magyar nemzet akaratának nagy tervekben való kifejezése; hiányzanak a politikai, nemzeti ideálok. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Panaszkodunk, hogy nagy a kivándorlás. Eleinte ezt könnyü lett volna meggátolni. Ma már nehéz, mert ma már nem a nyomor, nem is a kivándorlás ösztöne viszi ki Amerikába az embereket, hanem egy sokkal hatalmasabb benső erő. Ma ideállá vált sok ember előtt, kimenni oda, a hol az ember szabadon érvényesitheti erejét, a hol, ha erős munka árán is, boldogulhat.

Fontos feladatok előtt állunk. Fontos kérdéseket fog kelleni eldöntenünk és vajmi nehéz elhatározásra jutni. Itt van legelőször az önálló vámpolitikának nagy kérdése, mely ha megvalósittatnék, ez csakugyan igen fontos lépés volna ahhoz, hogy államunk épülete tető alá kerüljön. (Felkiáltások a szélső baloldalon: Meg kell valósitani!)

Őszinte rokonszenvvel viseltetik az önálló vámpolitika gondolata iránt, (Mozgás,) mert ezáltal lépne a magyar nemzet az önálló nemzetek sorába, (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) másrészt azért is, mert ezáltal tanulna a magyar nemzet gazdasági kérdésekben is önállóan gondolkozni. De attól fél, hogy nagy rázkódtatásoknak lesz kitéve a nemzet, azért nem tud teljes erővel az önálló vámpolitika mellett küzdeni.

Nagy harczot idézett elő az egyházpolitika. Azt hiszi, hogy ezt csak az okozta, hogy egymást meg nem értettük és hogy kölcsönösen azt hittük egymásról, hogy rosszat akarunk.

Miért nincsenek nekünk nemzeti czéljaink? Mert nemzetünk e czélra szervezve nincs. Egyedül belső nagy reformok lennének képesek állami életünkbe uj erőt önteni. Nemzeti czélok nélkül nem képzelhető nemzeti munka sem. Nemzeti czélokat pedig e nemzet csak önmagától nyerhet. De ennek előfeltétele a szabadság és a szabadságban rejlő egyenlőség. Ujból szabadokká, egyenlőkké és testvérekké kell válnunk, csakis ugy fogjuk megtalálni azt a helyes utat, a melyről bennünket az idők viszontagságai eltereltek. Elfogadja a költségvetést. (Helyeslés a jobboldalon.)

Elnök javasolja, hogy a ház holnap folytassa a költségvetés tárgyalását, szombaton azonban ezt megszakitva, válassza meg a különböző bizottságokban hiányzó tagokat, a ház két jegyzőjét és a horvát regnikoláris bizottság tiz tagját.

A ház elfogadja az elnök javaslatát.

Következnek az interpellácziók.

Zboray Miklós: Azzal a kérdéssel fordul a kereskedelemügyi és igazságügyi miniszterekhez, hogy mi történik azzal a biztositási törvény-tervezettel, a melynek megalkotását igérték és vajjon igaz-e azon hir, hogy ezen biztositási törvénynek megalkotása a napirendről levétetett? A dijtartalék tekintetében nincs paritás Ausztria és Magyarország között. Ott nem türik meg a magyar értéket a dijtartalék alapjául, a mely nálunk idegen papir is lehet. Kérdi: miért alszik ez a kérdés s miért nem lesz az elkészült tervezetből törvény? Azt irják egyesek, hogy idegen társaságok itteni érdeke késlelteti.

Széll Kálmán miniszterelnök: A magyar érdekek.

Zboray Miklós: A következő interpellácziót intézi a kereskedelemügyi és igazságügyi miniszterekhez:

1. Miért nem terjesztetik be a biztositási törvényjavaslat?
2. Igaz-e, hogy a törvény megalkotása ez idő szerint a napirendről levétetett?
3. Ha nem igaz, mikor lesz a képviselőház elé terjesztve és mily elvek alapján lesz a kérdés szabályozva? (Élénk helyeslés balfelől.)

Nessi Pál a következő interpellácziót intézi a pénzügyminiszterhez:

1. Van-e tudomása a t. miniszterelnök urnak arról, hogy a föld- és házbirtoknak általános jövedelmi pótadójánál az 1901. évben nem vették tekintetbe azon bekebelezett kölcsönök után fizetett kamatokat, mely kölcsönök az ingatlanra bekebelezett hitelbiztositási okiratokon alapulnak?
2. Szándékozik-e a miniszter ur a pénzügyigazgatóságokat és a budapesti adófelügyelőt utasitani, hogy az 1883. évi XLVI. t.-cz. 13. §-a értelmében ezen bekebe-

---

vonulnak s hiveiktől elbucsuznak: gyakran használják e szavakat.

Ez volt alapigéje Hencsey szent beszédének is. Olyan szomoru szó ez: Az én halálomnak ideje közel vagyon. Öregtől is szomoru, hát még fiataltól.

Midőn hazájának földén utolsó szent gyülekezetét tartotta Hencsey: végig borongott lelkén a sejtelem, hogy ő sem e földet, sem azokat, kik e földön az ő lelkének társai, többé nem fogja látni soha. Talán azért választotta a nagy apostolnak eme bölcs és bánatos szavait. Talán érezte, hogy ő most örökre bucsúzik. Talán azt is érezte, hogy távozásával megbomlik a szent gyülekezetnek eddig oly szépen virágzott lelki egyetértése.

Fehér kendővel leteritett kis asztal mellett állott. Előtte a szent könyv, arra tette imára kulcsolt kezét s mikor az utolsó igét felolvasta: szavait elfojtotta zokogása. Ott voltak a gyülekezetben az asztal körül Béla József, Nipp Anna, Magyar Ferencz és Magyar Francziska, Holne János, a két Bámer testvér, Kropacsek János nejével, Denkel János és Terézia nővére, Klein és mások is többen. Hencsey szavai mindenki szeméből kisajtolák a könyeket. A zokogás hangjai betölték a kis homályos szobának üregét. A gyülekezet tagjai sirva borultak egymásra s némán rebegték el az imát, mely az urvacsorát előzte meg.

Minő különös jelleme a keresztyén vallásnak a szomoruság! Érzékeny lelkü emberek hányszor fakadnak könyre az isteni tiszteletek alatt. Valami bánatos komorság vonul végig az uj szövetségi szentirás összes könyvein. Mintha csakugyan siralom völgye volna a földi élet s boldogság nem volna másutt, csak a tulvilágon. A keresztyénségnek még szentegyházai is homálylyal és árnyékkal teljesek. Pedig a hellen és római istentiszteletek csapongó örvendezéssel teljes szertartásokat is ismertek. A magyar ősvallásnak is voltak áldomásai. A keresztyén egyház nagy szervezői az első századokban nagy tévedéseket követtek el. Jézus tanaiból más is következik, nemcsak a szent bánat és kegyes szomoruság.

Az első keresztyének is kis emberek és szegény emberek voltak. Illett hozzájuk a komolyság és a könyező szeretet. Kis emberek és szegény emberek a nazarénusok is. Igazi példák erre Hencsey és társai is.

A vallásnak mennyei szelid vidámsága csak akkor tért vissza sziveikbe, midőn az Urnak szent vacsoráját kenyérben és borban magukhoz vették. A megváltó önfeláldozásának emlékezete, az üdvözülés boldog reménysége szelid mosolylyal vonta be az előbb még siró arczok vonásait. Ama „szent csók“ mely egyetlen családdá olvasztá össze a kis felekezetet, volt az utolsó cselekmény, melylyel az isteni tiszteletet bezárták s melylyel társaitól Hencsey örökre elbucsuzott.

Az isteni tisztelet befejezése után a férfiak közül többen ott maradtak s késő éjszakáig együtt beszélgettek.

AZ ARANYHEGY.

REGÉNY. 35

Irta: JEAN RAMEAU.

MÁSODIK RÉSZ.

— Asszonyom — szólt, fölhasználva a csend legelső beálltát. — Kedves leánya beszélt önnel rólam?

Dorionné mosolygott, hogy zavarát palástolja s az ezüst hajkorona alatt kiszinesedtek kissé a barázdák.

— Ugy van, kedves uram — felelte — Clary beszélt nekem önről.

— És megmondta, mi okból bátorkodom ma tiszteletemet tenni?

— Azt is megmondta.

— Nos asszonyom, nagyon örülnék, ha megengedné, hogy minderről én is beszéljek egy kicsit. Szeretem Clary kisasszonyt, tegnap óta tudja — ön talán már régebben tudta — és a legboldogabb ember volnék, ha önnél is annyi elnézéssel találkoznék, mint nála.

Dorionné előtt nem volt több irás az asztalon, nem igen tudott hát többé mit csinálni a kezével. Egyikkel a szokott mozdulatát tette meg a szeme körül, a másikkal pedig idegesen fogódzkodott a zsöllye kartámjába. Lehetetlenség volt tovább is hallgatni. A reá szegzett világos szemek aggodalmasan várták a választ.

— Az ön lépése, kedves uram, nagyon megtisztelő reám — mondta Dorionné és erősen nézte a grófnak kék-fehér babos nyakkendőjét (bajos lett volna feljebb is emelnie a tekintetét) ön tudja, mennyire nagyrabecsülöm önt; őszintén nagyrabecsülöm és mindenkor a legkészségesebben eleget tennék óhajtásának. De megvallom, a jelen kérése kissé váratlanul talált. Clary nem engedett nekem időt a meggondolásra. Sőt félek, ő maga sem gondolkozott behatóbban, mint én; ne vegye hát tőlem rossz néven, ha ezuttal sem igen-t, sem nem-et nem mondok.

Pémartin egyetlen szó nélkül meghajolt; de az arcza elsápadt.

— Ne vonjon le kérem, semmiféle következtetést se — folytatta Dorionné, a ki észrevette szavainak kiábránditó hatását. — Igen-t fogok mondani, reménylem. Sziveskedjék eljönni pár hónap mulva s akkor megadom a végleges választ, kedvező választ minden valószinüség szerint. . . . Ön tehát elhagy minket? — kérdezte azután élénken, mert türelmetlenül sarkalta a vágy, hogy más tárgyra térhessen. — Azt hallottam, el akar utazni.

— Valóban ugy volt, hogy elutazom Glasgowba.

— Oh, Glasgowba! Nagyon csinos város.

— Tegnap azonban lemondtam a távozásról, Clary kisasszony kéréseire. Hanem most már mulhatatlanul elutazom.

És Pémartin fölállt.

— Ugyan, ne siessen olyan nagyon! . . . . De üljön le hát! És a kis Georges-ot is magával viszi?

— Mindenesetre! — válaszolta a gróf s karjaiba fogva a gyermeket, forrón megcsókolta.

— Nem félti Skóczia zord éghajlatától? Hideg van ám Glasgowban azoknak, a kik megszokták a Béarn verőfényét. . . . . Tudja mit kellene tennie Pémartin ur? Itt hagyhatná nálunk a kis fiát!

— Ön nagyon szives, asszonyom — felelte szomoru mosolylyal Renaud — de félek, nagy szükségem lesz reá ezentul.

— Milyen önző apa! De minthogy pár hónap mulva visszajön. . . . No, hagyja nálunk a kedves kis Zote-ot. . . . Hisz tudja, mennyire szeretjük itt!

— Tudom.

— A leányom kétségbeesik, ha elviszi. Szenvedélyesen csüng ezen a gyermeken.

— Ismerem Clary kisasszony jó szivét.

— De nem, ön nem ismeri! Ritka egy sziv! . . . Arra gondolt, hogy örökbe fogadja az ön fiát!

Renaud kissé összerezzent.

— Nem szólt önnek erről? — kérdezte félénken Dorionné.

— Nem, soha! Mikor emlitette ön előtt?

— De . . . épen az imént is.

— Az imént? — szólt falfehérré váltan a gróf. — Annyira megváltoztak hát a szándékai tegnap óta?

— Miért?

- Mert hát nem kellett a gyermek örökbefogadására gondolnia tegnap, minthogy az apához akart feleségül jönni.

— Mennyiben függ ez össze?

— Hogy mennyiben függ össze? De a házasság gondolata magától érthetően kizárja az örökbefogadás szándékát.

Dorionné nem tudta, mit szóljon. Érezte, hogy a társalgás veszedelmes talajon mozog és igyekezett azt más irányba téríteni. Egy levélnyomót adott Zote kezébe, a ki türelmetlenkedni kezdett a zsöllyéjén.

— Nesze játszál — mondta a kis fiunak. . . . Szép ugy-e? Vigyázz, el ne törd.

Ám Pémartin nem tért más irányba. Clary anyjának iménti szavai szörnyü gondolatokat keltettek agyában. Tehát igaz, hogy Clary örökbe akarta fogadni Georges-ot? Akkor? . . .

— Kérem, asszonyom, legyen őszinte — könyörgött s a felső ajka reszketett a bajusza alatt. — Kedves leánya csakugyan beszélt önnel az örökbefogadásról? Ma reggel beszélt?

— Hiszen mondtam már önnek.

— Miért nem beszélt róla velem, tegnap?

— Nem volt bátorsága.

— Pedig volt bátorsága félelmetesebb dolgokról is beszélni!

— Ugy véli? — kérdezte Dorionné halkan.

(Folytatása következik.)

lezés által is biztositott kölcsönök kamatai az általános jövedelmi pótadó kivetésénél tekintetbe vétessenek s illetve megfelelőleg levonásba hozassanak? (Élénk helyeslés balfelől.) Ezután csak azt jegyzi meg, hogy a kamatok 1898/99. és 1900-ban tekintetbe voltak véve és le voltak vonva.

Lukács László pénzügyminiszter: A törvényben általánosságban van meghatározva az, hogy az illető tulajdonos bekebelezés által is terhelő kölcsöne után az adóévet megelőző év végéig tényleg még le nem rovott tőkemaradék egy évi kamatainak 10%-a vonandó le ezen kedvezmény czimén, feltéve, hogy a tőkével kamatok is vannak bekebelezve. Bővebb magyarázat a törvényben arra nézve, hogy minő természetü kölcsönről van itt szó, nem foglaltatik. Ennélfogva egy gyakorlat fejlődött ki az adminisztrtáczióban, a melynek megfelelőleg tekintetbe vétetnek ezen kedvezmény körében a rendes kölcsönök, a melyek nem amortizaczionálisak, de bekebelezettek, tekintetbe vétetnek másodszor az amortizaczionális kölcsönök is. Vannak azonban váltókölcsönök is, a melyek bekebelezéssel is biztositva vannak. Ezek hol tekintetbe vétettek, hol nem.

Hogy nem vették mindig tekintetbe, annak különböző okai vannak. Az egyik ok az eddig követett adminisztráczionalis praxis az esetek többségében. A második ok a közigazgatási biróság állásfoglalása, mely konkrét esetekben hozott itéleteivel kimondta, hogy ily kölcsönök nem vehetők tekintetbe a kedvezmény megadásánál, még pedig azért nem, mert a törvény fix kamatokról beszél; itt pedig a kérdés nem oly világos, hogy ez alapul szolgálhatna a kedvezménynek.

Nem zárkózik el szóló az elől, hogy van bizonyos méltánytalanság abban, hogy az egyik természetü kölcsön élvezi a törvényben megállapitott kedvezményt, a másik pedig nem élvezi. De nem szabad figyelmen kivül hagynunk, hogy e tekintetben, habár elismerjük is ennek igazságát, odáig nem mehetünk, hogy az államkincstárt kijátszásoknak kitegyük. Már pedig, ha kimondanók, hogy korlátlanul, mindenféle ily tartozásának megadatik ez a kedvezmény, kétségkivül előállhatnának oly esetek, a hol az államkincstár megkárositásnak volna kitéve, épen azért, mert a kamatok fix összegben nem mindig mutathatók ki. Ennélfogva ezen a téren el lehetne menni odáig, hogy t. i. a törvényben körülirt kedvezmény a bekebelezés által biztositott oly váltókölcsönök kamatai után is megadassék, a melyekre nézve teljes hitelt érdemlő okmányokkal tudja a fél igazolni, hogy az év folyamán általa fizetett összes kamatok mennyit tesznek ki. (Helyeslés.) Hogyha ez igazoltatik a fél által hitelt érdemlőleg oly módon, a hogy azt a kiadandó rendelet fogja megállapitani, nem zárkózik el szóló attól, hogy azok a kedvezmény körébe szintén bevétessenek és e tekintetben hajlandó a szükséges intézkedést megtenni. (Helyeslés.) Kéri válaszát tudomásul venni. (Helyeslés.)

Nessi Pál: Köszönettel tudomásul veszi a miniszter válaszát. (Helyeslés.)

A ház a választ szintén tudomásul veszi.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter: A biztositási törvényjavaslatot eddig azért nem terjesztette be, mert még nem kész egészen. Nagyon előrehaladt a munka, a maga részéről mint kereskedelemügyi miniszter régen elvégezte minden egyes szakaszra nézve a dolgát. Az elaborátum az igazságügyminiszternél van, ő adja meg a végleges szöveget, ő fogja beterjeszteni és ugy tudja, nála is előrehaladott állapotban van a munka. Nem sok, egy-két pont az, a melyre nézve az elhatározás és formuláczió nem történt meg. Ez időt igényel és hosszabb időbe fog telni, mert nehéz kérdéseket tartalmaz. Minden érdeket szem előtt tartva, a mennyire lehet, sürgetik a dolgot, de nem lehet ezt elhamarkodni.

A törvény megalkotása csakis érdemleges okokból késik. Csakis a törvényjavaslatban foglalt intézkedések hátráltatják, semmi más. A munka oly elveken fog nyugodni, a melyek tisztán és kizárólag Magyarország közgazdasági érdekeinek megfelelnek. (Általános helyeslés.) És a mennyiben az interpelláló czélzást tett arra, hogy idegen biztositó-társulatok és esetleg osztrák biztositótársulatok külön érdekére való tekintettel hárulnak nehézségek a törvényjavaslat elé, akár a javaslat elkészitése, akár a benyujtás tekintetében, jelenti, hogy ilyesmi abszolute szóba nem jöhet. Magyar kormánynak, magyar miniszternek abszolute nem szabad másra néznie, mint tisztán az ország érdekére. (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.)

Kéri a választ tudomásul venni. (Helyeslés a jobb- és baloldalon.)

Zborai Miklós: Köszönettel tudomásul veszi a választ.

A ház szintén tudomásul vette.

Elnök az ülést bezárja.

Az ülés végződik délután 2 órakor.

A főrendiház közgazdasági és közlekedési bizottsága ma délelőtt 11 órakor tartott ülésében megalakulván, elnökké gróf *Andrássy* Aladárt, jegyzővé gróf *Széchenyi* Imrét választotta. A kormány részéről jelen volt *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter. A bizottság targylás alá vette a pápa—bánhidi vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot; valamint a kereskedelmi miniszternek a kun-szent-miklós—dunapataji helyi érdekü vasut engedélyezése tárgyában tett jelentését és ugy a törvényjavaslatokat, mint a jelentést változatlanul elfogadta.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délelőtt 11 órakor *Falk* Miksa elnöklete alatt ülést tartott, a melyen a kormányt *Széll* Kálmán miniszterelnök képviselte. A bizottság *Kammerer* Ernő előadása alapján tudomásul vette a miniszterelnök jelentését az állandó országház épitésének 1900-ban és 1901-ben történt előhaladásáról.

Pártértekezlet. A *Szederkényi* Nándor elnöklete alatt álló függetlenségi és 48-as párt mai értekezletén elhatározta, hogy inditványozni fogja egy parlamenti bizottság kiküldését, a mely vizsgálatot tartson a képviselőház uj épületében. A szombati ülés napirendjére tüzött nemzetközi szerződések Anglia és Romániával a büntettesek kölcsönös kiadásáról tárgyaltatván, az értekezlet elhatározta, hogy, mivel a büntettesek kölcsönös kiadása nem közös ügy, hanem az igazságszolgáltatás kereteibe tartozó dolog, határozati javaslatot fog benyujtani az iránt, hogy a kormány az ily természetü szerződéseket Magyarország nevében önállóan kösse meg.

A képviselőház igazságügyi bizottságába a függetlenségi párt *Barta* Ödön helyébe, ki evégből lemondott, *Győry* Eleket fogja kijelölni.

A kormány a kivándorlás ellen. A belügyminisztérium uj rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben ismételten felhivja azokat, hogy mihelyt a kivándorlásra irányuló mozgalmat észlelnek, deritsék ki az okokat és a mozgalmat vezető egyéneket és tegyenek róla haladéktalanul jelentést a minisztériumnak, hogy a megfelelő ellenintézkedéseket megtehesse.

A margittai mandátum. Nagyváradról táviratozzák: A margittai mandátum ügyében *Plopul* György kiküldött táblabiró folytatta a tanukihallgatásokat. *Papp* Simon szunyogdi biró azt vallotta, hogy ő fizetett ugyan pálinkát, de a saját pénzéből. Több tanu azt vallotta, hogy ők ugy hallották, hogy *Örley* Kálmán pártja pénzen veszi a szavazókat. A legfontosabb *Krecsum* István vallomása, a ki három választót meg is nevezett, a kik tudomása szerint *pénzt kaptak.* A vizsgálatot folytatják.

A deési mandátum. A deési választókerület szabadelvü választói a mai napon tartott értekezletükön egyhangulag dr. *Csizer* Ákos ügyvédet jelölték a kerület szabadelvü párti képviselőjelöltjéül.

Wolf a tartománygyülésben. *Teplici* távirat szerint *Wolfot*, a legutóbb afférjéről ismert nagynémet képviselőt most tartománygyülési képviselőnek is megválasztották a teplicz-dux-bilini kerületben. Ellenfelei Schwarzbach (német baladópárti) és Seelinger szocziáldemokrata voltak.

A lakásfelmondás szabályozása. Az uj perrendtartási javaslat tizedik czime a lakás és más bérleti helyiség felmondása iránti eljárást tárgyalja. E szerint a felmondást ugy a bérlő, mint a bérbeadó részéről annál a járásbiróságnál kell beadni, a melynek területén a bérelt helyiség van. Szóval és irásban lehet előterjeszteni a felmondási kérelmet. A felmondást csak az illetékes járásbiróság székhelyén vagy kerületében lehet kézbesiteni. Ha a háziur nem lakik Budapesten, akkor a házfelügyelőnek is lehet kézbesiteni a felmondást. Ha a kézbesités ily módon nem eszközölhető, a biróság által kinevezett ügygondnoknak kezéhez kézbesitik a felmondást, azt a felet pedig a ki ellen a felmondás intézve van, lakhelyére czimzett ajánlott levélben posta utján értesitik a felmondásról. A felmondás elleni kifogást irásban lehet beadni vagy szóval jegyzőkönyvbe mondani nyolcz nap alatt. A tárgyalás csak a körül forog, hogy érvényes-e a felmondás. Ha valaki a tárgyaláson nem jelenik meg, az itélet végrehajtását ellenmondással nem lehet megakadályozni. Az elmaradt fél 8 nap alatt igazolással élhet. A fellebbezés ideje is 8 nap. A felebbezési biróság itélete ellen nem lehet appellálni. Királyi közjegyző utján is lehet felmondani, a ki abban a kerületben lakik.

A horvát képviselők tisztelgése. Ma délben, mig a képviselőház szünetjét tartotta, az ujonnan megválasztott horvát országgyülési képviselők a miniszteri szobában tisztelegtek *Széll* Kálmán miniszterelnöknél. A képviselők nevében, a kikhez *Cseh* Ervin horvát miniszter is csatlakozott, *Josipovich* Imre volt horvát miniszter üdvözölte a miniszterelnököt.

Széll Kálmán miniszterelnök válaszában megköszönte a horvát képviselőknek az iránta multkori balesete alkalmával tanusitott érdeklődését. Mint a politikai élet és érintkezés minden megnyilatkozásában, ugy a horvát képviselők megjelenésében és üdvözlésében is kellemesen érinti őt a melegség s közvetetlenség. A mi Magyarországnak Horvátországhoz való viszonyát illeti, ő a törvény alapján áll e viszony minden vonatkozása tekintetében, a törvény és a magyar állam alkotmánya és közjogi alapján, a mely *csak egységes magyar államot ismer*, de ő Horvátországgal azt a testvéries viszonyt akarja föntartani és ápolni, a melyben már annyi ideje együtt élünk. De egész lelkiismeretességgel a fönnálló közjogi viszonyt és a törvénynek nemcsak betüjét, de *szellemét is ápolni fogja,* mert csak ily módon valósitható meg annak tartalma teljesen, csak igy lehetséges az, hogy az együvé tartozásnak az a viszonya, a melyre szükség van, tartós és állandó legyen, mert mi *egymásra egyenesen utalva vagyunk*. A magyar állam nem nélkülözheti társországait, Horvátország *a magyar állam keretén kivül* meg nem állhat; sem anyagi, sem szellemi érdekei, sem jövője érdekében nem szabad ezt a kapcsot gyöngiteni. Ezt önöknek — ugymond — érezniök kell, a mint én érzem és minél jobban tudnak kifejezést adni ennek az érzésnek, annál hüségesebben szolgálnak önök a magyar állam nagy érdekeinek, de egyuttal Horvátország speciális, minden szellemi és anyagi érdekének is. Hangoztatta végül a miniszterelnök, hogy Horvátország iránt érzett rokonérzése nem mai keletü, hanem régibb emlékeken gyökeredzik, a melyeket mindig szeretettel ápolt.

Josipovich Imre beszédét is, a miniszterelnök válaszát is lelkes éljenzéssel és zsivió-kiáltásokkal fogadták.

Béke-ajánlat Angliának.

Most már ismeretes, hogy a hollandiai kormány üzenete csupán eljárási módot ajánlott az angol kormánynak arra az esetre, ha hajlandó volna a háboru befejezésére. A *Daily Mail* alább következő táviratából az is kitünik, hogy a hollandiai kormány mögött ezuttal nem áll egyik nagyhatalom sem. A hollandiai üzenet ezt igen határozottan hangsulyozza. Igen okosan is. Mert kétségtelen, hogy Anglia nem bocsátkozik olyan béketárgyalásokba, melyek mögött valamely nagyhatalom áll. Anglia nem tárgyal Krügerrel vagy dr. Leyds-szel sem. Csakis az afrikai harcztéren tényleg müködő vezéreket tekinti Anglia olyan feleknek, kikkel tárgyalásokat kezdhet. A kezdeményező lépések megtételénél csakugyan közrejárhat Hollandia, mely ajánlatában nem is Krügerékre, hanem az afrikai búr vezérekre támaszkodott. Londonból nem érkeznek nagyon biztató hirek. Valószinü, hogy a miniszteri körökhöz közel álló sajtó nem akarja elárulni, hogy mennyire óhajtja Anglia a háboru befejezését. Tulságos örömmel különben elébe vágnának Anglia békeföltételeinek is.

Mai táviratainK a következők:

London, jan. 30.

A *Daily Mail*-nek Hágából teljesen megbizható forrásból részleteket közölnek a németalföldi kormány jegyzékéből. Ezt a jegyzéket a németalföldi külügyminiszter küldte *Landsdowne* márkinak. A németalföldi kormány azt az óhajtását fejezi ki, hogy a kegyetlen háborunak valahára véget vessenek s e végből *fölajánlja szolgálatát. A németalföldi kormány bizottságot akar kinevezni, a mely el fog menni Dél-Afrikába,* a hol *Kitchener* biztos kiséretével föl fogja keresni a búr tábornokokat, a kiknek meg fogja magyarázni a helyzetet s föl fogja világositani, hogy *európai intervenczió teljesen ki van zárva.* Az angol kormány, a melynek tagjai tegnap többször ültek össze tanácskozásra, már érintkezésbe lépett *Kitchenerrel*, a kinek *válasza* hir szerint *már meg is érkezett.*

London, jan. 30.

A Reuter-ügynökség jelenti, hogy a németalföldi kormány *nem tett békeajánlatokat*, hanem bizonyos *tanácsokat adott* a brit kormánynak a *háboru befejezésére* szolgáló eszközökre és módokra nézve. Még kétségesnek tartják, hogy a németalföldi kormány lépései eredményre vezetnek-e, mig a hadviselő búrok maguk nem tesznek olyan lépést, a melyből kitünik, hogy béketárgyalásokba akarnak bocsátkozni. Ezen az uton minden esetre lehetséges, hogy javaslatokat elfogadnak.

Köln, jan. 30.

Krüger környezetéből érkező hirek megerősitik, hogy a búrok európai képviselőit mód nélkül meglepte *Balfour* beszéde s hogy ezek a képviselők tegnapig semmit sem tudtak e beszéd tartalmáról. Az európai búrok elvben kijelentik, hogy *hajlandók a békéről tárgyalni* s egyelőre legalább *fegyverszünetet* kötni, ha előbb lehetővé teszik nekik, hogy *a dél-afrikai búr vezérekkel megegyezésre jussanak.* Az itteni búr képviselők sulyt vetnek annak a megállapitására, hogy most sem ők adtak okot a békehirek terjesztésére; hálásan elismerik ugyan a németalföldi kormánynak a béke helyreállitása érdekében kifejtett tevékenységét, de határozottan visszautasitják azt a föltevést, hogy a búrok függetlenségük föladásával békéért könyörögjenek. Holnap fog eldőlni, *vajjon az angol kormány megengedi-e, hogy az európai búrok a dél-afrikai búr vezérekkel táviratilag közvetetlenül érintkezzenek.*

Páris, jan. 30.

A *Patrie* ma dr. *Leydstől* a következő táviratot kapta: «Valótlan az az állitás, mintha a délafrikai köztársaságok Hollandiát közbenjárásra kérték volna fel, vagy mintha dr. *Kuyper* miniszterelnököt békeajánlat megtételével bizták volna meg. A háboru befejezésének egyetlen föltétele van, a melyet az angol kormány jól ismer: a két köztársaság teljes függetlensége. *Balfour* kétértelmü kijelentése nem egyéb politikai manővernél.»

Páris, jan. 30.

Mint a *Temps Hágából* jelenti, *Kuyper* miniszterelnök angliai utazásának az volt a czélja, hogy Anglia beleegyezésével előkészitse a tárgyalások talaját. Kuypernek ezt a lépését *néhány más kormány támogatja.*

London, jan. 30.

Az *alsóház* mai ülésén *Balfour*, a kincstár első lordja egy kérdésre kijelentette, hogy nem mondhatja meg, mikor teszik le a ház asztalára a németalföldi kormány közlésére vonatkozó iromanyokat. Azt hiszi, hogy a németalföldi kormány csak holnap kapja meg Anglia válaszát. Ezért nem lehetséges az erre vonatkozó iratokat még ezen a héten előterjeszteni, reméli azonban, hogy ez legrövidebb idő alatt megtörténhetik.

VIDÉK.

* **Debreczen város törvényhatósága** ma közgyülést tartott *Fuky* Gyula főispán elnöklete alatt. A költségvetést tárgyalták, melyben a tanács javaslata szerint 43½% pótadó kivetése szerepel. A költségvetést a belügyminiszter jóváhagyta, de *Juhász* Ignácz bizottsági tag inditványára a költségvetést *visszaadta a tanácsnak, hogy egyes tételeket redukaljon.* A közgyülést holnap más tárgyak elintézése végett folytatják. A költségvetést rendkivüli közgyülés fogja tárgyalni.

EGYHAZ

Goldis és Hamsea. Az *aradi* görög-keleti egyházmegye püspöke *Goldis* József, ugy látszik, megunta már a napról-napra ismétlődő botrányokat s szakitott *Mangráékkal* és a hivatalától jogtalanul megfosztott *aradi* szemináriumi igazgatót visszahelyezte előbbeni állásába. A mai napon, — mint tudósitónk jelenti — *Hamsea* Ágost archimandrita és püspöki vikárius elfoglalta az *aradi* püspöki helynöki széket. *Goldis* püspök, midőn *Hamseát* és hiveit ujból meghivta az egyházmegye kormányzatához, ezzel megszüntette régi kegyenczeinek befolyását s reményt nyujtott arra, hogy egyházmegyéjében meg fognak szünni az eddigi botrányok.

A katholikus kongresszus.

Egyetlen lépéssel se tudott ma tovább menni a katholikus kongresszus és üléseit február 17-ig elnapolta. Nagy akadályok gördültek tehát ismét az autonómia elébe, s ezeket a nagy akadályokat elég világosan megmutatták azok a nagy beszédek, melyek ma a kongresszus tanácskozó termében elhangzottak. A pártok ismét kapaczitálni kezdték egymást. *Sághy* Gyula, *Ugron* Gábor, sőt *Szemnecz* Emil is hatalmas beszédeket tartottak az egyházmegyei gyülések mellett. Kimutatták, hogy ha a megyei szervezet kivétetik az autonómia keretéből, ha csak az alsó és legfelső szervezetet alkotják meg, de a közneeső kiépitetlen marad: összeesik az egész alkotmány. Ez már oly kézzelfogható dolog és oly világos magyarázat volt, hogy szó nélkül hagyni nem lehetett.

Gróf *Zichy* Nándor jelenkezett is a szólásra és őszinteségének dicséretére legyen mondva, egy igen okos kijelentést tett, mit ha *Ugron* és pártja figyelembe vesz, megszünik minden további vitatkozás.

Gróf *Zichy* Nándor ugyanis a *Sághy* és *Ugron* nagy beszédeire csak ennyit válaszolt: *a katholikus egyház hierarchikus szervezet s ennek mint ilyennek nincs szüksége semmiféle autonómiára.* Ők nem is akarnak autonómiát, hanem *csak az alapokat akarják s ebből a czélból óhajtanak bizonyos szervezetet létesiteni.*

Ez nem uj dolog ugyan és nem is ismeretlen, de ilyen őszintén és nyiltan a katholikus kongresszuson még senki se mondta el.

A mai ülésről tudósitásunk a következő:

Gróf **Szapáry** Gyula elnöklete alatt a katholikus kongresszus ma folytatta a huszonhetes bizottság javaslatának részletes tárgyalását.

Napirenden ma is a 20. §. volt, melynek tárgyalása tegnap félbe maradt.

Gieswein Sándor hosszabb beszéd kiséretében kétféle módositást ajánl. Az első módositása ez:

20. §. Az önkormányzat különböző fokozatain a következő testületek és közegek szerveztetnek: Egyházközségi tanács, esetleg képviselőtestület; egyházmegyei tanács, esetleg egyházmegyei gyülés; országos katholikus gyülés és igazgatótanács; a második inditvány: egyházközségi gyülés-, tanács-, képviselet-ről szól.

Szmrecsányi Pál szepesi püspök nagyjában hozzájárul ez inditványhoz s ő is kivánja, hogy egy szükebb bizottság választassék a szervezeti szabályzat illető §-ainak módositására és beillesztésére.

Ugron Gábor: Nem járulhat hozzá ez inditványhoz. Az elvekre nem akar kiterjeszkedni, csak utal arra, hogy a kisebbség munkálatában mindazok a nehézségek, a melyekkel most a kongresszus találkozik, meg vannak oldva. A huszonhetes bizottság tehát nem tehet jobbat, mint ha a kisebbség javaslatát veszi zsinórmértékül a nehéz kérdések megoldásánál. Önkormányzatunk létele függ attól, hogy szervezetünk helyesen van e megállapitva. A mostani önkormányzat szorosan kell, hogy alkalmazkodjék az egyházi szervezethez. Egyházunk szervezete episzkopátus és egyházközségi. Ez a javaslat olyan, mint az a ház, melyet széles alapon épitenek fel, de keskeny fallal látják el. Az a szervezet, mely az egyházmegyei bizottságban van megalakitva, oly gyenge falat képez, melyre erős, országos autonómiát fektetni nem lehet. Az önkormányzat csakis egységes szervezet mellett lenne képes az egész magyar katholikusságot tömöriteni, annak minden használható részét belevonni a munkába. Ily módon a katholikus intelligencziát megnyerné magának az önkormányzat. A nép megismerné és kiválaszthatná a képviseletre azokat, a kik hivatottak a nemzeti életből folyó önkormányzatunk helyes irányelveinek megvalósitására. Ezt pedig csak e fórumon fejthetik ki.

Gróf **Zichy** Vladimir hozzájárul a *Gieszvein* és a *szepesi* püspök módositásához, de mégis egy közvetitő inditványt tesz, nevezetesen azt, hogy ott, a hol az egyházközség népessége egy bizonyos számot *nem* halad tul, ott hagyassék meg az egyházközségi *gyülés*, ott pedig, a hol nagy egyházközségek vannak és a közgyülés a tagok száma miatt megtartható nem volna, ott a nagy gyülekezetet osszák fel kisebb gyülekezetre.

Hoványi Gyula előadó kifejti azokat a szempontokat, melyek a huszonhetes bizottság előtt felmerültek e pont tárgyalásánál. Felolvassa a püspöki kar együttes konkrét véleményét, melyben részletesen ki van fejtve, hogy a püspöki kar miért nem fogadja el az egyházmegyei gyülés szervezetét. S miután a 27-es bizottság tisztelettben óhajtotta tartani azokat a szempontokat, melyeket a püspökök felhoztak, szintén ellene volt az egyházmegyei gyülés szervezetének. Inditványozza, hogy Gieswein és Sághy módositásával szemben ez tétessék: egyházközségi gyülés, képviselőtestület és tanács. Egyik inditványt sem fogadja el. (Helyeslés.)

Asbóth János: Nem helyesli Sághy inditványát, mert ő nem akar tulmenni azon a határon, mely a püspöki kormányzatot érinti. Erdélyben meg van a statusgyülés, de az ottani viszonyok nem alkalmazhatók a mi viszonyainkhoz. Erdélynek szerzett joga van s azt mindenki tiszteletben tartja, de experimentálni nem tanácsos. Ő a maga részéről nem akarná megröviditeni a püspökök jogait és életét egy egyházmegyei gyülés szervezete által. Elfogadja az előadó javaslatát.

Szemnecz Emil teljesen osztja azt a felfogást, melynek Ugron adott kifejezést. Helyesli az egyházmegyei gyülés beillesztését az autonómiába. Például felhozza a protestáns egyházmegyei gyüléseket, a hol az egyházi és világi férfiak vállvetve dolgoznak felekezetük előbbrevitelén. Ennek a gyülésnek inaugurálása egyáltalában nem csorbitja a püspöki hatáskört, de közremunkál abban, hogy a világi elem is beleszóljon egyháza ügyeibe. Pártolja Sághy inditványát.

Gróf **Zichy** Nándor nem akar polémiát folytatni az előtte szólókkal, de kénytelen kijelenteni, hogy *Sághy*, *Ugron* és a velük egy értelemben levő kongresszusi tagok nagy tévedésben vannak. A katholikus egyház hierarchikus szervezet és ennek az egyháznak a vallásos élet fejlesztése tekintetéből semmiféle autonómiára szüksége nincs. Ők nem is akarnak autonómiát, hanem az alapitványokat. Ebből és csak is ebből a czélból van szükségük bizonyos szervezetre.

Dr. **Margalits** Ede: Nem a katholiczizmusnak van szüksége autonómiára, hanem nekünk magyarországi katholikusoknak, mert a katholikus vallás 1868 óta többé nem államvallás, de azért az államvallásnak minden hátránya rá nehezedik. Az egyik félhivatalos lap irta egy év előtt: A zsidóké az ország, a protestánsoké a hatalom, a katholikusoké a dicsőség. De hol van az a dicsőség, talán abban, hogy országos ünnepeken megjelennek a notabilitások, ott is ugy, mintha egy szalonban foglalnának helyet? Ezt a dicsőséget átadjuk szivesen bármely felekezetnek, ha kapunk érte egy erős autonómiát. Csatlakozik az előadó inditványához.

Sághy Gyula határozati javaslatot terjeszt be, melyben egy bizottság kiküldését kéri, hogy az egyházmegyei gyülésnek a szervezetbe való beiktatása czéljából ez a bizottság lépjen érintkezésbe a püspöki karral.

A kongresszus a *Sághy* inditványát elvetette, ellenben elfogadta *Gieswein* Sándor első javaslatát. Tekintettel azonban, hogy ennek a javaslatnak elfogadása folytán az egész javaslatban keresztül kell vinni a képviseleti közgyülések szervezését, a javaslatnak ilyen értelemben való átdolgozására egy bizottságot küldtek ki. Ennek a bizottságnak tagjai lettek: báró *Jósika* Sámuel, *Párvy* Sándor, *Gieswein* Sándor, *Hoványi* Gyula, *Günther* Antal, gróf *Zichy* János, *Hován* József, *Pásztély* Jenő és *Győrffy* Gyula.

Szmrecsányi püspök inditványára a kongresszus *február 17-ig* elnapolta üléseit.

UJDONSÁGOK.

— jan. 30.

— *Tisztelettel felkérjük azokat a t. előfizetőinket, a kiknek előfizetése február 1-én lejár, hogy azokat mielőbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.*

Előfizetési árak:

Egész évre	40 k.	— f.
Negyedévre	10 „	— „
Egy hóra	3 „	60 „

Különös figyelembe ajánljuk, hogy hazánk legszebb és legtartalmasabb divatlapjának: a *„Divatszalon“*-nak kiadóhivatalával kötött szerződésünk értelmében *előfizetésünk* e lapot *kedvezményes áron*: egész évre 8 koronáért, félévre 4 koronáért, negyedévre 2 koronáért rendelhetik meg. Az előfizetési dijak az *Egyetértés* előfizetésével egy utalványon beküldhetők.

— *Személyi hir.* A walesi herczeg ma délután Londonba visszaérkezett.

— **Rudolf trónörökös emlékezete.** Rudolf trónörökös halála évfordulójának alkalmából ma délelőtt tiz órakor a királyi palota Szent István-templomában gyászistentisztelet volt. A templom szentélyét és a padokat feketével vonták be, mig a főoltár oszlopait az elhunyt trónörökös czimereivel diszitették. A feketével bevont padokban gróf *Apponyi* Lajos udvarnagy, *Galle* várkapitány, az udvarnagyi hivatal és a várkapitányság hivatalnokai és az udvari személyzet foglaltak helyet. A csöndes misét *Kanter* Károly, a palota templomának apátplébánosa mondotta. Bécsből táviratozzák, hogy a király ma reggel megjelent a kapuczinusok sirboltjában, csöndesen imádkozott néhai *Rudolf* trónörökös és *Erzsébet* királyné koporsójánál, azután visszatért a Burgba. *Lajos Viktor* főherczeg, a *cumberlandi* herczeg és az első ulánus-ezred megkoszoruzta Rudolf trónörökös koporsóját. Délelőtt a kapuczinusok templomában gyászmise volt a trónörökösért. — Prágában, mint onnan jelentik, a Hradsin várkápolnájában gyászmise volt ma reggel néhai Rudolf trónörökös lelkeüdvéért. A német nagykövetség egyik tagja ma délben a német császár nevében koszorut helyezett Rudolf trónörökös koporsójára.

— *A német császár és a német tud. akadémia.* A német császárnak egy igen érdekes tervéről tud hirt mondani a „Revue hebdomadaire“. E szerint II. Vilmos német császár azzal a tervvel foglalkozik, hogy olyan akadémiát teremtsen, mint a milyen az „Academie Française“. *Momsen* tanár, mikor legutóbb Párisba utazott, állitólag megbizást kapott a császártól, hogy lépjen érintkezésbe Gaston *Boissier*-vel, a franczia akadémia titkárával, és Momsen már jelentést is tett a császárnak az intézet szervezetéről. A nevezett revue meglehetősen szkeptikusan fogja föl a dolgot. A császár azt hiszi — ugymond — hogy birodalmában elég sok nagy iró van, hogy azonnal akadémiát alkothassanak, a mely fölveszi a versenyt a francziával. De igen sok nehézségbe ütközik a császár. Legjobban szeretné persze az akadémiát Berlinben felállitani. De az irók legnagyobb része, a kit kiválasztott, nem lakik Berlinben. S mi jelentősége van olyan akadémiának, a melynek üléseire senki el nem menne? S ha viszont az akadémiát nem a birodalom fővárosában állitanák föl, például Gothában, bizonyos, hogy nem volna fénye. Vannak más nehézségek is. Akadémikus társulatok már vannak Németországban, a melyek elvben szabadok, de az államnak minden választásnál jóváhagyási joga van. Vajjon a nagy német akadémia ilyen regimenek volna alávetve? A császár ezt kivánja és rámutat arra a körülményre, hogy XIV. és XV. Lajos hirneves jelöltek ellen adták le vetojukat. De az idők megváltoztak. Francziaországban az állam intervenczióját senki sem engedné meg többet. Vajjon Németországban megengednék-e, az más kérdés, de ha megengednék, olyan tekintélye semmi esetre sem volna, mint a franciának. Hogy az idézett szemle milyen forrásból meritette értesüléseit, azt nem tudják. A szemle maga a forrást nem nevezi meg.

— **A honvédelmi miniszter köszönete.** *Bachó* István, a budapesti honvédzenekar népszerü karmestere, a honvédelmi miniszter jubileuma alkalmára *Jubileumi-induló* czimü dallamos indulót szerzett és azt felajánlotta báró Fejérváry Gézának. A miniszter most meleghangu levélben köszönte meg Bachó István figyelmét és hálája jeléül gyönyörü ezüstmivü vezénylőbotot adományozott neki.

— **Ebéd a hadtestparancsnoknál.** *Lobkowitz* Rudolf herczeg hadtestparancsnok és neje ma este ebédet adtak, a melyre hivatalosak voltak: Gróf *Csáky* Albin a főrendiház és gróf *Apponyi* Albert a képviselőház elnöke; báró *Kemény* Kálmán és *Ernuszt* Kelemen a főrendiház és *Tallián* Béla és *Daniel* Gábor a képviselőház alelnökei; *Gulner* Gyula, *Zsilinszky* Mihály, *Gränzenstein* Béla és dr. *Nagy* Ferencz államtitkárok; *Ghyczy* Béla altábornagy, *Potiorek* Oszkár és lovag *Albach* Gyula vezérőrnagyok, *Jókai* Mór, dr. *Falk* Miksa, *Miklós* Ödön, *Horánszky* Nándor, dr. *Münnich* Aurél, *Dókus* Ernő, *Szerb* György és *Bolgár* Ferencz.

— **A német császár születésnapja.** Berlinből táviratozzák, hogy *Edward* angol király *Pleszner* hires festményét, mely *Nagy Frigyest* ábrázolja, küldötte ajándékül a német császárnak születésnapjára. Pleszner eredeti festménye a *Windsorgalleriában* van, a hol *Vilmos* császár sokat gyönyörködött benne. Születésnapja alkalmából a német császár a kieli garnizon tisztjeinek *Meteor* nevü verseny-yachtját adta ajándékul. — Róma városát Vilmos császár meleghangu táviratban arról értesitette, hogy születésnapja alkalmából *Goethenek* egy márvány szobrát ajándékozza az örök városnak, a hirneves költő ott töltött kellemes napjai emlékére és a rokonszenv jeléül, melyet ő és Németország a szép Olaszhon iránt érez.

— **Dr. Rainer főherczeg.** A bécsi egyetem bölcsészeti kara — mint táviratilag jelentik — elhatározta, hogy *Rainer* főherczeget aranymenyegzője alkalmából a tudomány körül szerzett kiváló érdemei elismeréseül a bölcsészet-tudományok diszdoktorává avatja. Az egyetemi tanács megerősitette a határozatot.

— *Tibád Antal betegsége.* A magyar közélet egyik kitünőségét, *Tibád* Antal közigazgatási birót, volt belügyi államtitkárt, ma délelőtt a Császárfürdőben levő lakásán szélhüdés érte. Ma reggel öt órakor a fütő benyitott a szobájába s az öreg urat eszméletlenül találta az ágyon. Rögtön fellármázta a fürdő alkalmazottait, a kik *Discher* Ferencz fürdőorvost hivták segitségül. Az orvos konstatálta, hogy *Tibád* Antalt szélhüdés érte. Az öreg ur állapota sulyos, s a fürdőben levő lakásán ápolják.

— **Szilágyi Dezső hagyatéka.** Szilágyi Dezső hagyatékának eladása még mindég folyik. Az utóbbi napokban ott jártak a vásárlók közt: *Werner* Gyula, *Porteleky* László, gróf *Andrássy* Gyula, *Lukács* György, *Földes* Béla, *Sturm* Albert; s ezeken kivül még az athletikai klub megbizottai is, a kik Szilágyi öklöző keztyüit vásárolták meg és a vitőr-viváshoz való fölszerelését. — Február hó elsején megkezdődik a szőnyegek elárusitása. Összesen mintegy 50 drb szőnyeg és 10 ablakra való értékes függönyből áll a gyüjtemény, a melyet Kaszely Géza képviselőházi segédtitkár, mint ismert szőnyeg-szakértő és egy helybeli szőnyeg kereskedő 4800 koronára becsült. A szőnyegek és függönyöket természetesen darabonként fogják elárusitani.

— *Miss Stone.* Szófiából jelentik, hogy a rablók még tegnap átkeltek a bolgár-török határon és Miss *Stone*-t, valamint *Zilka* asszonyt szabadon bocsátották, miután a váltságdijat még a mult hét végén megkapták.

— **Demokrata körök értekezlete.** A budapesti demokrata körök elnökei és megbizottai ma este a terézvárosi demokrata körben értekezletet tartottak a vasárnap délután tartandó népgyülés tárgyában. Az értekezlet kimondta, hogy a népgyülést vasárnap délután fél 3 órakor fogják megtartani a Bulyovszky-utczai lovardában. A népgyülés előkészitésére az összes demokrata körök és szervezetek elnökeiből és tisztviselőiből egy 150 tagból álló bizottságot küldtek ki, mely a népgyülés megtartásáig minden délután a demokrata körben értekezletet tart. A rend fentartására 200 rendezőt választottak, kiknek hivalása lesz a népgyülés rendes lefolyására ügyelni.

— **Szibériába számüzött szerkesztő.** Pétervárról jelentik, hogy az egyik legtekintélyesebb orosz lapnak a *Roszijának* tulajdonosát és szerkesztőjét, *Anfiteatrov* Sándort, Szibériába számüzték, mert több czikkben a czár személye ellen intézett támadást. Anfiteatrov *Old Gentleman* álnév alatt irta novelláit, a melyekkel nevet vivott ki magának az ujabbkori orosz irodalomban. Közismert ember volt és mint a liberális iránynak szószólója, nagy tekintélyre tett szert. Annak idején, a mikor *Stambulov* meghalt, a *Novoje Vremja* képviseletében ő ment le Szófiába és Bulgáriában való tartózkodása alatt közreműködött az orosz-bolgár egyezmény létesitésén. Bulgáriai utjáról könyvet irt, a melylyel nagy sikert ért el.

— **Garibaldi-szobor Párisban.** Párisból jelentik, hogy az olasz-franczia egyesület, a mely évek óta nem hallatott magáról, a franczia-olasz közeledés hirére ismét akczióba lépett. Elhatározta, hogy gyüjtést indit egy, a *Place d'Italien* emelendő *Garibaldi-szoborra*. Legközelebb már engedélyt is kérnek erre a párisi községtanácstól.

— **Váló királyi pár.** Hogy a czivizáczió mennyire terjed a négerek közt is, azt a következő eset illusztrálja: *Lobengula*, a matabelek királya, a ki annyi borsot tört az angolok orra alá, de a kit végre is legyőztek, 1900 február havában egy miss *Jewell* nevü angol nőt vett nőul. Az angol hölgy azonban megunta a néger királynői dicsőséget és — mint Londonból jelentik — válópert inditott királyi férje ellen. A válókeresetben azt hozza fel okul, hogy férje megcsalja egy Maud *Wilson* nevü urbölgygyel, a kit nőül is akar venni. Ebből a czélból el akarja őt tenni láb alól, sőt egy izben már — kevésbbé czivilizált kaffer-módra le is akarta őt szurni a lándzsájával.

— **A törökbarát ifjuság negyedszázados találkozója.** Az egyetem ifjuságából 1876-ban alakult 60-as bizottság és a kardot vivő küldöttség nevében *Szücs* Gyula elnök, *Budinszky* Ernő titkár, *Barabás* Béla és dr. *Apáthy* Gyula jegyzők meghivják a tagtársakat a február hó 4-én, este 7 órakor, a Fiume-kávéház melléktermében tartandó ülésre. A bizottságnak Budapesten tartózkodó tagjai e hó 31-én, este 7 órakor, *Ragályi* Lajos ügyvédi irodájában jönnek össze a negyedszázados találkozó részleteinek megbeszélése végett.

— **Háztartási kiállitás.** A magyar háztartási iskola-egyesület háztartási tanfolyamának kiállitását február hó 1-én nyitják meg az egyesület iskolahelyiségében (Rottenbiller-utcza 15.) A kiállitás reggel 9 órától este 5-ig tekinthető meg.

— **Huszezer koronás alapitvány.** Eperjesről jelentik, hogy *Dessewffy* Pál sárosmegyei nagybirtokos, a kinek nevét legutóbb nagy adományai révén sokat emlegették, ujabban ismét nagy alapitványt tett. Január 27-ről, Kaproncáról kelt levelében arról értesitette *Rudnay* Józsefnét, az országos nőképző egyesület elnökét, hogy az egyletnél 20.000 koronás alapitványt tesz családja és utódjai leánygyermekeinek s ezek kihalta esetén más családok leányainak javára, melynek alapitólevelét az alapitványi összeggel együtt 1902 julius 1-én [illegible] az egyesületnek átadni.

— **Az országos kaszinó látogatása.** Az országos kaszinó tagjai az éjszaka testületileg látogatást tettek a központi tejcsarnok telepén. A vendégeket, a kik között ott voltak *Darányi* Béla, *Balogh* Vilmos és *Dobokay* Lajos miniszteri tanácsosok, *Pirkner* János és *Szárossy-Kapeller* miniszteri osztálytanácsosok, a telepen *Gerlei* Lajos és *Jakobovits* igazgatók fogadták. A látogatók nagy érdeklődéssel nézték végig az óriási telep helyiségeit és berendezéseit. A szemlét követő lakomán *Pirkner* osztálytanácsos, orsz. állattenyésztési főfelügyelő fölhivta a gazdák figyelmét a tejtermelés fontosságára. Végül táviratban üdvözölték gróf *Keglevich* Gábort, az igazgatóság távollevő elnökét.

— **Ferencz Ferdinánd utazása.** *Pétervárról* táviratozzák: A 26-ik dragonyosezred küldöttsége, mely ezrednek *Ferencz Ferdinánd* főherczeg a tulajdonosa, február 7 én Pétervárra érkezik, hogy a főherczegnek bemutatkozzék. A küldöttség az ezredparancsnokból, az ezredhadsegédből, egy századparancsnokból és egy őrmesterből áll.

— **A müegyetemi ifjuság és a politizálás.** A müegyetem tanári kara mindinkább kénytelen tapasztalni, hogy a müegyetem hallgatói az utóbbi idő politikai mozgalmaiban sürün résztvesznek és a komoly munkától és tanulástól elvonatnak. Ez annál feltünőbb, mivel a müegyetemi hallgatók évtizedeken át távol tartották magukat az egyetemi polgárság politikai tüntetéseitől és a tanári karnak semmi oka sem volt hallgatói szorgalma és haladása miatt panaszkodni. Most pedig teljesen megváltozott a helyzet, a minek következménye az, hogy a vizsgák eredménye valósággal elszomoritó. Nincs oly tárgy, melyből a jelentkezők 60—70 százaléka meg ne buknék. A tanári kar legközelebb foglalkozni fog e kinos jelenséggel.

— **Szaktudósító Párisban.** A kereskedelemügyi miniszter dr. *Návay* Aladár miniszteri titkárt, Páris állomáshelylyel, Francziaország területére terjedő szolgálattal, ideiglenes megbizással szaktudósitójaként kiküldötte.

— *Veszedelmes osztrigák.* A Konstantinápolyban megforduló idegenek rendesen el vannak ragadtatva, hogy milyen potom áron lehet ott gyönyörü osztrigát kapni. Most azonban arról értesülünk, hogy ezek az osztrigák a tifusz-járvány terjesztői. Eddigelé a török főváros lakossága csak azokat az osztrigákat utasitotta vissza, a melyeket déli szélfuváskor fogtak, azzal a megokolással, hogy a tifusz délről fenyegeti a török fővárost. Most azonban dr. *Remlinger*, a bakteriológiai intézet igazgatója, hosszabb czikkben fejti ki, hogy a konstantinápolyi osztrigák, illetve az ottani tengerviz, melyben a kagylósok élnek, terjeszti a veszedelmes betegséget. Mentől piszkosabb ugyanis a tengerviz, a melyben az osztriga tenyészik, annál izletesebb és husosabb a keresett csemege. Már pedig a török főváros tenger-öblei ugyancsak piszkosak. Dr. Remlinger óvja az osztriga kedvelőit a veszedelmes csemegétől s azt tanácsolja nekik, hogy ha már minden áron osztrigát akarnak enni, főzzék meg, mert igy a baczillusok elveszitik ragályterjesztő hatásukat. Tény, hogy Konstantinápolyban sohasem volt olyan olcsó az osztriga, mint most.

— **Katonatiszt és munkás.** A bécsi *Arbeiter Zeitung* irja a következő esetet: Bécsben az Eszterházy-utcza egyik házának kapujában egy főhadnagy beszélgetett egy hölgygyel, midőn mellette kissé ittasnak látszó munkásember haladt el s beleütközött. A főhadnagy erre rendreutasitotta, mire a munkás visszafordult és szó nélkül kétszer arczulvágta. A főhadnagy egy pillanatra elbódult az ütéstől, majd magához térve, kirántotta kardját s megkardlapozta a polgárt. Ezután nyugodtan visszadugta kardját a hüvelybe és kölcsönösen szidalommal illették egymást. A főhadnagy azzal akarta elhallgattatni a munkást, hogy bezáratással fenyegette. A vita folyamán egy szatócsüzlet előtt a hatalmas erejü munkás a főhadnagyra vetette magát s fojtogatni kezdte. Az üzlet tulajdonosnője, hogy az utczai botránytól megmentse a tisztet, behuzta a boltba. A főhadnagy eközben lebukott a földre s a munkás rátérdepelve, tovább ütlegelte. A tiszt nagynehezen kiszabaditotta magát, előrántotta kardját és az üzlet sarkába menekülve, hatalmas muliné-vágásokkal védekezett. A boltosnő közéjük rohant, elválasztotta őket, mire a főhadnagy hosszas könyörgésre letette a kardját. Egyszerre a munkás hirtelen elkapta a kardot s az utczának iramodva elfutott. Az időközben előhivott rendőrök utólérték s megfékezték a bécsi Herkulest s a rendőrség fogházába vitték. A kellemetlen ügynek a katonai hatóságok előtt is lesz folytatása.

— **Mr. Schwab.** Londonból irják nekünk, hogy egy előkelő angol pénzügyi szaklap szerint Mr. *Schwab*, az amerikai aczél-király nem csupán szórakozás czéljából járt Európában. Igy például biztos forrásból nyert értesülése van arról, hogy Berlinben *Enkl Donnermarkt* gyárigazgatóval eredményesen tárgyalt egy, a vas- és aczélipar körébe vágó üzlet megkötéséről. Az angol szaklap azt is megemliti, hogy az aczél-király berlini tartózkodása alatt ebédre volt hivatalos a gyárigazgatóhoz, a kinél az illusztris amerikai vendégen és a házi gazdán kivül a következők vettek részt a lakomán: *Bismarck* Herbert herczeg, gróf *Waldersee* és *Szögyény-Marich* nagykövet.

— **Sikkasztó pártvezér** *Turinból* jelentik, hogy *Borelli Umberto* turini jegyző, a klerikális párt vezérférfia, megszökött miután elébb 200 ezer lirát elsikkasztott. A törvényszék *köröztetését elrendelte.* Vele együtt vizsgálat alá kerül több elvtársa a magasabb papi osztályból.

— **Ingyen-kenyér.** A kenyérosztó-boltok forgalma szerdán 13.720 adag volt. Ebből a Podmaniczky-utczai boltban 9100 adagot, az óbudai uj kenyérosztó-boltban 4620 adagot osztottak ki.

— **A brüxi katasztrófa.** Egy Brüxből érkezett távirat jelenti, hogy a kerületi főnökségnél a bányamunkások kérelmére tanácskozás folyt a munkások és a munkaadók részvételével a munkátlanság enyhitéséről. — A Jupiter-aknában változatlan a helyzet. A bizottság, mely a vizsgálatot folytatja, már összeült s megkezdte a müködését.

— **A jeles unokaöcs.** Azt tartja a magyar közmondás, hogy egy fából van kereszt is, akasztófa is. Laibachból táviratozzák, hogy az érseki palotában utóbbi időben gyakran fordultak elő lopások, a mely alkalommal értékpapirokat és készpénzt tulajdonitottak el. A tettes végre kézrekerült — a laibachi érsek unokaöcscse személyében. A könnyelmü fiatal embert Klagenfurtban letartóztatták.

— **A lembergi tüntetéshez.** Lembergben, mint táviratilag jelentik, az orosz konzulátus házára, a melyről a tüntető lengyelek leverték az orosz sast, ma délelőtt tették fel ünnepiesen az uj czimert. Ott volt az orosz főkonzul és az alkonzul, *Panatowski* altábornagy, *Scheffer* rendőrigazgató és a 80-ik gyalogezred egy diszszázada.

— **Kis kalandorok.** A zsolnai áll reáliskola nyolcz apró diákja holmi apró csinyek elkövetése után összebeszélt, hogy világgá indul munkát keresni. Gyalog Turócz-Szt.-Mártonba mentek, a honnan vasuton akarták utjokat folytatni, Ruttkán azonban a csendőrök rájuk akadtak és hazakisérték a kis kalandorokat.

— **A pestis.** Pétervárról táviratozzák, hogy a hivatalos lap jelentése szerint a Batumban előfordult pestisgyanus eset miatt elrendelték, hogy a Batumból elinduló hajókat elindulásuk előtt és a Fekete-tenger kikötőiben való megérkezésük után egészségügyi rendszabályoknak kell alávetni. Azokat az utasokat, a kik vasuttal utaznak el Batumból, szintén orvosi felügyelet alá helyezik.

— *Az esernyő.* A fővárosban jól ismert *B.* athletának és erőmüvésznek a napokban dolga akadt egyik miniszteri osztálytanácsosnál. Bement a tanácsos ur hivatalos szobájába, drága patentirozott esernyőjét pedig kint hagyta az előszobában s a következő tartalmu czédulát gombostüzte rá: „Én *B.* erőmüvész vagyok, a ki öklömmel leütök egy bikát. Az esernyő az enyém. *Öt percz mulva visszajövök.*" Mikor az erőmüvész kijött, esernyőjének *hült helyén* csak egy czédulát talált, a következő tartalommal: „Én *K.* amerikai gyorsfutó vagyok. Öt percz alatt egy kilométert futok. Az esernyőt én vittem el. *Nem jövök vissza.*"

— **A lélekidézők.** Hogy a babona nem csak minálunk, hanem külföldön is mennyire el van terjedve a nép között, annak bizonyitékául Troppauból érdekes dolgot jelentenek. Friedek községben nem régen elhunyt a lelkész, *Twrdy* János, a kit mindnyájan nagyon szerettek a hivei. Nem is nyugodtak belé ,a halálába s elhatározták, hogy megidézik a szellemét. Nem régen egy éjszaka vagy háromszázan gyültek össze erre a czélra. A sötét helyiség, hol a hivek gyülekeztek, szorongásig megtelt, nőkkel, férfiakkal egyaránt. Az érdeklődés központja egy ágyban fekvő asszony volt, a kinek azt a képességet tulajdonitották, hogy az elhunytak lelkét föl tudja idézni. Az asszonyon egyszerre csak görcsös rángatózás vett erőt, ugyanabban a perczben éles fütty hallatszott s az asszony megparancsolta Twrdy szellemének, hogy jelenjen meg. S ime, az engedelmes szellem erős dübörgés közt meg is jelent. Feje az igaz nem volt, de a helyett papi ruhája a sütétségben világosságot terjesztett. A szellemidéző asszony több kérdést intézett hozzá, melyekre a «szellem» rejtélyes feleleteket adott. Később pedig a nekibátorodott szellem formális prédikácziót kezdett tartani. Csakhogy ezt már nem végezhette be, mert a csendőrök közbe léptek s a szellemidéző asszonyt letartóztatták. Az általános fejetlenségben azonban, mit a csendőrök megjelenése okozott, a fejetlen szellemnek sikerült menekülnie. Természetes, hogy a szellemidézés pénzbe került. A hivők megtakaritott garasaikat adták oda a szellemidéző asszonynak. A babona különben annyira el van terjedve a községben, hogy két munkás, a ki részt vett a szellemidéző ülésekben, vallási tébolyba esett. A népbolonditó asszony ellen megindították a vizsgálatot.

— *Elfogott gyilkos.* A bécsi rendőrség napokkal ezelőtt széleskörü nyomozást inditott azon ismeretlen tettes kézrekeritése czéljából, a ki a nagy port fölvert *Kästler*-féle gyilkosságot állatias kegyetlenséggel elkövette. Eddig azonban a legmesszebb menő intézkedéseknek daczára sem jutott a gyilkos nyomára az osztrák főváros rendőrsége. Ma végre hosszu és fáradságos nyomozás után, mint bécsi tudósitónk jelenti, siker koronázta a nagy apparáczióval folytatott vizgálatot: a gyilkost elfogták *Boboril* János vasuti fütő személyében. Boboril polgári családból származik, atyja, a ki két évvel ezelőtt halt meg, tanitó volt Maszában, a hol most a gyilkos édesanyja él s a hova a gyilkosság elkövetés után Boboril elrejtőzött. A rendőrségnek azonban tegnap tudomására jutott, hogy a gyilkos a kis morva falucskába menekült az igazságszolgáltatás sujtó keze elől. Két detektivet küldtek utána, a kik Boborilt letartoztatták. Érdekes, hogy tizenegy nappal ezelőtt nősült meg a gyilkos, szeretőjét vette el feleségül és hét nappal a házasság megkötése után követte el a gyilkosságot.

— **Föloszlatott egylet.** Párisból jelentik, hogy a magyar kormány hozzájárulásával az osztrák-magyar nagykövet zár alá vétette a párisi magyar egylet vagyonát és helyiségét s a napokban már fel fogja oszlatni az egyletet. Erre az erélyes föllépésre az egylet legutóbbi közgyülésén lefolyt botrány adott okot.

— **Az angolok lóvásárlásai.** *Londonból* táviratozzák: az a vizsgáló bizottság, melyet az Ausztria-Magyarországban lóvásárlással megbizott angol tisztek ellen megvesztegethetőség miatt emelt vádak megvizsgálására küldtek ki, benyujtotta jelentését. A jelentés a vadakat *indokolatlanoknak mondja.* A tisztek követtek el ugyan tévedéseket lovak megitélésénél, a tmennyiben *a fizetett árak,* különösen kezdetben *tulmagasak voltak.* A jelentés különösen egy esetet emlit fel, midőn kellő tudakozódások utján 12 000 fontot lehetett volna megtakaritani és megrója a hadfelszerelési kormányzatot, mert elmulasztotta a háboru kitörésénél, vagy még béke idején megállapitani, hogy mily módon lehetne leghelyesebben eszközölni a lovak beszerzését a külföldön, nevezetesen Magyarországon.

= **Izgalom a Ház körül.** Tüntetést, botrányokat várt ma délelőtt a főváros. Már a reggeli órákban hire járt, hogy a képviselőházban napirend előtt botrány lesz a tegnapi Vázsonyi-affér folyományaképen s hogy a legnagyobb valószinüség szerint kint az utczán is tüntetni fognak. A rendőrség is el volt készülve arra, hogy tüntetni fognak s ezért nagy készenlétet helyezett el ugy a képviselőházban, a melynek folyosóján s előcsarnokában több rendőr vegyült el a képviselők és ujságirók csoportjai közt, mint a Sándor-utczai őrszobában. Harmincz lovasrendőr várt annak a háznak az udvarán, a melyben a Sándor-utczai őrszoba van. A rendőrség emberei *Szirmay* kapitány és *Schmidt* meg *Bosányi* felügyelők vezetése alatt vonultak ki. Az emberek nagy tömegekbe verődtek a muzeum-kertben és a Sándor-utczában s a rendőrség emberei alig győzték a csoportokat szétoszlatni. Mindannyian a készülő tüntetésre vártak, inkább a kiváncsiak verődtek össze, mint azok, a kik akár pro, akár kontra akartak volna botrányt rendezni. Erre nem került sor. *Vázsonyi,* a kinek megérkezését pedig türelmetlenül várták a fővárosi demokrata körök tagjai, nem jött a ház ülésére. A mint az utczán nem volt tüntetés, ugy a képviselőház ülésén sem esett szó a Vázsonyi-ügyről, pedig a karzat is zsufolásig megtelt érdeklődőkkel és kiváncsiakkal.

= **Szélhámos szobafestő.** *Steiner* Ádám balassagyarmati születésü, 35 éves, nős szobafestő az Izabella-utcza 10. számu ház egyik hónapos szobáját birta bérben. Lakásáról az ország különböző vidékein lakó kereskedőktől «*Steiner* Ádám füszer- és gyarmatáru nagykereskedő» czimü feliratos levélpapiron különféle árukat: diót, füszert, bort, libát stb. rendelt, melyeket aztán olcsón eladott. A megcsalt kereskedők feljelentették *Steinert* és mivel ő bujdosott az idézés elől, megbizhatatlansága folytán előzetesen letartóztatták.

= **Megszökött gyilkos.** *Morár* Dionisie rácz földmivest emberölés miatt tizenöt évi fegyházra itélték. Büntetésének két harmadát kitöltötte és feltételes szabadságra eresztették. *Morár* Dionisie kiszabadulása után nyomban megszökött Kis Hartáról. Most országszerte körözik. A szökevény 46 éves, erős testalkatu, 172 centiméter magas. Négy foga hiányzik, szakálla borotvált.

= **Körözött csaló.** A rendőrség és ügyészség egy *Grosz* Zsigmond nevü szatócsot köröz, a ki utazónak adva ki magát, *Zwack* J. és társa czégtől 795 korona 42 fillért érő árut, *Kiszela* Ágoston bőröndöstől 101 korona és *Frisch* Béla czégtől 139 korona értékü árut csalt ki, a melylyel azután megszökött. A csaló Érendéten született, 32—33 éves, izr., nős, volt szatócs. Középtermetü ember, homloka alacsony, haja szőke, bajusza nagy, szőke, szeme kék, arcza hosszas, orra, szája rendes, fogai épek, arczszine halavány. Beszél magyarul és németül.

= *A 100. számu lovasrendőr.* A január 25-én a képviselőház környékén lefolyt tüntetések alkalmával történt, hogy a *100.* számu lovasrendőr a muzeum-köruton föllovagolt a járdára és e szavakkal rontott a tömegbe:

— *Le a zsidókkal, legyen az bár képviselő is!*

A demokrata párt ez ellen a rendőr ellen följelentést tett a főkapitányságon és a följelentéshez csatolta három tanunak, *Hochseit* Mór, *Klein* Ármin és *Burger* Ignácz kereskedősegédnek, a kik önként jelentkeztek, irásbeli nyilatkozatát, hogy a vád alaposságát bizonyitani tudják. A rendőri sajtóiroda czimü, az utóbbi időben valóságos *czáfoló masinává* degenerálódott intézmény, ma délután hosszabb nyilatkozatot tett közzé ebben az ügyben. Elmondja, hogy a három tanut szembesitették ugyan az összes lovasrendőrökkel, a kik a muzeum-köruton szolgálatot teljesitettek, azonban ők jegyzőkönyvbe mondották, hogy a vádat bizonyitani nem képesek és a nyilatkozatot csak fölszólitásra irták alá, mert félrevezették őket. A *100.* számu lovasrendőr pedig nem is teljesitett szolgálatot, mert lova beteg volt. Ez a főkapitány szócsövének előadása röviden. Ezzel szemben azonban dr. *Rácz* Dezső és dr. *Gyenes* Manó ügyvédek, a kik a följelentést megtették, ma este nyilatkozatban kijelentik, hogy a rendőri sajtóiroda eme közleménye *a valósággal ellenkezik.* Ennek bizonyitására közzéteszik azt a jegyzőkönyvet, a melyet a tanuk egyikével ma este vettek föl. *Burger* Ignácz kereskedősegéd ebben kijelenti, hogy ő ma délelőtt a Mosonyi-utczai rendőrlaktanyában kihallgatása alkalmával *megerősitette* a kijelentésben foglalt állitásokat és a szembesités alkalmával *föl is ismerte a 100. számu rendőrt, azonban most a 86. számot viselte.* Valótlan ráfogásnak mondja azt az állitást, hogy őt a demokrata körben rábeszélték volna a nyilatkozat aláirására, mert ő a többi tanukkal együtt önként jelentkezett. — Hát ez egy kicsit különös . . .

= **Rablógyilkosság Lindauban.** Lindauban, a Bodeni-tó mellett, e hó 22-én éjfélután, egy *Brog* nevü órást és ékszerészt meggyilkoltak és kiraboltak. A tett elkövetésével *Seelos* Frigyes órássegédet gyanusitják, a ki tübragai születésü, 23 éves, jó középmagas, nyulánk, barnás haja és bajusza, sötét ruházata és felöltője, hosszu gummi esőköpönyege van. Svájczi tájszólással beszél, ott fekete utazótáskával, fekete utazótakaróval, kezében pár kalappal és sapkával járt. Szarvasagancsnyelü botja volt, ugyanilyen fogantyuval, melyből egy darabot a hullánál is megtalálták. Az elrabolt ékszerek értéke 15.000 márka és azok között sok uri és női láncz, legyezőláncz, brilliáns gyürü, gyürü, fülbevaló, broche, joujou, függelék, koralldisz, ing- és kézelőgomb van.

= **Mire jó** az Erényi-féle Ichtiol-Salicyl? Viszketeg, bőrküteg, sömör, ótvar, izzadás és kipállott testrészek teljes megszüntetésére. Késziti: Erényi B., Szabadszállás; főraktár: Török, Király utcza 12.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Zichy Mihály kiállitása.** A *nemzeti szalon* február hó 2 án, vasárnap, délelőtt 11 órakor nyitja meg ünnepélyesen *Zichy Mihály müveinek gyüjteményes kiállitását Wlassics* Gyula miniszter jelenlétében. A sajtó számára már előző nap, szombaton, reggel 9 órától rendelkezésére áll a kiállitás.

— **Julius Caesar.** A nemzeti szinházban hosszu idő óta megint klasszikus est volt. Klasszikusnak kell neveznünk az estét, noha az előadás igen távol állt attól, a mit igazi klassziczitásnak nevezünk. De Shakespeare szelleme jelent meg ismét a publikum előtt s előadással, bárha nagyrészt elhibázott is az, nem lehet ugy megrontani Shakespearet, hogy a klassziczitás ne domináljon. «Julius Caesar»-t adták elő, körülbelül kilencz esztendei pihentetés után. Nagy idő ez; nagyobb, mint a meddig Shakespeare e remekét nemzetünk első szinpadán pihentetni lehetne, vagy szabadna. Azt hisszük, akármily áldozatok révén, de repertoiron kellett volna tartani az idők folyamán, ha valamikor repertoiron volt. Azonban nem firtatjuk az elmult idők büneit, különösen ha látjuk, hogy a mostani nemzedék e bünöket imé jóvá akarja tenni. S mielőtt érdemileg belemennénk az előadás birálatába, meg kell jegyeznünk, hogy (noha talán látszólag ellentmondásba keveredünk) várhattunk volna még egy kicsit a felelevenitéssel, ha kilencz esztendeig vártunk. Várhattunk volna legalább addig, a mig a szinház az előadással jobban elkészül; a mig a szerepeket jobban kiosztják, a mig a szereplők jobban elmerülnek szerepeikbe és igy a nemzeti szinház régi tradiczióihoz hiven müvészi regiszterébe ezt a felelevenitést méltóbban beilleszthette volna. Mert, noha elsőrangu müvészek vettek részt az előadásban, a szerepek csodálatos módon elcserélődtek; a Brutus szerepén kivül alig volt egy is az igazi kezekben. Mindjárt a czimszerepen kezdhetjük. *Gál* Gyula játszta Julius Caesart. E müvész egyénisége, nagy képessége, erős szelleme e szerepben ki nem fejlődhetett. Mert tudvalévő dolog, hogy Julius Caesar szerepe csak epizódszerep, ha róla nevezte is el a brit óriás ezt a tragédiát. Epizódszerep nem Gálnak való; neki nagyon is erős vállai vannak s mellékes szerepben a publikum mindig vár valamit tőle, a mi pedig a szerep kicsiny volta miatt be nem következik. A darab szczenikájának s tragikus menetének sulypontja a Marcus Antonius és a Brutus szerepére esik. Dikczió dolgában nagyobb munka vár a Marcus Antonius képviselőjére, mint arra, a ki Brutust játsza. Meggyőződésünk szerint a szinház elhibázta a dolgot, a mikor a Marcus Antonius szerepét *Beregire* bizta. S nagyon elhibázná müvészi szempontból, de fejlődés szempontjából is a dolgot Beregi, ha azokat a tapsokat, melyeket ma kapott, a müvészi alkotás jutalmának és nem annak tekintené, hogy a publikumot organumának szépsége és a szerep rokonszenve vezette félre. Marcus Antonius, a mikor Caesart siratja és Brutust vádolja, oly szépeket mond, hogy a taps nem maradhat el. Bennünket valósággal elszomoritott, a mikor tapasztalnunk kellett, hogy Beregi egyáltalában nem tud haladni, hogy fogyatkozásait, a melyek mind bántóbbak és szembeszökőbbek, egyre jobban forditja kifelé és egyre jobban zárkózik el a szerep lényegébe való elmerüléstől. Egy-két tetszetős pose kedvéért, mert azt hiszi, hogy illik neki, vagy kicsiny izlésüeknek igy jobban tetszik, nem veszi észre a szerep lelkét és eleitől végig hamis hangokon szól, mint a rossz énekes, a kinek már az intonácziója hamis. Ugy fogta föl a szerepet és pedig a kapitóliumban ugy, mint a fórumon, hogy ő szónok. Szónoki pose-okba vetette magát, kereste a festői helyzeteket és elfeledte, hogy Marcus Antonius egyre jobban esik szenvedélyeinek rabjává, egyre mélyebben ragadja magával a keserv, semhogy a pose-okat megtürné. A szenvedély szinét, hangját, tüzét, lángolását öblös hanggal akarta helyettesiteni és olyan arczmozdulatokkal, a melyek affektáltak, csináltak, keresettek voltak épen ugy, mint mozdulatai. S most felhangzott utána a könnyen lelkesülők és hevülők tapsa, különösen a felső régiókban s valószinüleg megerősitették e fiatal szinészt abban, hogy ő most Shakespearehez méltó, müvészi munkát végzett. A taps alkalmas fiatal lelkeket megtéveszteni. Kivánjuk, hogy Beregi, a saját érdekében, ne vegye komolyan a sok tapsot. *Szacsvay* Brutusában leszürt, megtisztult müvészetet láttunk. Nem volt zajos hatása, de alakitása müvészi volt, a nélkül, hogy játékában rendkivüli, monumentális vonásokat fedeztünk volna fel. Az összeesküvők közül *Ivánfi* tünt ki; a többi bizony dekadens római volt; inkább nyárspolgárok, mint kapitóliumbeli irtóztató erényekkel felruházott római férfiak. *Ujházit, Vizvárit* is jobban lehetett volna elhelyezni, mint a tömeg közé. De mindenesetre örvendetes, hogy ily kiváló müvészek vállalkoznak ily kicsiny szerepekre a jó ügy érdekében. A hölgyek közül *Fai* Szerénát és *Hegyesi* Marit emlitjük; kicsiny szerepük nagy müvészi erőfeszitést nem igényelt. De szépek és jók voltak. A darab menete lassu volt: az ensemble gyakran, veszedelmesen döczögött. A kapitóliumbeli nagy jelenetben a tömeg rémülete nem jutott kifejezésre s teljesen hidegen hagyta a publikumot, A fórumon a tömegmozgás jobb volt s hatása is erősebb. (*t.*)

— **A szegedi szintársulat a várszinházban.** Dr. *Janovics* Jenő, a szegedi szinház uj igazgatója nagy ambiczióval készül a márczius 30-tól április 30-ig terjedő várszinházi idényre. Két-három eredeti ujdonságon kivül bemutatja *Molière Don Juanját* és *Goldoni* hires vigjátékát a *La locandiera*-t, melyet dr. *Hevesi* Sándor *A fogadósné* czimmel forditott magyarra. E két darab a fővárosban még nem került szinre. *A fogadósnét Hevesi* fogja rendezni, a ki mielőtt a nemzeti szinház kötelékébe lépne, két-három hónapra Janovics társulatához megy, hogy a rendezés technikai részét elsajátitsa.

— **A szinészegyesület sajtópöre.** Pozsonyból táviratozzák: A pozsonyi törvényszék vádtanácsa *Kolényi* István elnöklésével tartott mai ülésében elutasitotta *Ditrói* Mórnak az *országos szinészegyesület nevében Pichler* Alajos, a *Pressburger Tagblatt* szerkesztője ellen *becsületsértés* miatt emelt vádját, és az eljárást végzésileg beszüntette. Az indokolás szerint a törvényszék elfogadta a vádlott szerkesztőnek a vizsgálat során kifejtett álláspontját, mely szerint ő a mult év márczius havában *Neue skandalöse Lügen und Frechheiten des Landes-Schauspielerverbandes* czimü czikkének tartalmát szószerint a budapesti lapoknak az egyesület akkori gyüléséről szóló és a pozsonyi szinügyre vonatkozó tudósitásaiból vette és hogy a gyülésen történt felszólalások, nevezetesen *Márkus* József hirlapiróé, a pozsonyi viszonyoknak félreismeréséről tanuskodtak. Az indokolás végül megjegyzi, hogy az egyesület illető gyülésének elnöke, a ki a pozsonyi németnyelvü polgárságot sértő felszólalásokat nem utasitotta rendre, ezzel implicite azonositotta magát a támadásokkal és igy *rászolgált a vádolt lap szerkesztőjének kritikájára.*

ONEGIN.

(Lirikus jelenetek, három felvonásban, hat képben. *Puskin* verses regénye nyomán megzenésitette *Tsaikovszky* Péter. Az opera ujdonsága 1902. január 30-án.)

Az opera mai ujdonságának szerzőjét régóta ismerjük a hangverseny-teremből. Olyan ismeretséget kötöttünk ezzel a komponistával, hogy operája már eleve méltán fölébresztheti érdeklődésünket. Egy-két órája annak, hogy a premiére lefolyt s most azon tünődünk, hogy Tsaikovsky a szimfonikus és operairó miben egyformák és miben különböznek?

A szimfonikus és az operairó lényegében két különböző faj. A genre, a melyet mindegyik képvisel, annyira eltér egymástól, mint a festészetben egy létező és egy képzeletbeli alak megalkotása. A mi előttünk van, az csak akkor hü és találó, ha ráismerünk minden vonásra, ha megtaláljuk a kifejezésben azt a bizonyos pontot, a mely az egyéniséget, a lelket tükrözi vissza. Az alak, a mely csak képzeletben van, a formái által tünik ki. Ott a müvészet fantáziája nincs megkötve, szabadon mozog. Igy vagyunk a szimfoniával és igy vagyunk az opera-zenével. Elmult az az idő, a mikor a Troubadour dallamával megelégedtünk. Finomodott és raffinálódott az izlés. Átalakult minden és eljutottunk az operában az arczkép festészethez. A szinpadi alaknak, a szereplőnek minden szavát, minden lépését, bánatát és örömét, sorsát, szenvedélyét, minden gondolatát és vágyát: ott keressük a partiturában. A szimfonikusnak sokat elnézünk. A hol nincs énekszöveg, ott elég a magyarázó szöveg. Minden magyarázatnak vannak árnyalatai, a melyek lehetővé teszik, hogy elfogadjunk olyan képet, mely a szerző képzeletében él. Ezért van, hogy ha az operairó szimfonikus, vagy a szimfonikus operairó egyuttal — sikerük mértéke sem egyforma. Mindegyik rendesen egész erővel szolgálja az eszményt. Tsaikovsky müve, a melyet ma hallottunk, erre élő példa gyanánt lebeg szemünk előtt. A nagy szimfonikus önálló, nagyerejü a hangverseny teremben. Óriási thémái vannak. Olyan az ő fundamentuma, mint Beethovennak. Széles konczepczió, izmos szerkezet, mély klassziczizmus van az ő szimfoniáiban. Az operairóban ezt nem találjuk meg. A szimfonikus magával ragad, egyetlen müvével millió hivet szerez magának. Az operairó csak tiszteletet ébreszt és a midőn becsüljük őt erről az oldalról is, ha elhangzott a harmadik felvonás utolsó akkordja: fölnyitjuk a symphonie pathetique-jét és azt mondjuk — ez az igazi Tsaikovsky.

Puskin hires verses regénye nem bizonyult alkalmasnak az operaszerző kezében. A gyönyörü sujet egy apró történet keretében mozog. Bájos dolog egy verses-regényben, a mely sok naivitást tartalmaz. Tsaikovsky lelkét bizonyára megragadta a munka lirai szépsége. De mi nem vesszük komolyan az ilyen tragikumot, nem hisszük el az egyes alakok baját, mert nem valószinü. Röviden el fogjuk mondan Onegin sujetjét: előbb azonban egy kis kitérőt tartunk és bepillantunk a zeneszerző gondolatkörébe. Az ő lelkében a romantikus hajlamok mindig előtérben vannak a tulajdonképeni drámai zenével szemben. Az ő szimfonikus zenéjében ott is, a hol a legnagyobb erő nyilatkozik meg, a hol minden harsog és a hol hatalmaskodik a százfejü zenekar fölött: ott is szelidség, disztinkczió, nem is orosz, hanem franczia finomság dominál. Az ő fájdalma csendes és mély, az ő érzelmei titkosak. Egy-egy bánatos melodia jelzi a szituáczióban a szomoruságot és a mikor a legnagyobb tragikum jut szóhoz, akkor is ott lappang a melodiában, az összhangban az a bizonyos egyszerü, sima muzsika, a mely a szerző egyéniségének fővonása. A mit Tsaikovsky alkotott, az kezdettől fogva arra volt teremtve, hogy nagygyá tegye a komponistát. Ő a saját stiljét vitte diadalra, az ő saját speciális tulajdonjogát. Es mi lett volna belőle, ha nagyságát tiz esztendővel korábban fedezték volna föl? Erre egyszerü a feleletünk. Ötször annyit irt volna, mint a mennyit ismerünk és Richter János a lánglelkü interpretator diadalra vitte volna munkáit, a mint diadalra vitte a szerző fentemlitett legnagyobb szimfóniáját. Az elhunyt nagy orosz mester hivatva volt Oroszországnak megadni azt, a mi neki nem volt: klasszikus nagy zeneszerzőt.

Onegin Eugen fiatal, de blazirt, ugy kerül a Larina családba, hogy legjobb barátja, Lensky, a ki a Larináék Titjana és Olga leányai közül utóbbinak vőlegénye, — őt a családnál bevezeti. Az első felvonásban vagyunk, a mikor Lensky megjelenik Oneginnal. Titjana, ábrándos és szép, gyorsan beleszeret Oneginba és később levélben tesz szerelmi vallomást a fiunak, a ki csak tiszteletet érez a leány iránt, de nem szerelmet. Titjana fájdalmasan hallgatja Onegin szavait és elveszti minden reményét, hogy valaha egymáséi legyenek. A második felvonásban bálban vagyunk. Lensky sokat tánczol menyasszonyával. Onegin kezdetben Titjanával mulatott, de később azután Olgát kérte föl többször tánczra, a mi Lenskyt féltékenynyé tette. Némi szóváltás után Onegin és Lensky, a két legjobb barát közt nyiltan kitör a harcz. Lensky keserves szemrehányást tesz barátjának, hogy menyasszonyát akarja elcsábitani és kihivja párbajra. A párbaj egy erdőszéli malom mellett történik. Az Onegin pisztolya lelövi Lenskyt.

Ez volna a darabra nézve a legjobb befejezés, miután azonban a főszemélyek életben maradnak, a darab folytatódik.

A harmadik felvonásban megtudjuk, hogy Titjanából herczegné lett. Gremin herczeg vette feleségül. Pompás bálteremben találkozik a herczegné régi szerelmével: Oneginnal. Ebben feltámad most az igaz érzelem, a herczegné lábai elé borul — de már késő. Titjana ott hagyja Onegint, a ki lesujtottan marad a teremben. — Igy végződik a darab tulajdonképen másodszori befejezésben.

Természetesen ebből a néhány sorból az olvasó nem láthatja a sujet gyengeségeit. Az egész operaszöveget el kell olvasni, hogy a feldolgozás hibáit felismerjük. Tulajdonképeni nagy szerep nem fordul elő és miután a szövegben ilyen nincs, a zeneszerző sem pazarolt sok erőt az alakokra. — A mi most már a dalmüvet tisztán zenei szempontból illeti, azt röviden vagy általánosságban jellemezni nem lehet. A sujet tartalmára való tekintettel, lirai alapra van épitve természetesen a muzsika is. Tsaikovsky, a szimfonikus teljesen hiányzik az operából. Sem nyitányt, sem közzenét nem adott. A mit a zenekarnak juttatott, az szerényen huzódik meg az egész dalmü keretében. Rövid néhány taktus vezeti be az első felvonást. A mikor a kárpitot fölhuzzák, a darabban játszó négy nőszereplő: Olga és Titjana a szinfalak mögött és az anya és a leányok cselédje a szinpadon — igy elrendezve énekelnek gyönyörüen harmonizált négyesben. Mindjárt kissé nyomott, csendes hangulatba viszi a hallgatót s csak később jön némi vidámság a szinpadra, a mikor megjelenik a kar és *a capella* énekel egy több versszakból álló arató-dalt. Amolyan igazi orosz nemzeti karakter huzódik végig ezen a részleten. Az orosz bizarr szinvegyülék sok képben dominál, de azért a szerző átlépte sokszor hazájának határát és még a német muzsikát is megtapogatta. Olga áriája az első felvonásban figyelemre méltó, bár a helyzetnek nem felel meg tökéletesen. A mikor Lensky megjelenik Oneginnal, a zenekar erős, markans vonásokban jelzi a jelenetet. A hegedük széles tónusban kezdik és Lensky erőteljes tenorban adja hirül, hogy Onegint ime elhozta. Ebből a találkozóból kvintett fejlődik, a melynek hangvezetése, melodiája szép, de semmi különösen csodásat nem rejt magában. A zenekarban e jelenetnél különösen kiválik a finom lelkü zenész, a ki hajszálfinomságu vonásokra ügyelt a zenekari beosztásnál és hangszerelésnél, a nélkül azonban, hogy, mint emlitettük, a zenekarnak nagy szerepet juttatott volna. Lenskynek két nagy áriája van, a melyekről egyszerre akarunk beszélni. Az első szerelmi vallomás Olgához és a második felvonásban a párbaj előtt van egy gyönyörü nagy áriája. Mindkettő édes melodia, olyan dal, a mely érző szivvel, érző szivek számára van megteremtve. A dalmüben a legnagyobb jelenet jut Titjanának a második föleonásban, a mikor Oneginnak levelet ir. A hegedük komoly vonásokban, az összes *G*-hurok megszólalnak. Bánatos, sötét théma jelzi a leány szomoruságát. Ez a théma gyakran visszatér, fölcsillan és ismét letünik. Az ária nem spekulál hatásra. Hideg a tartalma és nem dallamos. A második felvonásban a leányok kara, igazi orosz stil. Nekünk az orosz zene nem nagyon tetszik. Melodiája nem hat be a mi magyar lelkünkbe. A bálban sok szép dolog van. Egy pompás, ragyogó keringő, bájos franczia couplet és sok mindenféle apróság. A harmadik felvonásban néhány nagyobb énekrészlet fordul elő, de nem kelt különösebb figyelmet egyik sem.

A dalmüvet a közönség udvarias tisztelettel fogadta. Tsaikovsky nálunk nagy respektusnak örvend és ezt a respektust a közönség ma a vigadóból az operába hozta át. Nem mondhatjuk, hogy tulságosan nagy lett volna az élvezet, de kellemes szép volt az egész est. Az opera igazgatósága mindenesetre dicséretet érdemel, hogy a dalmüvet szinrehozta. De a feladat elvégzése körül sok kifogásunk van. A zenekarban gyalázatos hibák voltak. A trombitások szörnyen hamisan fujtak és a cello-versenymester az ő kis soloját botrányosan játszotta. A solisták és a zenekar egy izben egészen kizökkent a kerékvágásból, a mi azelőtt premiéren sohasem fordult elő. Sajnálatos hanyatlás ez. Tsaikovsky premierjét másképen kell előkésziteni. Ha nincs trombitás, nem kell előadás. De a maihoz hasonló budakeszi sváb zenekar mutatványokból nem kérünk. Az egyes szereplők derekasan megállták helyüket. *Kaczér* Margit disztingvált Tatjana volt. A szerep egészen megfelelt az ő müvészi egyéniségének. Az alakot gyengéden fogta meg és megérttette velünk a szerep minden részletét. Eltekintve némi disztonácziótól a magas regiszterben, szépen énekelt és általában sok haladást mutatott. Alakban és alakitásban szép volt. *Váradi* Margit kezében volt Olga szerepe. Sok természetességgel játszott és friss hanggal énekelt. Organuma a mult év óta észrevehetően erősbödött és fejlődött. Játékában voltak részletek, a melyeket mi nem értettünk meg azért, mert ugy látszik, ő nem értette meg. Ez azonban nem változtatja az összbenyomást, a mely az ifju müvésznő határozott talentumát dicséri. A czimszerepben *Beck* Vilmos ismét hasznavehetőségének és jeles müvészi képzettségének adta tanujelét. Szerepe nem szimpatikus, de ő érdekessé tette müvészi játékával és élvezetessé tette szép, érczes baritonjának teljes érvényesitésével. Lensky szerepét *Burrián* Károly énekelte, a közönség kedvencze, ez a zseniális müvész, ez a mi hatalmas hangu, mesteri Wagner-énekesünk. Magyar szöveggel énekelt ma este, tiszta kiejtéssel, a miért külön

dicséret és elismerés illeti. Szerepe nem nagy. Két nagy ária és egy kisebb jelenet az egész. De ebben fényesen beigazolta, hogy művész, a tiszta, legigazabb fajtából. A második felvonásban a bucsu-dalt meleg érzéssel és virtuoz felfogással énekelte. A közönség alig győzte tapsolni fényes alakitását. A kisebb szerepekben a mesterdalnok *Ney* Dávid, *Berts* Mimi, *Valent* Vilma és *Gábor* tüntek ki. Utóbbi sok izléssel fogta föl pompás kis jelenetét. *Mader* Raul ült a vezénylő pulpituson. A mit a zenekar nem hibázott el, abban jeleskedett. A rendezésre nem várt nagy feladat. Az uj diszletek elég szépek voltak.

Erdős Armand.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— *A Concordia-malom áldozatai.* Szczerbovszky Szaniszló tüzoltófőparancsnok tegnap terjesztette be jelentését a polgármesterhez a Concordia-malomban pusztitott tüzvészről. A jelentésben a főparancsnok beszámol arról a szerencsétlenségről is, a mely a tüzoltótestület két tagját *Semilkó* Józsefet és *Herczeg* Jánost, kötelességeik teljesitése közben érte. A két tüzoltó az égő malom tetején dolgozott többedmagukkal. A mikor a helyzet veszélyessé kezdett lenni, a parancsnok a kürtössel jelt adatott a tüzoltóknak a veszélyes helyről való eltávozásra. A szédítő magasban dolgozó tüzoltók kisebb-nagyobb sebesülések árán el is menekültek az égő malom tetejéről, de az emlitett két tüzoltó már nem tudott menekülni és elpusztultak a rettenetes tüzvészben. A katasztrófa áldozatainak maradványait még nem lehetett ugyan megtalálni, de a tüzvizsgáló bizottság utasitást adott a malomigazgatóságnak, hogy a tüzpusztitotta helyek szorgos átvizsgálását rendelje el. A főparancsnok felhatalmazást kért a polgármestertől, hogy a tetemek feltalálása esetén a főváros költségén adhassa meg a végtisztességtételt a kötelességteljesités mártirjainak. A tüzoltók hátramaradt hozzátartozói részére nyujtandó anyagi segélyre vonatkozólag a főparancsnok külön előterjesztést fog tenni. A tanács ma foglalkozott a főparancsnok jelentésével és hozzájárult az előterjesztésekhez.

— **Uj árvaszéki ülnöki állások.** A közgyülés, a mult évi deczember hónap 25-ikén tartott ülésében elhatározta, hogy az árvaszéki ülnökök számát ötről hétre emeli s egyszersmind ezeket az állásokat két fizetésfokozatba osztja, ugy, hogy legyen négy első osztályu ülnök 6000 korona fizetéssel s 2000 korona lakáspénzzel, továbbá három másodosztályu ülnök 5000 korona fizetéssel és 1000 korona lakáspénzzel. A belügyminiszter ezt az uj szervezést jóváhagyta s hozzájárult ahhoz is, hogy az árvaszéki fogalmazó-gyakornoki állás akkor szerveztessék át segéd-fogalmazó állássá, a mikor a tanácsi segéd-fogalmazói állásokat szervezik.

— **Népgyülés a vigadóban.** Dr. *Vázsonyi* Vilmos országgyülési képviselő a fővárostól vasárnap délutánra népgyülés céljaira átengedni kérte a vigadó nagytermét. Tekintettel arra, hogy a vigadóban vasárnap este bál lesz, a tanács nem teljesitette a kérelmet.

— **A vizmérő órák.** Abban a vitás ügyben, hogy a Glasner Miksának király-utczai péküzletében levő vizmérő órát kicseréljék-e, vagy sem, a belügyminiszter ugy határozott, hogy a vizvezetéki igazgatóság teljesitheti azt a tervét, hogy az üzletbe két uj vizmérő-órát állit be.

— **Egy szabályrendelet sorsa.** A rendőr főkapitányság nemrégiben a saját hatáskörében szabályzatot adott ki a prostituczió-ügy ujabb rendezése ügyében. Minthogy ezt a főváros sérelmesnek találta, fölszólalt ellene a belügyminiszternél s egyszersmind átirt a főkapitánysághoz, hogy ha sürgősnek tekinti az ügyet, tudassa a főváros hatóságával a kivánságait, hogy az 1884-iki közgyülési szabályrendeletet azok figyelembevételével módositsák. A rendőrség most négy rövid szakaszból álló tervezetet küldött át a főváros hatóságához, a mely az 1884 iki szabályrendelet helyébe lépne. A tanács azonban ezt nem találja kielégitőnek s nem vette tárgyalás alá, hanem ujból föliratot intézett a belügyminiszterhez, azzal, hogy az ügy reformját nem tekinti sürgősnek, mert a mostani szabályrendelet is kielégitő, ha kellőleg végrehajtják. Kéri a tanács, hogy a belügyminiszter hozzon ebben az ügyben döntő határozatot.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A kalocsai érseki ügyész.** Lapunk tegnapi számában a törvényszéki rovatban ilyen czimmel megjelent közleményre dr. *Apáthy* Gyula ügyvéd kijelenti, hogy panaszbeadványából semmit vissza nem vont és nem ügyésze a kalocsai érsekségnek. Ezt a czimet nem is használta soha.

— **Az ügyvédi körben** ma este dr. *Baumgarten* Nándor fővárosi ügyvéd tartott előadást a *jog- és államtudományi államvizsga reformtervezetéről.* A nagyfontosságu kérdés előzetes megvitatásához ugy a vallás- és közoktatásügyi, mint az igazságügyi miniszter elküldték képviselőiket. A vallás- és közoktatásügyi minisztert *Csorba* Ferencz miniszteri osztálytanácsos képviselte, az igazságügyminisztert pedig *Lányi* Bertalan miniszteri tanácsos, a törvényelőkészitő osztály vezetője és dr. *Szászy* Béla miniszteri titkár. *Baumgarten* Nándor előadta, hogy az eddig kötelező jogi doktorátus helyébe az államvizsgát teszi minősitő vizsga gyanánt. Ez ujitás a jogakadémiákat az egyetemeknek mellé rendeli és nagyon is kétséges, vajjon az összes felekezeti jogakadémiák a minősitő vizsgák szinvonalát képesek lesznek-e fentartani. Az uj vizsgarend is több szempontból kifogás alá esik. Különös hiba a *magyar közjog háttérbe szoritása és az, hogy az uj államvizsga az eddigi jogi szigorlatoknál enyhébb.* Elismeri a reform szükségességét és a mai vizsgarendszer hátrányait és azt javasolja, hogy ezek megszüntetésére a kormány két vagy három királyi jogakadémiát *csonka egyetemmé fejlesszen.* Ez által a budapesti egyetem tulzsufoltsága megszünnék és az ilyképen szervezett jogi doktorátust helyesen kell és lehet is végrehajtani. Ez után ujból visszatérhetünk *Szilagyi* Dezső 1891-iki törvényjavaslatára, ugy, hogy a birói és ügyvédi vizsga egységes előfeltétele a kötelező jogi doktorátus legyen. A felolvasást vita követte.

— **A Rózsa család.** *Szeless* Adorján, a ki merényletet követett el a *Hentzi*-szobor ellen, mikor visszakerült Párisból, *Rózsa* Józsefnénél és leányánál, Rózsa Ilonánál bérelt lakást magának. Rövid ideig tartózkodott itten, mert szállásadói feljelentést tettek ellene *felségsértés* miatt s a rendőrség letartóztatta. Rövid ideig vizsgálati fogságban tartották, de kiderült ártatlansága s a törvényszék beszüntette ellene a további eljárást. Kiszabadulása után *Olvasd* czimen lapot inditott. Az *Olvasd* egyik számának nyilttéri rovatában egy közlemény jelent meg, melyet *Nuber* László fővárosi vendéglős intézett a szerkesztőséghez. Ebben a közleményben, melynek a *Rózsa-familia* volt a czime, Nuber a legsértőbb szavakkal illette Szeless Adorján feljelentőit, özvegy *Rózsa* Józsefnét és *Rózsa* Ilonát, a kik e miatt sajtópört inditottak Nuber László vendéglős ellen. Nubert a törvényszék rágalmazás és becsületsértés miatt vád alá is helyezte. Ebben a sajtóperben már többször kitüzték a főtárgyalást a budapesti büntetőtörvényszéken, de sohasem lehetett megtartani, mert a vádlott nem jelent meg. Mára is ki volt tüzve a tárgyalás, de a vádlott ma sem jelentkezett. A törvényszék dr. *Eranosz* István ügyvédnek, a panaszosok jogi képviselőjének kérelmére elrendelte, hogy a jövő február 22 re kitüzött tárgyalásra a vádlott Nuber Lászlót karhatalommal vezetteti elő.

— **Wallburg Ernő magyar honos.** Egyik esti lap értesülése szerint *Wallburg* Ernőt a budapesti törvényszék nem fogja kiadni a laibachi biróságnak, hanem egy-két nap mulva szabadon bocsátja. A vizsgálat során ugyanis a tanuvallomások és egyéb bizonyitékok segitségével beigazolást nyert, hogy *Wallburg* Ernő a kritikus tiz esztendő tartama alatt hosszabb és rövidebb ideig Magyarországon tartózkodott. A törvényszék véleménye alapján az igazságügyminiszter *Wallburg* Ernő magyar honossága mellett döntött.

— **A magyar jogászegylet** február 1-én (szombaton) délután hat órakor az ügyvédi kamara helyiségében (Szemere-utcza 10. szám alatt) teljes ülést tart, melynek tárgya: *a feltételes elitélésről szóló vita folytatása.* Szólásra fel vannak irva: Dr. *Gruber* Lajos, dr. *Vámbéry* Rusztem.

— **Csókolózó igazgató.** Pikáns természetü pörrel foglalkoznak most Chemnitz szászországi városkának lakosai. Egy odavaló iskolaigazgató mult év őszén egy elhagyatott uton megcsókolt egy fiatal hölgyet. A rendőrség e miatt kihágás czimén husz márka pénzbüntetésre itélte. Az itélet ellen az igazgató felebbezett, azzal a megokolással, hogy nem ő volt, a ki a panaszos hölgyet megcsókolta. Ennek következtében az ügy esküdtszék elé került, a mely a vádlottat fölmentette, mert ugy találta, hogy nem bizonyult be, hogy ő a tettes. Az ügyész azonban fölebbezett s igy a csók-ügy a tartományi biróság elé került. A biróság hosszas tárgyalás után föloldotta az esküdtszék itéletét, de egyuttal megsemmisitette a rendőrség itéletét is, mert az igazgató a tett elkövetésekor egyedül volt az illető hölgygyel, a büntető törvény szerint pedig az ilyen kihágás csak ugy büntethető, ha a nyilvánosság előtt történt. A csókolózó pedagógus most már legföljebb a megsértett hölgy magánpanasza alapján üldözhető.

— **Az uj czég.** Az utolsó években beállott üzleti pangást *Pirchner* Károly mázoló és fényező is megsinylette. Hónapokon át nem járt vevő az üzletébe, annál sürübben látogattak el hozzá azonban a hitelezők, a kik fenyegetve követelték a pénzüket. *Pirchner* nem tudta elkerülni sorsát: üzlete dobra került. Sógorasszonya özv. *Ferrári* Károlyné segiteni akart rajta s az árverésen megvette az üzletet. Ettől a naptól fogva az asszony volt az üzlet tulajdonosa s ezt az uj czéget viselte: *Pirchner Károly utóda özv. Ferrári Károlyné.* Az üzletvezető természetesen *Pirchner* volt s mivel tudta, hogy a maga neve alatt nem kap többé hitelt, az uj czéget irta a váltókra. Mikor a váltók lejártak s *Pirchner* nem fizetett, a hitelezők az özvegyet pörölték. Ez azonban megesküdött, hogy az aláirás nem az övé s hogy nem is hatalmazta fel *Pirchnert* nevének aláirására. Igy került az üzletvezető *okirathamisitásért* a vádlottak padjára. A törvényszék előtt beismerte, hogy nem volt felhatalmazása a czégjegyzésre, de — ugymond — nem is volt arra szükség, mert hiszen az özvegy őt bizta meg az ipar folytatásával. A törvényszék erre *Pirchnert* a vád alól *felmentette.* Az ügy a kir. tábla elé került, mely ma *megerősitette* a felmentő itéletet.

A szalkai választás.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

A szalkai választókerületben mult év október hó 4-én lefolyt képviselőválasztáson két kormánypárti jelölt küzdött a mandátumért: *Jakabffy* István és *Konkoly-Thege* Sándor. A győzelem *Jakabffyé* lett, a ki 359 szavazattal kapott többet, mint ellenfele.

A választást *Toldy* Zsigmond és társai kérvénynyel támadták meg, melyet ma tárgyalt a királyi kuria II. választási tanácsa *Vavrik* Béla elnöklete alatt.

A kérvényezőket *Konkoly-Thege* József és *Huberth* Vilmos képviselték. Alaki kifogás a kérvény ellen nem emeltetvén, *Konkoly-Thege* József, a kérvényezők meghatalmazottja előadja, hogy a kérvény az 1899. XV. t.-czikk 3. szakaszának 1. 2. és 6. pontjaira van alapitva. Az 1. pontra azért, mert *Jakabffy* a szalkai választókerület névjegyzékében nem fordul elő. A 2. pont alá eső vesztegetést a képviselő — a kérvény szerint — olyképen üzte, hogy öt község református egyházainak 500—500 koronát igért, ha az egyházak hivei reá szavaznak. Két községnek templomórát, egy községnek vizifecskendőt igért. Tiszta dolog, hogy *Jakabffy* nem vallásos meggyőződésből . . .

Elnök: A szivekbe és vesékbe nem látunk. A szubjektiv dolgoktól tessék eltekinteni, mert ennek nincs határa.

— Engedelmet kérek, a református ember a maga adóját megfizeti . . .

Elnök: Vallási dolgokat ne firtassunk!

— Ez nem vallási dolog, de ki kell emelnem, hogy a képviselő, a mikor az egyházaknak nagyobb összeget adományozott vagy igért, ezzel könnyitett az egyes egyháztagok terhein s igy anyagi előnyben részesitette a választókat. Ezenkivül számos választó kapott 4—60 korona között váltakozó összegeket azért, hogy Jakabffyra szavazzanak. A törvény 6. pontjába ütköző etetés-itatás oly mértékben folyt, hogy sokan beteggé ették, s holtrészegre itták magukat. Minden egyes tényre számos tanut jelent be s végül kéri a választás érvénytelenitését s egyuttal *Jakabffy* aktiv és passziv választói jogának felfüggesztését.

A választásvédő mindenekelőtt hiteles bizonyitványnyal igazolja, hogy *Jakabffy* István budapesti választópolgár. Azután — a törvényekre hivatkozva — kijelenti, hogy a vesztegetések idejét a kérvényezőknek pontosan meg kell jelölni, mert a törvény az előző országgyülés berekesztését követő napon lépett életbe, tehát tudni kell, hogy vajjon nem előbb történtek-e az inkriminált cselekmények; ez pedig a peticzióban megjelölve nincsen. Minthogy pedig a kérvényezők szerint a képviselő három hónapig tartózkodott a kerületben, ámde a törvény életbelépését követő időből a vesztegetésekre nézve egy dátum sincs felhozva, a peticzió már ez okból is elutasitandó. A kérvény részleteire áttérve kijelenti, hogy a peticzió számos pontjánál nincsen megemlitve *Jakabffy* közremüködése a vesztegetéseknél, etetés és itatásnál. Ezeknek a pontoknak kiküszöbölésével pedig összesen hét pont marad fenn, a melyek azonban legfölebb relativ érvénytelenségi okot képezhetnének, ha megfelelnének a valóságnak. Ámde egyik sem igaz, valamint az egész peticzio elejétől végig valótlanságokon épül fel. Kéri a kérvény elutasitását s kérvényezőknek a költségekben való marasztalását.

A viszonválaszok elhangzása után az elnök kijelentette, hogy tekintettel az idő előrehaladott voltára, a kuria a határozatot *holnap déli 12 órakor hirdeti ki.*

MULATSÁGOK.

— **Udvari bál Budapesten.** A budai királyi várlakban február 11-én udvari bál lesz. Az udvari bálon *Mária Jozefa* főherczegasszony fogja azoknak az udvarképes hölgyeknek és leányoknak bemutatását fogadni, a kik az udvarnál még nincsenek bemutatva. Erre a bemutatásra gróf *Andrássy* Aladárné született *Wenckheim* bárónő urhölgynél lehet jelentkezni, hétfőn, február hó 3-án és kedden, február hó 4-én délután 3 és 5 óra között Andrássy-ut 59. számu palotájában. A személyes megjelenésben való akadályoztatás esetén az emlitett hölgyek ugyanott jelentkezhetnek irásban vagy táviratilag is budapesti szállásuk bejelentése mellett.

— **Hölgy-estély.** *A fővárosi kereskedők egyesülete* ma este a Saskör helyiségeiben sikerült hölgyestélyt rendezett. Az estélyt hangverseny vezette be, a melyen közremüködtek *Éder* Berta operaénekesnő, *Harmath* Ilona a népszinház tagja, *Sabathiel* Rezső az operaház tagja, dr. *Vrabélyi* Armand és *Guttmann* Gyula. A nagyszámu és előkelő közönség nagy tetszéssel fogadta a müsor minden számát és sokat tapsolt a szereplőknek. A hangverseny után társasvacsora volt, ezt pedig táncz követte, a melynek aztán a fiatalság nagy hévvel és buzgalommal áldozott.

— **Vörös álarczosbál.** A szanatorium-egyesület javára rendezendő hétfői Vörös-álarczosbál a szezon egyik legfényesebb mulatságának igérkezik. A Benczur művészi tervei szerint készitett vörös dominók a főváros előkelő szalonjaiban már megrendelhetők. A rendezőségtől a bécsi angol nagykövetség ma táviratilag rendelt két páholyt. A rendezőség nevében gróf Szapáry Pál Bécsbe utazott, a honnét külön vonat hozza hétfőn a vendégeket.

HÁZASSÁG.

— **Eljegyzések.** *Fischer* Simon aradi kereskedő eljegyezte *Porter* Sarolta kisasszonyt, özvegy *Porter* Adolfné leányát, Aradon. — *Kalmár* Béla Budapestről jegyet váltott *Schlesinger* Paula kisasszonynyal Ungvárt.

GYÁSZROVAT.

Dr. Baczonyi Lajos, a debreczeni ref. főiskola jogakadémiai rendes tanára, tegnap reggel 51 éves korában elhunyt. Képzett, karakteres ember volt. Fölöttes hatósága, valamint hallgatói egyformán nagyrabecsülték és tisztelték. Kiváló része volt a debreczeni akadémia szervezeti munkálataiban, egy ideig szerkesztője volt az ottani Prot. Lapnak. Özvegyén és gyermekein kivül igen sok barátja gyászolja.

Hembah Gyuláné, szül. *Persa* Anna, *Hembah* Gyulának, a központi vásárcsarnok főfelügyelőjének a neje, ma reggel meghalt Budapesten 41 éves korában. Elhunytát a férjén kivül négy gyermek gyászolja. A temetés szombaton délután 3 órakor lesz az I. ker. tabáni temető kápolnájából.

Du Barail tábornok, volt hadügyminiszter ma meghalt Párisban.

Aranyosi Gyula hirlapirót, a magyar távirati iroda munkatársát sulyos csapás érte. Neje, szül, *Spitzer* Janka tegnap délután fél 1 órakor, boldog házasságának 15-ik évében, rövid betegség után elhunyt. Temetése holnap, pénteken, délelőtt fél 10 órakor lesz a Kemnitzer-utcza 30. sz. alatt levő halottasházból.

A hivatalos lapból.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr. *Petruska* Leó halmi lakos, ügyvédjelöltet a mármarosszigeti kir. törvényszékhez aljegyzővé, *Balassa* György temesvári lakost a kisjenői kir. járásbirósághoz végrehajtóvá nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter *Ambrózy* János marosvásárhelyi kir. törvényszéki irnokot a marosvásárhelyi kir. járásbirósághoz, *Füstös* Károly marosvásárhelyi kir. itélőtáblai irnokot pedig a marosvásárhelyi kir. törvényszékhez, a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Teleky* János galgóczi állami polgári iskolai rendes tanitót jelenlegi minőségében az ujvidéki állami polgári fiuiskolához, *Misialovszky* Hedvig rozávlyai állami elemi iskolai tanitónőt a pómázi állami elemi iskolához jelen minőségében. Az igazságügyminiszter *Skonda* Ödön kisjenői kir. járásbirósági végrehajtót a temesvári járásbirósághoz helyezte át.

Kirendelések. Az igazságügyminiszter *Pallaghy* Zoltán, a kassai kir. ügyészséghez beosztott birósági aljegyzőt a kassai kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbizottul, dr. *Horváth* József hidalmási kir. járásbirósági aljegyzőt pedig a hidalmási kir. járásbiróság mellett alkalmazott ügyészségi megbizottnak állandó helyetteséül rendelte ki.

TÁVIRATOK.

Vihar a belga kamarában.

Brüsszel, jan. 30. A kamara mai ülésén, melyen a *Macets* szocziálista képviselő birói üldözésére vonatkozó inditványt tárgyalták, viharos jelenetek voltak. Midőn *Woeste* miniszter pártolta az inditványt, a karzatokról ily kiáltások hallatszottak: Éljen az általános szavazati jog! Le a csuhával! Az elnök elrendelte, hogy a kiáltozók egyikét tartóztassák le. Ezalatt a házban zajos szóváltások voltak a szocziálista és klerikális képviselők közt. *Verhaegen* klerikális képvislőt, a ki az elnöknek megmutatta, hogy ki zajongott a karzaton, a szocziálisták *rendőrkémnek* nevezték. Ennek következtében *tetlegességre került a dolog.* Az elnök kiürittette a karzatokat, miközben *öt embert letartóztattak.* A nyugalom helyreállitása után folytatták a tanácskozást. Minthogy azonban *Termague* szocziálista képviselő folyton szidalmazta *Verhaegent*, az elnök berekesztette az ülést.

Miniszterbuktató sáskajárás.

Madrid, jan. 30. A kamara a sáskajárás ellen való intézkedésekről szóló inditványt tárgyalta, a mely a földmivelésügyi miniszter politikáját rosszalja. A többség tartózkodott a szavazástól. *Villanneva* földmivelésügyi miniszter *beadta lemondását. Sagasta* miniszterelnök a válság elsimitásán fáradozik.

Szerbia és a német vámtarifa.

Belgrád, jan. 30. (Szenátus.) Dr. Milovanovics kereskedelmi miniszter válaszol Popovics és Mihajlovics szenátoroknak a német vámtarifajavaslat ügyében hozzá intézett interpellácziójára. Kifejti, hogy a vámtarifajavaslat, mely most Németország parlamentjét és közvéleményét foglalkoztatja, érinti Szerbiának Németországba való kiviteli kereskedelmét. Másrészt azonban azért is a legnagyobb fontossággal bir, mert attól a hatástól, melyet ez a javaslat, ha törvénynyé válik, más államokra, nevezetesen Ausztria-Magyarország gazdasági viszonyaira gyakorolni fog, függ a szomszéd monarchiának Szerbiával szemben való állásfoglalása is a jövőbeli kereskedelmi szerződések tárgyalásánál. Ausztria-Magyarország és Oroszország mindenesetre mindent meg fognak tenni, hogy a német javaslat keménységét jelentékenyen enyhitsék. Ha Szerbia közremüködésére sulyt fektetnének ezek az államok, feltétlenül számithatnak rá, hogy Szerbia ez ügyben azonositani fogja magát velük.

Szerbia és Montenegro.

Belgrád, jan. 30. A hivatalos lap a külügyminiszterium következő közleményét hozza: *Vasics* Milos vezérkari ezredes, rendelkezési állományban lévő miniszter és a király hadsegéde utasittatik, hogy mint a király *cettinyei külön követe* tartsa fenn a barátságos köteléket és diplomácziai érintkezést Szerbia és Montenegro között.

A közönség köréből.

Most jelent meg!

BEKSICS GUSZTÁV

legujabb politikai munkája:

NEMZETI AKCZIÓ.

Ára 1 korona.

Megjelent és kapható az **Athenaeum** irod. és nyomdai részvénytársulatnál, Budapesten, VII., ker. Kerepesi-ut 54.

A Concordia malom égéséhez.

Több oldalról hirlik, hogy a Concordia malom égését egy tengely áttüzesedése idézte elő, mi által már több malom, fonógyár és vasuti kocsi lett a tüz áldozata.

Ott, hol präparált olajaink alkalmaztatnak, tengely-átmelegedés, kopás, vagy üzemakadály soha sem fordult elő, az államvasutaknál megállapittatott, egyéb committenseinknél pedig bebizonyult, hogy a präparatumainkkal való kenés technikailag legkorrektebb és legolcsóbb.

Közelebbi felvilágositásokkal mindenkor készséggel szolgálunk.

43120 **Csáki és Társa, Budapest.**

KÖZGAZDASÁG.

Bécs, jan. 30. A Giro und Cassenverein közgyülése 5%-os osztalék kifizetését határozta el.

A pesti magyar kereskedelmi bank mérlege.

Főbb tételeiben már minap ismertettük a *pesti magyar kereskedelmi banknak* 1901. évi üzleti eredményét. Most előttünk fekszik az igazgatóság által véglegesen megállapitott mérleg, a maga jelentőségteljes számtömegeivel, mint az ország közgazdasági állapotának hü tükre. Alig van pénzintézetünk, melynek annyi üzleti szála volna oly szoros kapcsolatban az ország közgazdasági életével, mint ennek a nagyszabásu pénzintézetnek. A pesti magyar kereskedelmi bank mérlege az a hőmérő, mely évről évre pontosan mutatja közgazdasági életünk egészséges fejlődését ép ugy, mint esetleges gyengülését és beteges állapotát. Sajnos, az utóbbi években ez a hőmérő is a mellett tanuskodik, hogy közdasági életünkben nem pezseg az az egészséges vér, mely különböző ágainak, a kereskedelem-, ipar- és mezőgazdaságnak erőteljes fejlődéséhez szükséges. Közgazdasági szervezetünk minden erében tespedt, beteg vér kering, zsibbasztó hatását minden téren s minden irányban éreztetve. Ez a beteg állapot a pesti magyar kereskedelmi bankot sem hagyta érintetlenül, sorvasztó hatása bizonyos, de csak kis mértékben és csak egyes üzletágainál ennek a banknak a mérlegén is meglátszik. A mérleg az idén is általánosságban némi csökkenést mutat a tavalyihoz képest, de ez a csökkenés, tekintve az intézet rengeteg forgalmát, olyan jelentéktelen, hogy szinte említésre sem méltó. Részleteit vizsgálva azonban a mérlegnek, örömmel tapasztaljuk, hogy a pesti magyar kereskedelmi bank egyes üzletágai a rendkivül kedvezőtlen gazdasági viszonyok közt is folyton fejlődnek, a mit a bank tőkéi mobilitásának köszönhet. Ennek a mobilitásnak a pesti magyar kereskedelm bank évtizedes tradiczióiban olyan fontos szerep jut, hogy a bank vezetőségének egyik legfontosabb vezérelve. Ezt a mobilitást most is világosan látjuk abban, hogy a bank nem kevesebb mint 202,778.000 korona mobilis értékekkel rendelkezik, a mivel szemben az összes terhek, levonva a kisorsolatlan zálogleveleket, kerek összegben 158,127.000 koronára rugnak. Az utóbbi számadatok bizonyságát adják annak, hogy a pesti magyar kereskedelmi bank a mult esztendőben is a mostoha viszonyok daczára fényes eredményt tudott elérni. Hogy ezt az eredményt elérhette, azt első sorban és tekintve a kedvezőtlen gazdasági viszonyokat, melyekkel megküzdenie kellett, főképen annak tulajdonitjuk, hogy olyan férfiak állnak az élén, a kikben meg van a tetterő, akarat és képesség arra, hogy állandó, céltudatos müködéssel nem csak meg tudják találni azokat a forrásokat, a melyekből a banküzletet jövedelmezővé tehetik, hanem ezeket a forrásokat folytonos agilitásukkal, szakértelemmel és ernyedetlen szorgalommal ki is tudják kellően aknázni. Erős kézzel intézik az óriás anyag feldolgozását és gondosan, ritka óvatossággal törekszenek a sok százezer üzlet közül a jó üzletek ezreit kiválasztani s ugy intézni a dolgokat, hogy a bank üzleti fejlődése a gazdasági viszonyok minden betegsége mellett se szenvedjen s vissza ne szorittassék.

Az 1900. üzletévre vonatkozó részletes számadatokat a mult évi eredmények kitüntetése mellett a következőkben közöljük:

	1901. korona	1900. korona
Vagyon.		
Pénztárkészletek	9,238.726	6,905.389
Váltótárcza	62,873 343	66,342.790
Előlegek értékpapirokra folyószámlákban	34,289.167	32,074.517
Lombard előlegek és report bel- és külföldön	37,297.325	25,996.100
Jelzálogkölcsönök záloglevelekben	132,701.546	128,433.121
Községi kölcsönök kötvényekben	156,526.238	151.867.678
Kölcsönök készpénzben ingatlanokra	4,128.175	4,431.977
Hátralékos jelzálog-kölcsön törlesztési részletek . . .	1,623.377	1,497.044
A záloglevelek biztositéki alapja	7,020.480	6,794.560
A községi kötvények biztositéki alapja	8,045,842	7,850.040
Saját záloglevél- és kötvénytárcza	3.385.698	4,031.098
Ingatlanok	1,069 500	975.232
Értékpapir-tárcza	17,299.428	18,385.564
Befizetések szindikátusokba .	3,268 435	3,771.468
Nyugdijalap	1,895.118	1,760.023
A hivatalnokok betegsegélyző alapjának értékpapirjai . .	53.000	46.000
Különféle alapitványok értékpapirjai	74.600	74.600
Befizetések betéti társaságainknál (Commanditek) . . .	2,630.750	2 643 112
Adósok	41,780.778	40,671.643
A központ és fiókintézetek leltára	teljesen	leirva
Összesen . . .	525,201.533	503,652,864
Teher.		
Részvénytőke (beszámitva a záloglevelek és községi kötvények biztositéki alapjait képező 15,066.322·50 k.-t)	30,000.000	30,000.000
Tartalékalapok	25,600.000	24.800.000
A hivatalnokok és szolgák nyugdij- és betegsegélyzőalapja	1,987.581	1,843.487
Különféle alapitványok . .	74.600	74.600
Forgalomban lévő kötelezvények:		
Záloglevelek: 134,779.200.		
Községi kötvények: 157,567.710	292,346.910	282,792.964
Betétek és különféle hitelezők	150,798.370	138,067.099
A hitelrészesek követelése . .	155.016	172.860
Fel nem vett osztalékok és czimlet-szelvények . . .	255.871	254.166
Előre fizetett jelzálog-kölcsön törlesztési részletek . . .	291.172	263.467
Függő kamatok egyenlege .	4,442.688	4,704.871
Átmenő tételek	12,876 588	14·207.152
Nyereség egyenleg	6.372.734	6,471.834
Összesen . .	525,201.533	503,652.864

	1901.	1900.
Nyereségek.		
Nyereség-áthozat az 1900. évből	770.512	735.019
Tiszta kamatjövedelem . . .	4,095 565	4,502.164
A banképület jövedelme . . .	40.645	41.342
Nyereség a jelzálog-üzletből . .	1,050.529	1,023.386
Különféle jutalékok	904 507	911.375
Nyereség külföldi váltók és pénznemek után . . .	421.507	334 860
Nyereség értékpapirokon és syndicatusokon	482.390	431.397
Különféle nyereségek	112.007	106.592
Váltóüzletünk, fiókjaink és commanditek nyeresége . . .	409.356	454.242
Összesen . .	8,287.022	8,540.789
Terhek.		
Az ügyvezető igazgatóság, a hivatalnokok és szolgák fizetése	913.404	879.707
Költségek és adók	870.258	959.571
Leirások különféle követelésekből	130.625	221.270
Az 1901. évi nyereség . . .	6,372.734	6,471.834
Összesen . .	8,287.022	8,540.789

A fenti mérleg legjellegzetesebb vonása a banknak nagyszabásu mobilitása, a minek megvilágitására szolgáljon, hogy az összterhek levonva a kisorsolatlan zálogleveleket, kerek összegben 158.127.000 koronát tesznek, mely összeggel szemben 202,778.000 k. mobilis értékek, mint pénztárállomány, rövid lejáratu követelések, értékpapirok, report-ok, bankári követelések stb. állanak. A banknak üzletpolitikája, a mely ebben kifejezésre jut, mindeddig meghozta a maga gyümölcsét, a mennyiben épen nagy mobilitása folytán volt azon helyzetben, hogy a kamatlábviszonyokat teljes mértékben kihasználhassa.

A banknak főüzletágai, ugymint a *betét és a jelzálogüzlet* ismét nevezetes emelkedést mutatnak. A betétállomány az év végével 121,164.970 k. 89 fillért tett ki, a mely összeg, az előző évvel szemben több mint 7 millió koronányi emelkedést jelent. A betétállomány ezen összegében azonban nem foglaltatnak benn a pénzügyminiszterium, a megyék, városok és a különféle hitelezők követelései, a melyek összesen 29,633.000 koronát tesznek ki, és a melyek az előző évvel szemben 5,645.000 koronával emelkedtek. A banknál elhelyezett idegen tőkék tehát összesen kerek 150,800.000 koronára rugnak és igy az előző évvel szemben az emelkedés 12,731.000 koronát tesz ki, a mi ujabb bizonyitéka, hogy a bank, mint a hazai takarékpénztár után legjelentékenyebb betéti intézet, szerepét az országban változatlanul fenntartja.

A betétek és hitelezők növekedésével kapcsolatosan találjuk a *reportok* összegének emelkedését, a mely kerek összegben 37,297.000 koronára rug és igy az előző évvel szemben 12,260.000 koronával szaporodott, a mi természetes, tekintve ezen elhelyezési módnak mobilis és aránylag jövedelmezőbb voltát. *A pénztárállomány* az előző évvel szemben 2,333.000 k.-val emelkedett és 9,238.000 k. összeget ért el, a mi viszonyainkhoz képest rendkivül jelentékenynek mondható. *Az értékpapirokra adott előlegek* 34,289.000 k.-t tesznek ki, tehát 2,214.000 k.-val többet, mint az előző évben. Ezen tételeknek emelkedésével szemben a *váltótárcza* 62,873.000 k.-t tevő állománya a mult évvel szemben 3,469.000 k.-nyi csökkenést mutat. E csökkenés az üzleti pangásban leli magyarázatát, mely piaczunkon a kereskedelmi váltóanyag csökkenését vonta maga után. A *jelzálogüzletre* vonatkozó adatok ezen üzletág további fellendüléséről tesznek tanuságot. A *jelzálogkölcsönök* összege az előző évvel szemben 4,268.000 k.-val 132,700.000 k.-ra, a *községi kölcsönök* pedig 4,658.000 k.-val 156,526.000 k.-ra emelkedtek. A hátralékos törlesztési részletek 1,623.000 k.-t tesznek ki, a mi tekintve a kölcsönügyletek 290,000.000 k.-nyi állagát, jelentéktelennek mondható. A *záloglevelek és községi kötvények forgalma* 292,346.000 k.-ra rug, a mi az előző évhez képest 9,553.000 k. többletet jelent, mig a saját czimletek készlete a lefolyt év végével 3,385.000 k.-t tett ki, vagyis 645.000 k.-val kevesebbet, mint a mult évben. Megjegyezzük, hogy ezen czimletkészlet azóta teljesen elkelt. A lefolyt évben a visszavásárolt czimleteken felül *15,500.000 k. névértékü saját kibocsátásu czimlet adatott el*, a mely eredmény tekintettel a fix kamatozásu értékpapirok eladására nézve különösen a külföldön uralkodott kedvezőtlen viszonyokra, igen telentékenynek mondható és a bank czimleteinek közkedveltségéről tanuskodik. Az *értékpapir tárcza* kerek összegben 17,300.000 k.-t tesz ki, vagyis körülbelül 1 millió koronával kevesebbet mint tavaly, *mig a záloglevelek és községi kötvények* biztositéki alapja, mely kizárólag elsőrendü értékpapirokból áll, 15,066.00 k.-ra emelkedett. *A bank aktiváinak összessége*, beleszámitva a jelzálog- és községi-kölcsönök összegét 552,201.533 k. 36 f.-t tesz ki.

Természetes jelenség, hogy egy oly intézetnél, mint a kereskedelmi bank, mely az ország közgazdasági életével annyira összeforrt, az általános gazdasági viszonyok a bank forgalmi adataiban is nyomokat hagynak. Mindazonáltal a nyereség- és veszteségszámlának alábbi adataira utalva, látjuk, hogy a bank egyes üzletágainak jövedelmezőségére a mostoha viszonyok csak nagyon kevés *befolyással voltak.*

A bank nyereség- és veszteségszámlája a következőket mutatja ki:

Bevétel	1901-ben	1900-ban		
kamatokban . . .	4,096.000	4,502.000	—	406.000
jelzalogüzletből . .	1.051.000	1,023.000	+	28.000
jutalékokon . . .	905.000	911.000	—	6.000
devizákon . . , .	421.000	335.000	+	86 000
értékpapir és szindikátusokból . .	482.000	431.000	+	51.000
különféle nyereségekből	112.000	107.000	+	5.000
váltóüzlet, fiókok és kommanditek . .	409.000	455.000	—	46.000
1901. évben kevesebb			—	288.000
le az 1901. évi kisebb kiadás			+	154.000
kevesebb nyereség 1900-al szemben				134.000

A rendelkezésünkre bocsátott forgalmi adatok a következők:

	millió koronákban 1901.	1900.
összforgalom	7.834	7.900
pénztári forgalom	2.827	2.763
betétüzlet	1.347	1.700
leszámitolás	205	233
fiókok forgalma	639	579
váltó-üzlet	127	137
expediált levelek száma . .	580.877 db	602.112 db

Az önálló vámterület mérlege

Az *országos iparegyesület* összes szakosztályai ma délután gróf *Zichy* Jenő elnöklete alatt ülést tartottak, a melynek napirendjére dr. *Smialovszky* Valér országgyülési képviselőnek az *önálló vámterület mérlege* czimü felolvasása alapján meginditandó *vita* volt tüzve. Az ülésen nagyszámu, előkelő hallgatóság volt jelen.

Gróf *Zichy* Jenő elnök örömét fejezte ki, hogy a megvitatásra kitüzött kérdés oly általános érdeklődéssel találkozott, a minő az ülésen megnyilvánult. Bejelentette ezután, hogy *Kossuth* Ferencz levelet irt hozzá, a melyben sajnálkozásának adott kifejezést, hogy betegsége miatt a vitában részt nem vehet.

Szontagh Pál, az egyesület igazgatósági tagja vezette be a vitát. Szerinte *Smialovszky előadása az osztrákok malmára hajtja a vizet* és ezért kihivja a birálatot nemcsak az ő részéről, a ki az önálló vámterület hive, hanem a közös vámterület hivei részéről is. Az osztrákokkal való megegyezés előtt az ország érdekében a támadó állásfoglalást tartja csupán czélravezetőnek, még pedig *az önálló vámterület törvényes alapján.* Ha olyan nézeteket hangoztatunk, mint Szmialovszky, hogy az önálló vámterület mellett elveszünk, akkor csakhamar az osztrákok fognak bennünket megfenyegetni az önálló vámterülettel, mire az előadó és nézetének hivei, ugy meg fognak ijedni, hogy sietni fognak a kiegyezést megkötni mindenáron. Ilyen nézetek hangoztatása tehát taktikai hiba. Az előadó nagy számai nem bizonyitanak többet annál, hogy a külföldhez képest elmaradottak vagyunk. De a szegényebb kis államok példája mutatja, hogy önálló vámterület mellett fejlődni lehet. Smialovszky előadása nem ad feleletet arra a kérdésre, hogy melyik fél veszitene többet a közösség megszünésével. Szontágh a tapasztalatból meritett érvekkel mutatja ki, hogy Ausztria sokkal jobban van ránk szorulva, mint mi ő reá. Ausztria retorziójától sem kell félnünk, mert ha Ausztria nem ereszti be a mi mezőgazdasági terményeinket, akkor mi sem eresztjük be az ő 800 millió értékü iparczikkét. Ha pedig a vámkülföldre való kivitelünk elé próbál Ausztria akadályokat gördíteni, akkor mi is ugyanazt tehetjük az osztrák iparczikkeknek Keletre való kivitelével Egyátalán tulzottnak tartja Smialovszky aggodalmait. Huszonöt év óta hive az önálló vámterületnek, volt alkalma azóta mérlegelni a kérdés nehézségeit is és arra a meggyőződésre jutott, hogy nincs más mód, mint a két állam békés megoldása egy kereskedelmi szerződésben. Addig pedig meg kell javitani a mostani közösséget és pedig a czukoripar és textilipar érdekeinek fölkarolásán kivül a fogyasztási vámvonal felállitásával, a mezőgazdasági érdekek fokozottabb védelmével és a közös vámjövedelemnek helyesebb, igazságosabb felosztásával a lakosság aránya szerint. Ha ez el nem érhető, akkor állitsuk vele szembe az önálló vámterület követelését. Azzal végzi, hogy óhajtja ugyan az osztrák szomszédainkkal való jó egyetértést, de még jobban kivánja gazdasági önállóságunkat. (Élénk helyeslés.)

Thék Endre szerint az önálló vámterület nemcsak az iparosok érdeke, hanem a gazdáké is. A magyar ipart nyomon követi mindenütt a külföldön is az osztrák ipar hátrányos befolyása. Az osztrák iparczikkek hirneve a külföldön mindenütt megromlott és ez árt a magyar iparczikknek is, a melyet mindenütt osztráknak néznek. Az, hogy közös vámterület mellett is fejlődtünk, nem bizonyit semmit, mert ha megéltünk közös vámterület mellett is, hová fejlődtünk volna önálló vámterület mellett? Az önálló vámterület értéke pénzben ki nem fejezhető. Nem döntött ez a 800 milliós ipari behozatal, hanem döntő az a momentum, hogy mennyire fejlődhetnék hazánk a gazdasági önállóság alapján. A mostani gazdasági pangásból is hiába keressük a kibontakozást, mert nem vagyunk birtokában a teljes rendelkezés jogának. Mezőgazdáink Ausztriába való kivitelének ezer akadályt gördítenek az utjába, mig az osztrák iparczikkek akadálytalanul özönlenek be az országba. Nem ismer alkut ebben a kérdésben, csak egy megoldásba tud belenyugodni, csak egyért tud lelkesülni és ez az *önálló vámterület.* (Zajos helyeslés.)

Körömy János utal arra, hogy negyvennyolcz előtt volt Magyarországnak önálló vámterülete és akkor jólét volt az országban. Tömegesen vándoroltak be külföldi munkás-iparosok, a kikből jó hazafiak váltak. Az ipar pangása nem szünhet meg a közös vámterületen. Ezért csak azt kivánja: *jöjjön el mielőbb az önálló vámterület.* (Helyeslés.)

Gelléri Mór egyesületi igazgató tisztázni kivánja azt a kérdést, vajjon igaz-e az, hogy az önálló vámterület ép ugy érdekében van a magyar mezőgazdaságnak, mint a magyar iparnak. Mert az volna az egyedüli, a mi az önálló vámterület érdekében kifejtett akcziót veszélyeztetné. Meggyőződése, hogy a magyar mezőgazdaság érdekeinek ép ugy megfelel az önálló vámterület, mint az ipari érdekeknek. Jele ennek az, hogy egyre több és több gazdasági egyesület foglal állást az önálló vámterület mellett és a gazdaszövetség is, bár még véglegesen nem foglalt állást, mindinkább megbarátkozik az önálló vámterület eszméjével. Utal arra, hogy az 1898-diki vám-ankéten egy igen nagy gazda-tekintély, gróf *Károlyi* Sándor épen az előadóval szemben kijelentette, hogy nem fél attól, hogy a magyar mezőgazdaság terményei, akár egy ausztriai bojkott területén is nem találnának a külföldön elhelyezést. Ellenben példákkal igazolja, hogy a mezőgazdasági termények értékesitése is hiányos a jelenlegi állapot mellett. Meggyőződése az, hogy az önálló vámterület mellett a mezőgazdaság érdekei is jobban lesznek megóvhatók. Az iparegyesület folytatni fogja agitáczióját a gazdasági önállóság érdekében, és bizik benne, hogy ez az agitáczió sikerre fog vezetni. (Általános élénk helyeslés.)

Smialovszky Valér meghajlik az elhangzott objektiv kritikáért és köszönetet mond érte, hogy munkája e körben ily alapos megvitatásban részesült. Munkájának csak az volt a czélja, hogy mindazok, a kik e kérdéssel foglalkoznak, megtalálják az adatokat álláspontuk tisztázására.

Az *elnök* ezután befejezettnek nyilvánitotta az eszmecserét, és meleg köszönetet mondott a felszólalóknak és azzal a kivánsággal zárta be az ülést, hogy adja isten, hogy az önálló vámterület minél előbb bekövetkezzék.

Közgazdasági fejlődésünk irányzatáról.

E tárgyról tartott ma este nagy és előkelő közönség előtt felolvasást a Pesti Lloyd társulat felkérésére és ennek helyiségében dr. *Wekerle* Sándor. A felolvasáson jelen voltak: *Hegedüs* Sándor, *Lukács* László és *Darányi* Ignácz miniszterek; *Bernáth* Géza államtitkár, *Popovics* Sándor, *Szterényi* József, *Horváth* Elemér, *Biró* Tamás, *Lakatos* Aladár, *Thormay* Béla, *Péterfy*, *Máday* Izidor, *Dobokay* Lajos miniszteri tanácsosok, *Saárossy-Kapeller* Béla, *Márffy* Albin, *Vértesy* Kálmán, *Hegyeshalmy* Lajos, *Marschalkó* József min. oszt. tanácsosok, gróf *Andrássy* Gyula, gróf *Batthyány* Lajos, *Kammerer* Ernő, *Szivák* Imre, gróf *Serényi* Béla, *Nedeczey* Jenő, *Rónay* János, *Brázay* Kálmán, *Rubinek* Gyula, *László* Mihály, *Fassie* Tódor, *Csörgeő* Gyula, *Smialovszky* Valér, *Angyal* József, *Dobiecki* Sándor, *Révai* Mór, *Telegdi* József, *Nagy* Sándor, *Beck* Marczell, *Schmidt* József, *Sándor* Pál, *Hadik-Barkóczy* Endre, *Hieronymi* Károly, *Mohay* Sándor, *Latinovics* Géza, báró *Dániel* Ernő, *Nyegre* László, *Vörös* László, *Bauer* Antal, *Barta* Ödön, *Reich* Aladár országgyülési képviselők; *Bujánovics* Sándor és *Lánczy* Leó udv. tanácsosok; továbbá a «Pesti Lloyd társulat» részéről *Weisz* Berthold alelnök, *Hatvany-Deutsch* Sándor, megyeri *Krausz* Lajos, *Deutsch* Sándor igazgatók.

Dr. *Wekerle* Sándor rapszódikus felolvasása kezdetén a munkásviszonyokkal foglalkozott. Konstatálta, hogy Magyarországban az 1897-iki statisztikai fölvételek szerint a gazdasággal foglalkozó keresők száma kereken véve 4,500.000, a kik közül 38%-nak semmi földbirtoka nincsen, tehát kereken 1,700.000-re vehető azok száma, a kik tisztán a mezőgazdasági munkából élnek. A munkabérek az 1892–98-ra rendelkezésre álló adatok szerint ugyanazok maradtak, sem emelkedést, sem apadást nem mutatnak. De azért nem a munkabérek stagnácziójában, nem azok alacsony voltában rejlik minálunk a baj kulcsa, hanem abban, hogy a *kereset nem állandó*, az évnek csak egy részére terjed e miatt a legszerényebb igények mellett sem nyujtja a munkásnak a megélhetés feltételeit. Ez az oka a kivándorlásnak. Az a jelenség, hogy a kivándorlás azokról a vidékekről volt legnagyobb, a melyeken a népesség természetes szaporodása a legkisebb, a melyeken a munkabér a legalacsonyabb, s a melyeken a föld ára a munkabérek és a természeti hozadék csekélységéhez viszonyitva a legnagyobb, világos bizonyitékai annak, hogy a munkabér nem képes előteremteni megélhetésének feltételeit.

A megfelelő *gazdasági foglalkoztatás* tehát az a czél, a melyet szem előtt kell tartanunk.

Viszonylag még jelentékenyebb az a munkaerő, mely a kisipar körében nem nyer megfelelő rentabilis foglalkozást. Az ipari fejlődés körében nyilvánvaló jelenségek kétségtelenné teszik, hogy a gyárak tömegáru termelésével szemben a kisipar csak oly ágazatokban lesz életképes foglalkozásként fentartható, a melyekben az egyéni izlés és ügyesség, a művészi vagy egyéb speciális jelleg van döntő befolyással az áru forgalmi értékére, vagy a melyekben a munka teljesitésének helybenkötöttsége teszi a gyári versenyt lehetetlenné.

Már az átmenet türhetővé tétele, a kisiparosokban rejlő nagy gazdasági erő és nemzeti kincs megóvásának szükségessége is mellőzhetetlenné teszi, hogy a kisipar megfelelő támogatásban részesüljön, hogy munka-gépek igénybevétele, az anyag beszerzése és az értékesités elősegitése által megóvassék az időelőtti pusztulástól.

Ezek előrebocsátása után hirtelen a vámkérdésre csapott át rapszodikus felolvasásában s émelyitő dicshimnuszt zengett a közös vámterület mellett s a lehető legsötétebb, ijesztő szinekkel festette le azt a helyzetet, melyet szerinte az önálló vámterület teremtene Magyarországon. Olyannak tüntette fel a helyzetet, mintha szándékosan az osztrákok malmára akarta volna hajtani a vizet, figyelmeztetve őket, hogy «ne féljetek jó szomszédok, nem lehetünk mi el nélkületek.» Okoskodásában arra a konkluzióra jutott, hogy az önálló vámterület sem a kereskedelemnek, sem iparunknak, sem mezőgazdaságunknak nem képezi érdekét. Ugy látszik, Wekerle nem vesz tudomást arról a nagyarányu mozgalomról, mely napról-napra növekvő erővel követeli az önálló vámterületet; nem tudja, hogy ehhez a mozgalomhoz már minden független kereskedő, iparos és mezőgazda csatlakozott. Ha nem tudta eddig, megtudhatta abból a mozgásból, melyet merész és a valóságnak meg nem felelő kijelentéseivel előidézett. Kár volt Wekerlének felolvasását mára kitüzni; jó lett volna, ha előbb meghallgatta volna azt a vitát, mely ma az országos iparegyesületben a vámkérdés fölött folyt, a hol meggyőződhetett volna arról, hogy a legtekintélyesebb iparosok, akik felszólaltak, egytől-egyig valamennyien az önálló vámterület szükségességét hangoztatták. Miután még az idegen államokkal kötendő szerződésekről is megemlékezett s kijelentette, hogy ipari vámjainknak felemelését határozottan ellenzi, igy fejezte be felolvasását:

Bármennyire kivánatos is azonban, hogy véget vessünk még pedig ne időre órára, hanem ho s bb időre annak a bizonytalanságnak, melybe vámszerződéseink kétséges volta juttatott, nem ebben a nem csak tőlünk függő körülményben, hanem abban rejlik kulcsa a gazdasági kibontakozásnak, hogy együttes harmónikus müködésben konczentrálni tudjuk e közgazdasági erőnket a közérdeknek, az ipari közérdeknek megfelelőleg tudjuk-e tágitani közgazdaságunk kereteit, határozottan és következetesen irányitani erőkifejtésünket s mindenekfölött ujból fölkelteni és melegen tartani a munkások sikerébe vetett bizodalmat. Mert a népek gazdasági fejlődésében, ha helyesen választják meg utjokat, habár nem is minden, de legtöbb függ attól az önbizalomtól, melylyel kitüzött czéljaik felé törekszenek. Ily önbizalom mellett a helyesen megválasztott uton található nehézségekkel, de nem kellend arról visszatérniök.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Az alpesi bánya-társaság** igazgatótanácsa, mint Bécsből táviratozzák, ma elhatározta, hogy a legközelebbi áprilisi közgyülésen javaslatba hozza, hogy az immár befejezett beruházások hátralékos szükségletének fedezése végett az alaptőkét 60.000 részvény kibocsátásával 12 millió koronával emeljék fel. Elhatározta továbbá, hogy felhatalmazást fog kérni arra, hogy az eladási árfolyamot 290 és 325 korona között állapithassa meg. Az eddigi részvényesek elővételi jogot nyernek olykép, hogy öt-öt régi részvény után egy-egy uj részvényt kapnak.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Tanulmányut.** *Pirkner* János min. osztálytanácsos, országos állattenyésztési főfelügyelő, a jövő héten hosszabb ideig tartó tanulmányutra indul Oroszországba, a hol a mezőgazdasági és állattenyésztési viszonyokról gyüjt tapasztalatokat.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Január 30. —

Gabonatőzsde.

A *készárupiaczon* buza korlátolt kinálat és gyenge vételkedv mellett ma szilárd irányzatu volt. Az árak körülbelől 7000 mm. forgalom mellett 5 fillérrel emelkedtek. *Rozs* mérsékelt forgalom mellett szilárd. *Takarmányárpában* a hangulat és az árak tartottak. *Zab* mérsékelten van forgalomban, az irányzat és az árak jól tartottak. *Tengeri* (ó) gyenge forgalom mellett változatlan. *Uj tengeri* ellenben szilárdabb s januárra 5 koronáig ér el helybeli paritásra. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki:* 1000 mm. 80 kg. 10.— k., 200 mm. 79 kg. 9.92½ k., 1000 mm. 77·5 kg. 9.90 k., 100 mm. 75 kg. 9.65 k., mind három hónapra.

Fejérmegyei: 1000 mm. 76 kg. 9.90 k., három hónapra.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 78 kg. 9.70 k., 1000 mm. 77 kg. 9.80 k., mindkettő három hónapra.

Bácskai: 100 mm. 75·2 kg. 9.52½ k., három hónapra.

Bajai: 2200 mm. 74·6 kg. 9.52 k., három hónapra.

Romániai: 5650 mm. 76 kg. 9.35 k., három hónapra.

Árpa: 200 mm. 6.20 k., készpénzfizetés mellett, paritásra.

Zab: 100 mm. 7.67½ k., 100 mm. 7.65 k., 150 mm. 7 60 k., mindkettő készpénzfizetés mellett.

Tengeri (ó áru): 3000 mm. 5.35 k., 800 mm. 5.22½ k., mindkettő készpénzfizetés mellett, paritásra.

Az árak 50 kilogrammonkint koronaértékben értendők.

A **határidőüzlet** irányzata szilárd volt, de a forgalom, mint eddig is, főleg áprilisi buzára szoritkozik, októberi buza iránt az érdeklődés gyenge s árfolyama csendes. Szilárd irányzatu az áprilisi rozs is, mely nexusát a buzával fentartja.

Délelőtt:

Buza 1902 áprilisra 9.78, 9.76, 9.80, 9 81 k.
Buza 1902 októberre 8.49, 8.50, 8 48 k.
Rozs 1902 áprilisra 8 11, 8.18, 8.20, 8.18 k.
Zab 1902 áprilisra 7.55, 7.52 k.
Tengeri 1902 májusra 5.40, 5.39, 5.42 k.
Repcze 1902 augusztusra 12.25 k.

Déli 1 óra 30 perczkor hivatalosan záródnak:

Buza 1902 áprilisra	k.	9.79— 9.80
Buza 1902 októberre	»	8.48— 8.49
Rozs 1902 áprilisra	»	8.15— 8·16
Zab 1902 áprilisra	»	7.53— 7.54
Tengeri 1902 májusra	»	5.42— 5.43
Repcze 1902 augusztusra	»	12.25—12.35

Délutáni forgalom.

A délutáni tőzsdén nem változott a helyzet.

Délután 4 óra 30 perczkor hivatalosan záródnak:

Buza 1902 áprilisra	k.	9.75— 9,76
Buza 1902 októberre	»	8.47— 8.48
Rozs 1902 áprilisra	»	8.11— 8.12
Zab 1902 áprilisra	»	7.52— 7.53
Tengeri 1902 májusra	»	5.44— 5.45
Repcze 1902 augusztusra	»	12.25—12.35

Terménytőzsde.

A terménytőzsdén csekély forgalom mellett fizettek négydarabos szalonnáért 42 koronát 50 kilonkint.

Nyers *szesz* 39 k. pénz, 39.50 k. áru.

Értéktőzsde.

Az emelkedő mozgalom a mai tőzsdén is érvényben maradt. A favoritpapir ma ismét az osztrák hitelrészvény volt, melyekben külföldi számlára nagyobbmérvü fedezési vásárlások történtek. Élénken osztrák-magyar államvasuti és magyar hitelbank-részvényeket is vásároltak jóval magasabb árfolyam mellett. Helyi értékek közül élénk érdeklődés mutatkozott a pesti magyar kereskedelmi bank és salgótarjáni kőszénbánya-részvények iránt. A járadékok piaczán szintén kedvező hangulat uralkodott. Magyar koronajáradék jelentékeny vásárlások következtében 97-ig emelkedett.

Előtőzsde.

Az előtőzsde kedvezőtlen hangulattal folyt le, az öszszes értékek jelentékenyen emelkedtek. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 665.50—669.50-ig, magyar hitelbank 679 50—681.50-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 479 480.25-ig, osztrák-magyar államvasut 672.75—674.50-ig, rimamurányi vasmü 492.—494 50-ig, közuti vasut 637.50—639.50-ig, városi villamos vasut 317.——320.—-ig.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 668.——668.25-ig, magyar hitelbank 680.——681.—-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 423.——424.—-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 57.——57.50-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 480——481.—-ig, osztrák-magyar államvasut 673.50—674.—-ig, déli vasut 78.——78.50-ig, rimamurányi vasmü 494.—494.50-ig, magyar koronajáradék 96.85—96.90-ig, közuti vasut 637.——637.50-ig, városi villamos vasut 319.—319.50-ig.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde kedvező maradt, államvasuti részvényeket élénkebben keresték. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 667.50—669.50-ig, magyar hitelbank 681.50—679.50-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 443.50-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 480.——479.50-ig, osztrák-magyar államvasut 672 25—675.—-ig, magyar koronajáradék 96 90—97.—-ig, közuti vasut 638.50—637 50-ig, városi villamos vasut 319.—317.—-ig. — Helyi értékekben köttetett: salgótarjáni kőszénbánya 572.——575.—-ig, Négyszázalékos fővárosi kölcsön 93.70-ig, pesti magyar kereskedelmi bank 2555.——2558-ig.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 668.——668 50-ig, magyar hitelbank 680 50—681.—-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltó bank 443 50—444.50-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 57.——58.—-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 479.50—480.—-ig, osztrák-magyar államvasut 674.——675.50-ig, déli vasut 77.——77.50-ig, rimamurányi vasmü 493.—493.50-ig, magyar koronajáradék 96.90—97.—-ig, közuti vasut 637.——637.50-ig, városi villamos vasut 317.——318.—-ig.

Prämium-üzlet: Dijbiztositások: Osztrák hitelrészvényben holnapra 5—6 k., nyolcz napra 12—14 k., február végére 26—28 korona.

Utótőzsde.

Az utótőzsde szilárd irányzattal folyt le, csak zárlatkor gyengült némileg a hangulat. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 669——667.25-ig, magyar hitelbank 680.——681.—-ig, osztrák-magyar államvasut 674 50—772 75-ig.

4 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 667.50—667.75-ig, magyar hitelbank 680.——680.50-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 443.——444.—-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 57.— 57.50-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 479.——480.—-ig, osztrák-magyar államvasut 672 50—673.—-ig, déli vasut 75.——76.—-ig, rimamurányi vasmü 492.——493.—-ig, magyar koronajáradék 96.90—97.—-ig, közuti vasut 636.—637.—-ig, városi villamos vasut 317.——318.—-ig.

Sertés kereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, jan. 30. Hizott sertésárak: I. *Magyar* elsőrendü: Öreg nehéz 90—92 f. Öreg közép —.— f. Fiatal nehéz 95—96 f. Fiatal közép 90—92 f. Fiatal könnyü 88—90 f. II. *Magyar szedett*: Nehéz —.— f. Közép —.— f. Könnyü —.— f. III. *Romániai*: Nehez —.— f. Közép —.— f. Könnyü —.— f. IV. *Romániai eredeti* (Stachl): Nehéz —.— f. V. *Szerbiai*: Nehéz 88—90 f. Közép 86—88 f. Könnyü 84—86 f.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerü levonások mellett egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokásszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronkint 45 klgr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4 százalék vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám: 1902 január 28. napján volt készletben 26.551 drb, jan. 29. napjan felhajtatott 408 drb, jan. 29. napján elszállittatott 645 drb, jan. 30. napjára maradt készletben 26.314 darab. — A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferenczvárosi petroleum-rakodónál levő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése január 29-én. Előző napról visszamaradt 430. Uj felhajtás 819, összes felhajtás 1249, Budapesti fogyasztásra elszállittatott 800, eladatlanul visszamaradt 443. Napi árak: 120—180 kilogr. sulyban 90—94 f.-ig. 220—280 klg. sulyban 90—94 f.-ig, 320—380 klg. sulyban 88—94 f.-ig. Öreg nehéz 88—92 f.-ig. Malaczok —.— f.-ig. A vásár hangulata lanyha volt.

Gabona forgalmi kimutatás.

A m. kir. központi statisztikai hivatal kimutatása az 1902 jan. hó 28-án esti 6 órától jan. hó 29-én esti 6 óráig *Budapestre* vasuton és hajón érkezett s innen elszállitott gabonaküldeményekről és a budapesti fővámhivatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről.

Az aru megnevezése	Érkezett: vasuton	Érkezett: hajon	Érkezett: együtt	Elszállittatott: vasuton	Elszállittatott: hajon	Elszállittatott: együtt
	m e t e r m á z s a					
	a) helyi forgalomban					
buza	5372	—	5372	—	—	—
rozs	628	—	628	—	—	—
árpa	957	—	957	—	—	—
zab	732	—	732	—	—	—
tengeri	301	—	301	—	—	—
repcze	—	—	—	—	—	—
liszt	306	—	306	17736	—	17736
korpa	—	—	—	2028	—	2028
összesen	8296	—	8296	19764	—	19764
	b) átmeneti forgalomban					
buza	—	—	—	—	—	—
rozs	—	—	—	—	—	—
árpa	—	—	—	—	—	—
zab	—	—	—	—	—	—
tengeri	—	—	—	—	—	—
repcze	—	—	—	—	—	—
liszt	—	—	—	—	—	—
korpa	—	—	—	—	—	—
összesen	—	—	—	—	—	—

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, jan. 30. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai *előtőzsde* irányzata határozottan kedvező s a hangulat barátságos volt ama remény alapján, hogy a búr háborut nemsokára befejezik. Tápot nyertek a barátságos diszpozicziók kedvező külföldi tudósitásokban is, valamint abban a hirben, hogy az államvasutak birtokainak igazgatói megnézték a tesseni müveket. Az érdeklődés ma főkép hitelrészvényekben összpontosult, melyek igen jelentékeny vélemény- és fedezési vásárlások alapján ismét tetemesen emelkedtek. A hitelrészvény emelkedéséhez különböző hirek füződtek, köztük az, hogy a magyar 4½%-os czimletek konverzió alá kerülnek. A vasipari értékeket is keresték, különösen a rimamurányi és prágai vasmüipari részvényeket. A közlekedési vállalatok közül osztrák-magyar államvasuti és gőzhajózási részvényeket kerestek. A járadékok szilárdak voltak. Valuták üzlettelenek.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 668.—, magyar hitelbank 683.—, osztrák-magyar államvasut 673.—, déli vasut 79.25, alpesi bányarészvények 385.—, rimamurányi vasmüvek 491.—, német birodalmi márka 117 22.

A *déli tőzsde* nagyon szilárd irányzattal nyilt meg. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 668.50, magyar hitelbank 683.—, Länder-bank 424.50, union-bank 550.—, anglo-bank 263.50, bankegyesület 455.50, közuti vasut Lit. A. 286.50, osztrák-magyar államvasut 673.—, déli vasut 79.—, elbavölgyi vasut 456, alpesi bányarészvény 387 50, rimamurányi vasmü 494.—, prágai vasipar 1490.—, májusi járadék 100.90, magyar koronajáradék 96.85. török sorsjegyek 105.—, német birodalmi márka 117.22.

A délutáni magánforgalomban a déli tőzsde zárlata után maradt: Osztrák hitelrészvény 667.—, magyar hitelrészvény 684.—, angol-osztrák bank 264.50, bankegyesület 457.50, union-bank 558.50, Länderbank 423.75, osztrák-magyar államvasut 672.50, déli vasut 77.50, elbavölgyi vasut 455.—, északnyugati vasut 445.—, dohányrészvény 291.—, rimamurányi vasmü 495.—, alpesi bányarészvények 387.50, májusi járadék 119.—, magyar koronajáradék 96.75, német birodalmi márka 117.23.

Bécs, jan. 30. (*Magyar értékek zárlata.*) 4%-os aranyjáradék 119.70, tiszai és szegedi kölcsönsorsjegy 152.50, magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.40, magyar kel. vasut áll. kötvény 121.25, leszámitoló- és pénzváltób.-részvény —.—, magyar kereskedelmi bank 2560, magy. koronajáradék 96.75 4%-os magy. földtehermentesitési kötv. 95 60, magyar hitelbank részvények 683.—, magyar nyeremény-k.-sorsjegy 182 50, kassa-oderbergi vasut-r. 369.50, rimamurányi vasmü 493.50, magyar czukoripar 1735.

Bécs, jan. 30. (*Osztrák értékek zárlata*) 4·2%-os papir-járadék 100 90, 4%-os osztrák aranyjáradék 120.50, 1860. sorsjegy 146.25, osztrák hitelsorsjegy 402.—, angol-osztrák bank —.—, bécsi Bankverein 457.—, osztrák-magyar bank 1654.—, déli vasut részvény 77.—, dunagőzhajózási társulat 838.—, dohányrészvény 290.—, cs. és kir. vert arany 11.33, német bankváltók 117.12, 4·2%-os ezüstjáradék 100.80, osztrák koronajáradék 98.—, 1864. sorsjegy 226.—, osztrák hitelintézeti részvény 667.50, union-bankrészvény 558.—, osztrák Länderbank 423.—, osztrák-magyar államvasut 673.50, elbavölgyi vasut 454.—, alpesi részvények 388.—, 20 frankos arany 19.03, londoni váltóár 239 37, bécsi tramway Litt. A. 286.—, Litt. B. 282.—, Lipótkohó 385.—. Nyugodt.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, jan. 30. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Kevés kinálat és gyöngébb vételkedv mellett tartottak maradtak az árak. Az irányzat zárlatkor megszilárdult. Buza ára 2 fillérrel emelkedett. — Köttettek: Buza tavaszra 9.89—9.90, rozs tavaszra 7.33—7.34, zab tavaszra 7.82, tengeri május—juniusra 5.70—5.71 k. Zárlatkor maradtak: Buza tavaszra 9.89, rozs tavaszra 7.33, zab tavaszra 7.82, tengeri május—juniusra 5.70 korona.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Berlin, jan. 30 (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Bányaértékek, nevezetesen kohó-részvények eladására szóló rajnavidéki és vesztfáliai megbizások nagy árfolyamhanyatlást okoztak. Kőszénrészvények jobban tartották magukat. A bankpiaczon szilárd volt az irányzat, osztrák hitel Bécsre szilárdabb. Járadékok nagyobbára tartottak. Spanyolok kissé gyengültek, Vasutak nem igen változtak. Kanada-Pacific-részvények Newyorkra gyengültek. A nagy berlini közuti vasut részvényei spekulativ vételekre 5%-kal emelkedtek. A második tőzsdeórában a Nationalbank für Deutschland részvényeinek erős hanyatlása következtében az irányzat gyengült. A nevezett részvények hanyatlására még meg nem erősitett kedvezőtlen osztalék-hirek adtak okot. Magánkamatláb 2%.

Zárlatkor jegyeztetik 4·2%-os papirjáradék 101.10, 4%-os osztrák aranyjáradék 102.75, elbavölgyi vasut —.—, magyar koronajáradék 97.90, osztrák-magyar államvasut 144.25, kassa-oderbergi vasut —.—, bécsi váltóár 85.30, magyar vasuti beruházási kölcsön 103.30, alpesi bányarészvény —.—, Disconto Commandit 187 90 általános villamossági Edison 199 75, gelsenkircheni 172.10, Laura-kohó 198 90. 4·2%-os ezüstjáradék 101.10, 4%-os magyar aranyjáradék 101.—, osztrák hitelrészvény 210.50, déli vasut 20 60, Károly Lajos-vasut —.—, orosz bankjegyek 216 15, 4% uj orosz kölcsön 96.25, török dohányrészvény —.—, olasz járadék 101.10, magyar hitelbank —.—, Dynamit Trust 169.—, Harpeni 166.40. Gyenge.

Berlin, jan. 30. (Esti tőzsde) Osztrák hitelrészvény 210 40, déli vasut 20 40, osztrák-magyar államvasut 144.10. Gyenge.

Frankfurt, jan. 30. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 210.75, déli vasut 20.50, Disconto-Commandit 188.30, berlini Handelsgesellschaft 149.50, Harpeni 166.75, Laura-kohó 199.50, magyar aranyjáradék —.—, osztrák aranyjáradék —.—, osztrák papirjáradék —.—, osztrák-magyar államvasut —.—, német bank 209 90, drezdai bank 138.30, gelsenkircheni 172.80, Hibernia 163.75, olasz járadék —.—, magyar koronajáradék —.—, osztrák ezüstjáradék —.—. Szilárd.

Hamburg, jan. 30. (Utótőzsde.) Osztrák hitelrészvény 210.90. Szilárd.

Hamburg, jan. 30. (Zárlat.) 4·2% ezüstjáradék 101.—, 1860. sorsjegy 147.—, osztrák déli vasut 20.70, 4%-os osztrák aranyjáradék 103.—, osztrák hitelrészvény 210.10, osztrák-magyar államvasut 144.25, olasz járadék 100.—, 4%-os magyar aranyjáradék 101.25. Gyengébb.

Páris, jan. 30. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *3 óra 40 perczkor záródnak*: Osztrák-magyar államvasut 718.—, 4%-os osztrák aranyjáradék 100.75, osztrák Länderbank —.—, 3%-os franczia járadék 100.40, ottomán-bank 555.—, 3½%-os franczia járadék 102.57, alpesi bányarészvények —.—, déli vasut —.—, 4%-os magyar aranyjáradék 103.20, párisi bankrészvény 1014.—, olasz járadék 100.15, franczia törlesztési járadék 99.67, osztrák földhitelintézeti részvény 1265.—, török dohányrészvény 315.—, Szilárd.

London, jan. 30. (Megnyitás.) Angol consol 94 1/16.

London, jan. 30. (Zárlat.) 4·2%-os angol consolok 94 9/16, spanyol járadék 77½, négyszázalékos magyar aranyjáradék 100¼, 4%-os rupia 64 3/8, leszámitolási kamatláb 3⅛, bécsi váltóár 12.20, déli vasut 4.—, olasz járadék 99 3/8, négyszázalékos osztrák aranyjáradék —.—, Canada Pacificvasut 116½, ezüst 25½, 3%-os magyar aranykölcsön —.—. Szilárd.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

New-York, jan. 30. (Zárlat.) *Gyapot*: New-Yorkban helyben 8¼ (8¼ tegnap), gyapot januárra 7.96 (7.97), gyapot áprilisra 8.12 (8.11), gyapot New-Orleansban helyben 7 13/16 (7⅞). — *Petroleum*: Stand White Newyorkban 7.20 (7.20), petroleum Stand White Philadelphiában 7.15 (7.15), petroleum Rafined in Cases 8.30 (8.30), petroleum Credit Balances at Oil City 1.15 (1.15). *Zsir*: Western steamt 9.67 (9.70), zsir Rohe és Brothers 9.90 (9.85). — *Tengeri* irányzata: szilárd. Tengeri januárra 67⅞ (67⅛), tengeri májusra 67⅜ (67⅛), tengeri juliusra 67⅜ (66⅞). — *Buza* irányzata: tartott. Piros őszi buza helyben 87½ (88.—), buza januárra —.— (—.—), buza márcziusra 84⅝ (85.—), buza májusra 84.— (84⅜), juliusra 83⅞ (84¼). — Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.— (1.—). — *Kávé* fair Rio 7. sz. 5¾ (5⅝), kávé januárra 5.30 (5.25), kávé áprilisra 5.60 (5.50). — *Liszt* Spring Wheaclears 2.90 (2.90). *Czukor* 3⅛ (3⅛). — *Ón* 23.95 (23.45). — *Réz* 11¾ (11 7/16).

Chikago, jan. 30. (Zárlat.) *Buza* irányzata: tartott. Buza januárra 75¼ (75⅝), buza májusra 78½ (78⅞). — *Tengeri* irányzata: szilárd. Tengeri januárra 60.— (59⅞). — *Zsir* januárra 9.27 (9.32), májusra 9.42 (9.47). — *Szalonna* short clear 8.65 (8 65). — *Sertéshus* januárra 15.65 (15.70).

Berlin, jan. 30. Buza májusra 171.25, juliusra 171.50, szilárd; rozs májusra 148.25, juliusra —.—, tartott; zab májusra 155.50, juliusra —.—, tartott; tengeri májusra 120.50, juliusra —.—, tartott; olaj májusra 54.50, októberre 53 40, szilárd; szesz (70-es) helyben 33.80.

Boroszló, jan. 30. Buza helyben 17.40, sárga buza helyben 17.30, rozs helyben 14.90, zab helyben 14.70, repcze helyben 26.—, tengeri 100 kilonkint 13.—.

Köln, jan. 30. Olaj 60.—.

Páris, jan 30. *Buza* januárra 21 60, februárra 21.90, márcziustól négy hóra 22.65 májustól négy hóra 22 95, szilárd; *rozs* januárra 15.25, februárra 15 50, márcziustól négy hóra 16.—, májustól négy hóra 15.75, nyugodt; *liszt* fleur de Paris januárra 27.70, februára 27 75, márcziustól négy hóra 28 35, májustól négy hóra 28.90, szilárd; *repczeolaj* januárra 62 25, februárra 62 25, márcziustól árprilisra 62.25, májustól négy hóra 62 25, nyugodt; *szesz* januárra 26 50, februárra 27.—, márcziustól áprilisra 27.50, májustól négy hóra 28 75, renyhe; *nyers czukor* januárra 18.—, februárra 18 25, nyugodt; *fehér czukor* januárra 21⅝, februárra 21.75, májustól négy hóra 22⅝, októbertől négy hóra 23.25, allandó; *finomitott czukor* januárra 94.50, februárra 95.—. — Időjárás: hó.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

A központi vásárcsarnok árai. (*Magánjelentés.*) A mai igen élénk forgalomban az élelmiczikkek ára csekélységgel emelkedett. Drágább lett a baromfi, a marhahus és a vaj, ellenben a vad ára csökkent. A marhahus elejét 112 fillér, hátulját 120 fillér, felsált és rostélyost 120 fillér, vesepecsenyét 150 fillérért mérték a huskereskedők legalább 5 kilós vételeknél. A borjuhus eleje 112 fillér, hátulja 130 fillérbe került egész negyedekben. A bárány mellső negyedét 120 fillér, hátulsó nagyedét 2 koronáért adták. A vidékről felküldött hizott ludak kilója 140 fillér, pulyka 120 fillér, kacsa 130 fillér. Méz kilója 160 fillér. Karfiól darabja 30 fillér.

Marhavásár.

Budapest, jan. 30. (*Braun* József és fia czég jelentése az *Egyetértés* számára.) Felhajtatott 1139 darab magyar ökör, 507 magyar tehén, 149 magyar bika, 108 magyar bivaly. Összesen 1903 darab vágómarha. Miután ma több idegen vevő vett részt a vásárlásban ennélfogva az üzlet a mult heti lanyha vásárhoz képest némileg kedvezőbb irányzat mellett folyt le. Az egységi árak változatlanok maradtak.

Következő árakat jegyeztünk métermázsánkint:

Jó minőségü magyar hizott ökrökért	58—64	k.-ig
Kivételesen elsőrendü minőségért	——66	»
Közép minőségü magyar ökrökért	48—54	»
Alárendelt » » »	42—48	»
Jó minőségü tarka tehenekért	50—62	»
Közép » » »	44—50	»
Bikákért	46—60	»
Bivalyokért	36—42	»

eleven sulymérték szerint.

Vesztegvásár január 27-én. Felhajtatott: 734 darab szerbiai vágómarha. — A vásár irányzata lanyha volt. — Az árak suly szerint. Jobb minőségüért 50—56 k.-ig, másodrendüért 44—48 k.-ig; alárendelt minőségüért 33—42 koronáig.

Juhvásár.

Budapest, jan. 27. (*Braun* József és fia czég jelentése az *Egyetértés* számára.) Felhajtatott 267 darab magyar birka. — A vásár irányzata lanyha volt. — Következő árakat jegyeztünk: Elsőrendü hizott ürükért (kiviteli) 42 f.-ig, középminőségü birkákért 17—23 fillérig kilónkint.

Heti lóvásár.

A Tattersall telepén megtartott mai heti lóvásárra felhajtottak 271 darab I. osztályu, 395 darab II. osztályu, összesen 616 darab lovat, a melyek közül 302 darab ló kelt el.

Szerkesztői üzenetek.

Székely. Levelét költeményével együtt megkaptuk. Az utóbbi megérdemelné a közlést, de mi nem szoktunk költeményeket közölni. Küldje meg valamelyik betilapnak, ezek még tán fizetnek is érte.

Államvasuti. Hogy milyen lesz a fizetésjavitás, azt nem tudjuk. A költségvetésből ez nem tünik ki.

Fegyvernek. Nem képviselő. Előbb se volt az.

Tulajdonos és kiadó:

„Egyetértés" Hirlapkiadó, Irod. és Nyomda-Részv.-társaság.

Igazgató: ***Erdős Armand.***

Napirend 1902 január 31.

Naptár: Péntek, január 31. — Római katholikus: Nol. Péter. — Protestáns: Virg. — Görög-orosz: (január 18.) N. Atanáz. — Zsidó: Scheb. 23. — Nap kél: 7 óra 13 perczkor, nyugszik: 4 óra 4 perczkor. — Hold kél: déli 12 óra 14 perczkor, nyugszik: 10 óra 23 perczkor este.

A kereskedelmi miniszter fogad d. u. 4 órakor.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése d. u. 4 órakor.

A főváros középitési bizottságának ülése délután 4 órakor.

A társadalmi tudományi társaság felolvasó ülése a kereskedelmi és iparkamara disztermében. (Alkotmány- és Szemere-utcza sarkán.)

Az országos Pázmány-egyesület választmányi ülése a kath. kör helyiségében.

Felolvasás a nők kiállitásán délután 5 órakor (váczi-utcza 37.) Felolvasó Pekár Gyula.

A magyar turista-egyesület felolvasó estélye az egyetemi ásványtani intézetben délután 6 órakor.

A Hubay—Popper vonósnégyes-társulat hangversenye a Royal-szállóban fél 8 órakor.

Nemzeti muzeum: Ásványtár d. e. 9—1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődij mellett tekinthetők meg.

Országos képtár és metszetkiállitás az akadémiában d. e. 9—1 óráig.

Iparmüvészeti muzeum zárva.

Technológiai muzeum d. e. 9—1 óráig.

Mezőgazdasági muzeum (kerepesi-ut 72.) d. e. 9—1 óráig.

A földtani intézet muzeuma zárva.

Az akadémia Goethe-szobája d. e. 10—1 óráig.

A Feszty kiállitás a városligeti müvcsarnokban délelőtt 9 órától este 7-ig. Belépő-dij 3 személynek 2 kor., 5 személynek 3 korona.

Magyar nők mükiállitása a Klotild-palotában (váczi-utcza 34. sz.) d. e. 10 órától este 8 óráig. Belépődij 60 fillér.

Muzeumi könyvtár d. e. 9—1 óráig.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7 óráig.

Egyetemi könyvtár d. e. 9—12 óráig.

Az uj országház kupolacsarnoka és lépcsőháza d. e. 10—1 óráig 40 fillér, azontul este 6 óráig 1 korona.

Állatkert nyitva egesz nap. Belépti dij 30 kr.

Egyetemi füvészkert (az üllői-uton) nyitva d. e. 8—12-ig és d. u. 2—6 óráig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyüjteménye nyitva 10—1-ig.

Magyar kir. kereskedelmi muzeum. *Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár* V., váczi-körut 32. szám. Hivatalos órák 9—2-ig. *A hazai termékek állandó kiállitása és a kereskedelemtörténeti gyüjtemény*, továbbá a *háziipari kiállitás* (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban. Nyitva: 9—12-ig és vasárnap d. e. 9 órától 12-ig. — A *külföldi kirendeltségek* központi üzletvezetősége (magyar kereskedelmi részvénytársaság V., váczi-körut 32.)

IDEGENEK NÉVSORA.

Erzsébet királyné szálloda és pension. Gróf Berchtold A. Venezia. — Kubicsek J. Abony. — Dr. Szőllősy E. Billét. — Ádám K. T.-Verseny. — Gobel L. Travnik. Áracs S. Komárom. — Dányi G. Oravicza. — Lerer K. Pozsony. Hollán Gy. Sopron. — Krausz V. Bécs. — Raksányi S. Tata. Pánczél K. Lovrin. — Prudovits J. Csurgó.

Pannonia szálloda. Ernuszt K. Olad. — Szemrő J. Titel. — Szilárdy Ö. S.-Tarján. — N. Szabó A. N.-Károly. Rimler L. N.-Várad. — K. Thege S. H.-Szántó. — Kovács M. Jász-Szt.-András. — Sembery I.-né Diós-Jenő. — Mervert F. Szegzárd. — Kacskovits Z. Mocsolád. — Boczó P.-né Szirák. — Ernst J. Ujvidék. — Jagodics B. Kanak. — Weisz O. Szombathely. — Basch A.-né Csantavér. — Dorgo A. Kolozsvár. — Horti V. Késmárk. — Szücs B. Tavarna. — Dusek J. Kis-Selmecz. — Sperecz F. Zágráb. — Nemcics E. Vinkovcze. — Martinecz I. Fiume. — Krajcsovics S. Vukovár. Krajácz L. Zengg. — Pliverics F. Zágráb. — Massics I. Octocae. — Kaldroits Á. T.-Szt.-Miklós. — Francsics J. Kis-Köre. — Szücs D. Nagyfalud.

Metropole szálloda. Brunman P. Berlin. — Neufeld S. Bécs. — Lang B. Bécs. — Br. Kalliany O. Tylna. — Egry F. Kis-Gejőcz. — Andaházy G. Bolcsháza. — Dr. Keszler L. Losoncz. — Battik S. Losoncz. — Hirschl A. N.-Várad. Szabó Zs. Komárom. — Lázár A. Pápa. — Korein V. Pápa. Rácz Á. Szászváros. — Zukman H. Tárcz. — Weisz J. Harkány. — Haja B. Szegzárd. — Hofmeister I. Halas. Szilágyi L. M-Vásárhely. — Fodor A. Kőszeg. — Soós P. és neje Szentes. — Kovács K.-né Bánrév. — Kovácsics I.-né Ruttka. — Szigethy A.-né Szabadka. — Huba L. és neje Jászberény. — Zsupán Gy. és neje Kaposvár. — Vas G. és neje Arad. — Kain A. és neje Pozsony. — Dr. Kajn J. és családja B.-Szt.-Mihály. — Nagy Zs. Apátfalva. — Galambos K. Fülöpszállás.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Budapest, 1902 január 31-én.
Zárva.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, 1902 január 31-én.
Ádám és Éva.
Operett 3 felvonásban. Irták: Blum és Toché. Zenéjét szerzette G. Serpette. Forditotta: Bálint Dezső és Makai Emil.

Személyek:

Ádám	Raskó
Éva	Küry
Adramalek	Kovács M.
Lucifer	Németh
Asmódi	Harmath
Gábor	Nyári
Corbonlonius	Szerdahelyi
Cynthia	Bojár
Marcellus	Delli
Gálena	Kovács K.
Rabszolga	Nagy
Rabnő	Delliné
Benoit	Szabó
Régalard	Ujvári

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Bérlet 22. sz.
Budapest, 1902 január 31-én.
Julius Caesar.
Szomorujáték 6 felvonásban. Irta: Shakspere. Forditotta Vörösmarty Mihály.

Személyek:

Julius Caesar	Gál
Octavius Caesar	Horváth
Marcus	Beregi
Popilius	Magyari
Publius	Latabár
M. Brutus	Szacsvay
Cajus	Gyenes
Casca	Iványi
Trebonius	Hetényi
D. Brutus	Pálffy
Metellus	Császár
Cinna	Somló
1-ső)	Vizvári
2-ik) római	Gabányi
3-ik) polgár	Ujházi
4-ik)	Rózsahegyi
Calpurnia	S. Fái
Portia	Hegyesi

Kezdete 7½ órakor.

VÍG-SZINHÁZ.

Budapest, 1902 január 31-én.
A dada.
Erkölcsrajz 3 felvonásban. Irta: Bródy Sándor.

Személyek:

Bolygó	Szerémy
Bolygóné	Nikó
Erzsébet	Varsányi
Viktor	Góth
Péter	Pethes
Frigyes	Fenyvesi
Frigyesné	Haraszthy
Nagyapa	Vendrei
Nagyanya	R. Rostagni
Ábel	Hegedüs
Kovártélyosné	Makróczyné
Szakácsné	Gazsi
Járásorvos	Balassa

Uránia

Magyar tudományos szinház.
Budapest, 1902 január 31-én.
Nápoly.
Kezdete 7½ órakor.

Fővárosi gyermek-szinház.

Rottenbiller-utcza 37/6. sz.
Igazgató Feld Zsigmond.
Budapest, 1902 január 31-én.
Zárva.

VÁR-SZINHÁZ.

Idény b. 46. Havi b. 11.
Budapest, 1902 január 31-én.
AIDA.
Opera 4 felv. Zenéjét Verdi, szövegét Ghislanzoni irta.

Személyek:

A király	Kornai
Amneris	Guthi
Aida	Ney Hermina
Radames	Broulik
Ramphis	Szendrői
Amonasro	Várady
Küldött	Ney B.
Főpapnő	Wlassák

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Budapest, 1902 január 31-én.
Lotti ezredesei.
Énekes bohózat 2 felv. Irta: Rudyard S. Ford: Faragó J.

Személyek:

Tom Dawentry	Sziklai
Harriet	Sziklainé
John Dickson	Boross
Kitty	Turcsányi
Ramajanah	Ráthonyi
Lotty	Fedák
Barley	Szilágyi
Moorland	Stoll
Fox	Mátrai
Elsie	Tomcsányi

Kezdete 7½ órakor.

Szinházi játékrendek.

A m. kir. operaház müsora: *Szombaton* A hugonották. *Vasárnap* Onegin (másodszor).

A nemzeti szinház müsora: *Szombaton* A szerencse. *Vasárnap* d. u. Ibolyafaló, este Julius Caesar.

A várszinház müsora: *Szombaton* Alfonz ur.

A népszinház müsora: *Szombaton* Ádám és Éva. *Vasárnap* d. u. Éjjel az erdőn, este Katalin.

A magyar szinház müsora: Egész héten Lotti ezredesei. *Vasárnap* d. u. Lotti ezredesei, este Lotti ezredesei.

A vigszinház müsora: *Szombaton* A Gyurkovics-lányok (először.) *Vasárnap* d. u. A dada, este A Gyurkovics-lányok.

Az Uránia-szinház müsora: *Szombaton* Nápoly.

SOMOSSY-MULATÓ
Király-utcza 71. sz.
SOMOSSY KÁROLY igazgató.
Dirkens Annie és **Natzler Zsigmond** vendégfelléptével
„Er!"
Párisi erkölcsrajz 1 felvonásban, irta Méténier Oszkár.
Holnap harmadszor **„Er!"** és az uj februári müsor.

Kiárusitás
50%-kal olcsóbb mint bárhol
függő-lámpákban
ORTNER REZSŐ és TSA
porczellán festő ipartelep, 43016
VI., Teréz-körut 32.

Igen tisztelt hölgyeim!

Ki szépségét fentartani vagy fokozni kivánja, csak az alant felsorolt, teljesen ártalmatlan és mégis meglepő hatásu pipereczikkeket használja:
Aurora créme arcz- és kézfinomitó a legjobb és legmegbizhatóbb hatásu szépitőszer az arcz és kézbőr mindennemü tisztátalanságai eltávolitására. Zsirtalan. Nappal is használható. 1 tégely ára 1 k. 20 fill.
Aurora poudre (rizspor) Kitünően tapad, ólmot vagy más ártalmas anyagot nem tartalmaz. Kapható fehér, rózsa és créme szinben. 1 doboz ára 1 k. 20 fillér.
Valódi orgonavirág szappan a fenti szépitőszerek kiegészitő része, rendkivül enyhe s kellemes illatu szappan. 1 drb ára 70 fillér, 3 drb ára 2 kor.
Pármai ibolya szappan Szabó Béla miskolczi gyógyszerész és szappangyáros kitünő készitménye. E szappan lanolinnal készül, eunélfogva kiválóan alkalmas az érzékeny és száraz arczbőr s kezek ápolására, 1 drb ára 80 fillér, 3 drb ára 2 kor. 20 fillér.
Főraktár: 11491
MAJTHÉNYI BÉLA
droguista és vegykészitmények üzletében
Budapest, IV., Egyetem-utcza 11.
(a Gróf Károlyi palotával szemben)
a m. kir. honvéd csapatok és intézetek szerz. szállitója.
Mindennemü bel- és külföldi gyógyáru különlegességek, angol- és franczia illatszerek és pipereczikkek, vegykészitmények, háztartási, gazdasági és állatgyógyászati czikkek raktára.
Padlófényesitő szerek.
Tea, rum, cognac, cacao és csokoládé.
Rum és likőr készitéséhez való anyagok.

Fővárosi Orfeum
(Nagymező-utcza 17.) 42982
Ma, pénteken utoljára
a nagy januári programm.
Holnap, szombaton
II. álarczos-bál.
Holnapután vasárnap
két nagy előadás.
A télikertben reggel 5 óráig **Vörös Elek** czigányzenekara hangversenyez.

Legjobb tüzelőfa! Száraz anyag!
Parkettahulladék.
1 öl vágva házhoz szállitva 15 frt 50 kr.
1 öl vágva a raktárból 14 frt
BENKŐ RICHÁRD V., Dráva-utcza 12. szám.
(villanyos megálló) régi vám. 42986
Levelezőlapi megrendelés elegendő.

Vizállás, 1902 január 30-án.

	Czentiméter	
Inn:		
Schärding	+ 44	> 2
Duna:		
Passau	+ 178	> 3
Linz	— 85	> 7
Bécs	— 88	< 4
Pozsony	+ 129	< 8
Komárom	+ 229	< 16
Budapest	+ 206	< 2
Paks	+ 146	< 4
Mohács	+ 237	> 7
Gombos	+ 264	> 10
Ujvidék	+ 190	> 7
Zimony	+ 189	> 11
Pancsova	+ 153	> 13
Drenkova	+ 150	> 17
Orsova	+ 222	> 13
Vág:		
Szered	+ 96	< 16
Rába:		
Győr	+ 198	< 4
Dráva:		
Zákány	— 42	< 10
Barcs	+ 2	< 11
Eszék	+ 90	< 22
Száva:		
Sziszek	+ 184	< 13
Mitrovicza	+ 288	> 2

	Czentiméter	
Béga:		
Kiszető	+ 117	> 3
Temesvár	+ 20	< 21
N.-Becskerek	+ 63	
Tisza:		
M.-Sziget	+ 38	> 3
Tekeháza	— 4	< 14
Tisza-Ujlak	— 0	< 6
V.-Namény	+ 50	< 13
Záhony (Csap)	— 48	> 6
Tokaj	+ 111	> 29
Tisza-Füred	+ 82	> 12
Szolnok	+ 51	> 5
Csongrád	+ 36	> 15
Szeged	+ 78	> 13
Török-Becse	+ 35	> 6
Titel	+ 181	> 11
Körös:		
Sebes: N.-Várad	+ 2	< 4
Fekete: Tenke	+ 30	< 12
Fehér: B.-Jenő	+ 36	< 10
Kettős: Békés	+ 312	< 8
Hármas: Gyoma	+ 278	> 44
Maros:		
Arad	— 106	< 6
Makó	+ 8	> 14

Jegyek magyarázata: + null fölött, — null alatt, > áradat, < apadat.

Időjárás.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1902 január 30-án reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérsék maximuma	Hőmérsék minimuma
Akna-Szlatina	66·3	— 0·2	E 3	4	1	4	—1
Szatmár	66·0	— 3·7	—	4	5	—2	—5
Eger	65·4	— 3·4	N 1	4	4	0	—8
Ungvár	65·9	+ 0·8	SE 1	≡	2	3	1
Késmárk	67·3	— 7·5	—	≡	—	—	—
Árvaváralja	—	— 3·2	W 1	4	1	1	—4
Selmeczbánya	67·1	— 5·3	W 1	1	6	—1	—5
Budapest	65·1	— 0·6	N 1	≡	7	2	0
Ó-Gyalla	64·3	— 0·4	E 1	4	7	1	—1
Komárom	65·7	— 0·6	—	≡	3	3	—1
Magyar-Óvár	67·0	— 0·9	E 1	∞	3	4	—2
Sopron	65·7	+ 0·8	S 1	4	ny	6	—1
Herény	65·0	+ 1·0	E 1	●	3	5	0
Keszthely	65·4	+ 2·4	—	∞	2	6	1
Pécs	64·0	+ 4·8	NE 1	4	4	7	1
Eszék	64·0	+ 0·6	NE 2	≡	3	0	—0
Zágráb	65·3	+ 2·8	NE 2	●	12	8	2
Fiume	61·8	+ 6·0	W 1	●	2	10	5
Cirkvenica	59·3	+ 7·2	—	3	—	10	6
Debreczen	66·9	+ 0·2	E 1	4	2	4	0
Kis-Kartal	64·3	— 5·0	—	0	2	7	—4
Szolnok	66·9	— 1·8	NW 2	≡	4	1	—2
Szeged	64·8	+ 0·8	—	≡	1	4	—1
Arad	65·4	+ 0·9	W 2	4	1	5	1
Zsombolya	64·3	+ 0·6	N 1	4	ny	3	0
Temesvár	63·6	+ 2·0	E 2	4	2	5	1
Versecz	63·9	+ 4·9	S 2	●	1	3	3
Drenkova	64·7	+ 1·4	SE 2	*	ny	2	0
Nagy-Várad	65·2	— 0·6	SSW 1	3	1	7	—1
Kolozsvár	67·7	— 6·6	E 1	2	—	2	—7
Nagy-Szeben	66·8	— 7·6	SE 1	4	—	2	—9
Bécs	65·3	+ 2·0	W 2	4	—	7	1
Salzburg	66·0	+ 0·2	NW 2	4	—	6	0
Klagenfurt	62·6	— 0·4	NE 1	≡	1	2	—6
Póla	60·9	+ 7·4	E 2	3	1	8	3
Lesina	60·8	+ 9·0	—	4	2	15	10
Hamburg	65·5	— 2·8	NW 2	1	1	—	—
Berlin	64·6	+ 0·4	W 3	4	2	—	—
Zürich	67·8	— 1·5	—	4	2	—	—
Biarritz	73·1	+ 0·3	ENE 2	1	12	9	—1
Nizza	59·2	+ 4·8	E 4	1	—	12	3
Páris	68·2	— 0·5	SW 1	4	2	4	—3
Christiansund	74·6	— 2·3	SE 3	2	—	—	—
Stockholm	66·9	— 2·7	NNE 6	4	—	—	—
Szent-Pétervár	66·1	— 2·0	SE 1	*	3	—	—
Varsó	—	—	—	—	—	—	—
Moszkva	—	—	—	—	—	—	—
Kiev	65·9	+ 0·6	SSE 2	4	1	—	—
Sarajevo	62·1	+ 2·8	NW 1	*	11	9	4
Sulina	66·6	+ 5·6	ESE 1	0	—	5	1
Szófia	67·3	— 3·8	—	1	ny	5	—4
Athen	—	—	—	—	—	—	—
Torino	63·1	— 0·6	NNW 3	3	—	6	—1
Flórencz	60·4	+ 5·8	SE 3	4	—	11	5
Róma	59·8	+ 9·4	E 0	●	2	14	8
Nápoly	60·8	+ 10·7	E 4	4	3	14	9
Brindisi	62·1	+ 9·5	S 3	3	—	16	8
Palermo	60·9	+ 8·1	SSW 4	≡	—	17	4
Malta	—	—	—	—	—	—	—

A szélirányok jelölése: N = észak, E = kelet, S = dél, W = nyugot. — Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, * = hó, ≡ = köd, ꓘ = zivatar.

A magas légnyomás megerősödvén Északnyugat-Európát boritja, az alacsony légnyomásnak pedig két magva van, egyik a keleti, másik a Pirrenei tenger felett.

Európában az idő hüvösebb lett. Kisebb esők előfordultak Német-, Franczia- és Olaszországban.

Hazánkban az idő általánosan enyhe és sok helyütt csapadékos volt.

Prognózis a következő 24 órára: Hidegebb idő várható, helyenkint csapadékkal.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzése

1902. január 30.

Időjárás borult | **Vizállás** reggel 7 órakor 216 cm. | **Hőmérő** reggel 7 órakor + 0 C. | **Légsulymérő** reg. 7 ó. 770 m/m.

A) Árutőzsde.

I. Gabonaneműek. — Árak koronaértékben.

a) Kész áru.

A budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben **50 klgr.-kint.** — A minőségi suly hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza	74		75		76		77		78		79		80		81	
tiszavidéki uj	—.—	—.—	9 30	9.45	9.40	9.60	9 50	9 75	9 55	9 85	9 65	9 90	9 75	9.95	—.—	—.—
fehérm. uj	—.—	—.—	9.25	9.40	9.35	9.60	9.45	9 70	9.60	9 75	9 60	9.80	9 70	9 85	—.—	—.—
pestvidéki uj	—.—	—.—	9 25	9.40	9 35	9.50	9.45	9 70	9.50	9.75	9.60	9.80	9 70	9 85	—.—	—.—
bánsági	—.—	—.—	9 15	9 30	9.30	9.50	9 40	9.70	9 45	8 75	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
bácskai	9.20	9 45	9 40	9 55	9.45	9 70	9 45	8 75	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
szerb átm. román olgár	—.—	—.—	—.—	—.—	9.25	9 35	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Minőség		Árfolyam kor.-tól	Árfolyam kor.-ig
Rozs — 50 kg.-kint	Elsőrendü	7 85	7 90
	Középminőségü	7.70	7.80
Árpa — 50 kg.-kint	Takarmány, elsőrendü	6.10	6.20
	másodrendü	5 75	6.—
	Sörfőzésre tiszavidéki	—.—	—.—
	felsőmagyarországi	—.—	—.—
	dunántuli	—.—	—.—
Köles — 50 kg.-kint	—	4.50	5.—
Zab — 50 kg.-kint	Elsőrendü	7.50	7 75
	Középminőségü	7 35	7.50
Tengeri 50 kg.-kint	Belföldi	4.90	5 10
	Román v. bolgár	—.—	—.—
	Cinquantin	5.90	6.—
	Fehér	—.—	—.—
Repcze 50 kg.-kint	Káposzta	—.—	—.—
	Bánsági	—.—	—.—

b) Határidőre.

	Határidő	Pénz korona	Áru korona
Magyar buza 50 kg.-kint	1902 október	—.—	—.—
	1902 április	—.—	—.—
Buza 50 kg.-kint	1902 junius	—.—	—.—
	október	8 46	8.48
	május	9 73	9.74
	1902 április	9 79	9.80
Rozs 50 kg.-kint	1902 október	—.—	—.—
	május	—.—	—.—
	1902 április	8.15	8.16
Tengeri 50 kg.-kint	1902 szept.	—.—	—.—
	október	—.—	—.—
	1902 május	6.41	6 42
Zab 50 kg.-kint	1902 október	—.—	—.—
	1902 április	7 63	7.65
	május	—.—	—.—
Kap.-repcze 50 kg.-kint	1902 augusztus	12 20	12.30
	február	—.—	—.—

II. Leszámoló árfolyamok

Buza 50 kg.-kint	—.—
Rozs 50 kg.-kint	—.—
Tengeri 50 kg.-kint	—.—
Zab 50 kg.-kint	—.—
Árpa	—.—
Kap.-Repcze	—.—

IV. Hajózási fuvardij.

	Honnan	fillér
Duna	Pancsova	—
	Ujvidék	—
	Bezdan	—
	Kalocsa	—
	D.-Földvár	—
Tisza	Szentes	—
	Szeged	—
	Zenta	—
	Titel	—
Száva	Mitrovicz	—
Béga	Temesvár	—
	N.-Becsk.	—

A fuvardij 100 kilogrammonkint a szállitási adóval és a biztositási dijjal értetik. **Györbe** a fuvadijtétel 20 fillérrel magasabb.

II. Különféle termények. (Az 100 kilogrammonkint.)

	Faj		Pénz korona	Áru korona
Ingyen hordó 50 kg.-kint	Disznózsir	budapesti	52 50	53.—
		vidéki	—.—	—.—
50 kg.-kint	Szalonna	magyar ki. légeneszáritott vidéki	—.—	—.—
		városi légeneszáritott, 4 darabos	42 —	42 50
		3 „	45.—	45.50
		füstölt	—.—	—.—
Zsákkal együtt göngysuly tisztasuly helyett. Minőség 500 grammonkint 50 kg.-kint	Szilva	bosnyai, 1901 évi, usance-minőség	14 50	14 75
		100 darabos	16.—	16 25
		85 „	18.25	18 75
		szerbiai, usance-minőség	14.—	14.50
		100 darabos	15.75	16.—
		85 „	17 50	18.—
Ingyen hordó 50 kg.-kint	Szilvaiz	szlavoniai 1901	19 —	19 50
		szerbiai 1901	17.25	17 50
50 kg.-kint	Heremag	luczerna magyar, 1901	45 —	52 —
		lóhere aproszemü 1901	42.—	46.—
		középszemü 1901	47 —	49.—
		nagyszemü 1901	50.—	56.—

B) Értéktőzsde.

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz (100 kor.-kint)	Utolsó árfolyam áru (100 kor.-kint)
	I. Államadósság.		
	a) Magyar államadósság.		
4 %	Aranyj. 100,500, 1000 ar. frt névért. drbok. adóm. 100 ar. frt 240 k.	119.60	120.10
4 %	Aranyjáradék, 10,000 ar. frt névért. dbokb. adóm. 10,000 ar. frt = 24.000 k.	—.—	—.—
4 %	Aranyjáradék, adómentes, 100 ar. frt = 240 k. decz. v.	119.60	120.10
3½%	Koronaértékü járadék, adómentes	96.75	97.25
4 %	„ „	96.90	97.20
4 %	„ „ decz. v.	96 80	97 —
4 %	„ „ decz. v.	96 80	97 —
4½%	1876. kel. vas. államk. ar. frtb. 100 ar. frt = 240 k.	121.—	122
4½%	1889. államv. aranyk., adóm. 100 ar. frt = 240 k.	122.60	123.60
4½%	1889. évi átlamvasuti ezüstkölcsön	101.25	102.25
3 %	Államk. vask. czelj. ar. scom., 10 f. sterl. = 240 k.	83.75	84.25
—	1870. nyereményk., 100 frtos drb 100 frt = 200 k.	82.—	184.—
—	1870. „ 50 „ 50 frt = 100 k.	182 —	184.—
4½%	Magyar regále-kárt. kötvény, adómentes	101.60	102.50
4½%	Horvát-szlavon „	101.60	102.35
4 %	Magyar földtehermen esitési kötvény, adómentes	95.75	96.75
4 %	Horvát-szlavon „	95.—	96.—
4 %	Tiszai és szegedi nyeremk. adóm., 100 frt = 200 k.	152.—	154.—
4⁴⁄₁₀%	Horvát-szlavon jelz. földv. kötv. adólev. 7%	—.—	—.—
	b) Osztrák államadósság.		
4⁴⁄₁₀%	Egyesitett járadék papirban február—augusztus	100 60	101.10
4⁴⁄₁₀%	„ május—november	100.60	101.10
4⁴⁄₁₀%	Egyesitett járadék ezüstben január—julius	100.50	101.—
4⁴⁄₁₀%	„ április—október	100.50	101.—
4 %	Aranyj., adóm., ar. frtban, 100 ar. frt = 240 k.	120.25	120.75
4 %	Koronaértékü járadék	97.30	97.80
3⁸⁄₁₀%	Államsorsj. 1854. évb. 250 frt. p. p. = 525 k.	192.50	194.60
5 %	„ 1860. „ 500 „ o. é. = 1000 k.	146.50	147.50
4 %	„ 1860. „ 100 „ „ = 200 k.	175 50	177.50
—	„ 1864. „ 100 „ „ = 200 k.	226.—	230.
—	„ 1864. „ 50 „ „ = 100 k.	226.—	240
	II. Más kölcsönök.		
5 %	Bolgár államv. zálogkölcsön 100 ar. frt = 240 k.	96.—	97.—
6 %	Bosnyák-herczegovinai orsz. kölcsön 1895. évből	89.—	90.—
4½%	Bosnyák-herczegov. orsz. vasuti kölcs. 1898. évből	98.—	99.—
4½%	Budapest főváros 1890. évi kölcsöne, adómentes	100.50	101.50
4 %	Budapest székes-főváros kölcsöne adómentes	93.60	94.35
4 %	Temes-bégavölgyi vizszab. társ. kölcsöne	93.75	94.75
	III. Záloglevelek és kölcsönkötv.		
	a) Budapesti intézetek kibocsátásai.		
4½%	Belvárosi takarékpénztár r.-t.	98.—	99.—
4½%	Egyesült bpesti fővárosi takarékpénztár frtban	98.50	99.50
4 %	„ „ „	92.50	93.50
6 %	Egyes. tégla- és czementgyár r.-t. elsőbbs. k.	102.—	103.—
4½%	Ganz és társa vasönt. s gépgyár r.-t. köles. köt.	99.25	100.25
5 %	Kisbirtokosok országos földhitelint. frtban	101 —	102.—
5 %	„ „ 50½ évre	101.—	102.—
4½%	„ „ 50½ évre frtban	98.50	99.50
4 %	M. agr.- és járadékbank r.-t. szőlőkötv.	97 —	98.—
4½%	„ járadékjegy visszafiz. 102%	97 —	98.—
4½%	„ Záloglevél koronaértékben	98.—	99.—
4½%	M. ált. kőszénb. r.-t. els. k. 41 é. 100 frk.-kint	—.—	—.—
4½%	Magyar földhitelint. o. é. frtban	100.—	101.—
4 %	„ 41 évre	94.90	95.90
4 %	„ koronaértékben 50 évre	94.75	95.75
3½%	„ koronaértékben 63 évre	86.10	87.10
4 %	„ szabály. és talajjav. frtban	94.90	95.90
4½%	Magyar helyiérd. vasutak kötv. 50½ évre	95.50	96.10
4 %	„ 50 évre	90.—	91.—
4 %	„ 50 évre 105%	91.50	92.50
4½%	Magyar jelzáloghitelbank frtban	99.—	100.—
4½%	„ 50 évre	98.—	102.—
4 %	„ frtban	92.50	94.50
4 %	„ 50 évre	93.50	94.50
4½%	„ közs. kötv. 50 évre frtban	99.—	100.
4½%	„ közs. kötv. 50 évre	99.—	100.—
4 %	„ közs. kötv. 50 évre frtban	93.—	94.—
4 %	„ közs. k. 50 é., vf. 110 frt.	95.—	100 —
3½%	„ k. k. 60 é. 100 frk. = 96 k.	—.—	—.—
4 %	„ nyer.-kötv.	123 —	124
4 %	„ osztr. felülb.	125.50	127.50
3 %	„ nyer.-kötv.	104.—	105.50
4½%	Magyar országos közp. takarékpénzt. 40 é. frtban	98.75	99.75
4½%	„ 50 é.	98.75	99.75
4 %	„ „	90.50	91.50
4½%	M. takarékp. közp. jelzálogb. 1, 2, 3, 6, 7, 8. kib.	98.75	99.50
4½%	„ 4., 5. kib.	97.—	98.—
4 %	„	85 —	86.—
4½%	„ közs. kötv.	96.50	97.50
4 %	„	87 —	88.
5 %	Országos központi hitelszövetkezet kötv.	100 —	101.—
4 %	Osztrák-magyar bank 40½ évre frtban	99.70	100.70
4 %	„ 50 évre	99.70	100.70
4 %	Pesti hazai első takarékp. közs. kötv. 50 évre	99.50	100.50
4 %	„ frtban	95.—	96.—
4½%	„ zálogl. 50 évre	—.—	—.—
4 %	„	96 —	97.—
4½%	Pesti m. keresk. bank frtban	99.—	100.—
4 %	„	93.50	94.50
4½%	„ közs. kötv. 50½ évre	99 —	100.—
4½%	„ közs. k. vissz. 110% frtb	102.50	103.50
4 %	„ közs. k. vissz. 105%	94.—	95.—
	b) Vidéki és külföldi int. kibocsátásai.		
5 %	Albina takarék és hitelintézet	101.—	102.—
5 %	Aradi polgári takarékp. 40 évre	—.—	—.—
5 %	„ 40 é. visszafiz. 110%	—.—	—.—
5½%	„ 40 évre	—.—	—.—
4½%	Aradmegyei takarékpénztár	98 —	99.—
5 %	Bosnyák-herczeg. szabad. orsz. bank 20 évre	—.—	—.—
5 %	„ 30 évre	102.50	103.50
4½%	Debreczeni első takarékpénztár	96.50	97.50
5 %	Erdélyr. m. jelzáloghitelb. 40 évre	99.—	100.—
4½%	„ 40 évre visszafiz.	98.50	99.50
4½%	Horvát-szlavon országos jelzálogbank	98.75	99.75
4½%	„ közs. kötv.	98.50	99.50
5 %	Nagysz. ált. takp. 31½ é., vissz. 110%	102.—	—.—
5 %	„ 40 évre, vissz. 106%	102.—	—.—
5 %	„ 40 évre, III. kib.	102.25	103.25
4½%	„ 35 évre, IV. kib.	98.25	99.25
5 %	Nagyszebeni földhitelintézet	102.—	103.—
5½%	„	106.—	107.—
5 %	„	106.—	107.—
4½%	„ VI. kib.	98.25	99.25
3 %	Osztrák földhitelintézet nyer.-kötv.	132 —	137 —
5 %	Temesvár első takarékpénztár	100.—	101.—
4½%	„	97 —	98 —
	IV. Elsőbbségi kötvények.		
4½%	Adria m. kir. tengerhajózási részvényt.	100.—	101.—
4 %	Budapesti közuti vaspálya-társ koronaért.	97.—	—.—
4 %	Budapest villamos városi vasut r.-t.	95.—	96.—
4 %	Budapest-pécsi vasut	94.10	95.10
4 %	Déli vasut 100 márka = 118 k.	107.—	108.00
4 %	„ 1900. évi kib. 100 frankonkint	—.—	—.—
6 %	Első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társ.	—.—	—.—
4 %	Kassa-oderbergi vasut 1889,	96.75	97.75
4 %	„ 1889, 100 m. = 118 k.	115.—	116.—
4 %	„ 1891,	96.50	97.50
4 %	„ 1891, 100 m. = 118 k.	115.—	116.—
4 %	„ (oszt. von.) 1889. ez.	97.—	98.—
4½%	Magyar folyam- és tengerhajózási r. t.	98.50	99.—
5 %	Magyar-gácsországi vasut I. kib.	106.—	107.—
5 %	„ II. kib.	106.—	107.—
4 %	„ ezüst	96.—	97.—
5 %	Magyar ny. v. (székesf.-győr-grázi vonal)	106.—	107.—
5 %	„ 1874. kib.	106.—	107.—
4½%	Magyar v. els. k. beruh. ezüst, 100 m. = 118 k.	119.50	120.50
4 %	Osztrák-magyar államvasut 1883. 100 m. = 118 k.	—.—	—.—
3 %	„ X. kib. 1885 100 fr. = 96 k	—.—	—.—
4½%	Torontáli helyi érdekü vasutak	96.25	97.25

Osztalék 1900-ra	Értékpapirok		Utolsó árfolyam pénz (koronaérték)	Utolsó árfolyam áru (koronaérték)
	V. Bankok részvényei.			
15.—	Angol-osztrák bank	240	263.—	264.—
10.—	Budapesti bankegyesület	200	115 —	117 —
20.—	Első magyar iparbank	300	315.—	320.—
9.60	Fiumei hitelbank	160	152.—	155.—
60.—	Budapesti giro- és pénztár-egylet	2000	—.—	—.—
12.—	Hazai bank-részvény-társaság	200	210.—	212.—
—.—	Hermes magy. ált. váltóüzlet részvt.	200	200.—	202.—
15.—	Horvát kereskedelmi bank	240	—.—	—.—
30.—	Horvát leszámitoló bank	400	—.—	—.—
11.—	Horvát-szlavon országos jelzálogbank	200	216.—	220.—
36.—	Magyar általános hitelbank	400	400.—	408.—
36.—	„ decz. v.	400	680.60	681.50
10.—	Magyar ipar- és kereskedelmi bank	200	—.—	—.—
10.—	„ decz. v.	200	57.—	58.—
frs 25	Magyar jelzáloghitelbank	240	—.—	—.—
frs 25	Magyar jelzáloghitelbank decz. v.	240	479.50	480.—
30.—	Magyar kereskedelmi r. t.	400	420 —	430.—
24.—	Magyar leszámitoló és pénzváltó bank	400 K.	—.—	—.—
24.—	„ decz. v.	400	443.50	444.50
50.—	Magyar takarékp. közp. jelzálogbankja	1000	935.—	945.—
32.—	Osztrák hitelintézet	320	—.—	—.—
32.—	Osztrák hitelintézet decz. v.	320	668	668.50
79.70	Osztrák-magyar bank	1200	1660 —	1670.—
140.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	1000	2550.—	2565.—
30.—	Unionbank	400	558.—	560.—
	VI. Takarékpénztárak részvényei.			
12.—	Belvárosi takarékpénztár	200	203.—	206.—
14.—	Budapest III. kerületi takarékpénztár	100	200.—	205.—
12.—	Budapest-erzsébetvárosi takarékpénztár	200 K.	180 —	185.—
24.—	Budapesti tak. pénzt. és orsz. zálogk. r. t.	400 K.	422.—	427.—
124.—	Egyesült budapesti fővárosi takarékp.	600	2190 —	2210 —
36.—	Magyar általános takarékpénztár	500 K.	565.—	585.—
80.—	Magyar országos központi takarékpénzt.	600	1410 —	1430.—
850 —	Pesti hazai első takarékpénztár	2000	16650 —	16750 —
	VII. Biztositó-társaságok részv.			
24.—	Bécsi biztositó társaság	400	390.—	400.—
26.—	Bécsi élet- és járadék-biztositó intézet	400	500.—	520.—
168.—	Első magyar általános biztositó társaság	2000	5800.—	5900 —
10.—	Fonciere, pesti biztositó intézet	200	200.—	210.—
16.—	Magyar jég- és viszontbiztositó r.-t.	200	239.—	240 —
—.—	Nemzeti baleset-biztositó r.-t.	200 K.	170.—	175.—
34.—	Pannonia viszontbiztositó intézet	600	1000 —	1025 —
	VIII. Gőzmalmok részvényei.			
—.—	Concordia-gőzmalom r.-t.	800	195.—	205.—
—.—	„ elsőbbségi részv.	800	—.—	—.—
60.—	Első budapesti gőzmalom r.-t.	500 K.	1050 —	1100.—
24 —	Erzsébet-gőzmalom-társ.	400	410.—	420.—
10.—	Lujza-gőzmalom r.-t.	320	215.—	220.—
40 —	Pesti hengermalom-társ.	800	860.—	880.—
30.—	Pesti molnárok és sütők gőzmalom r.-t.	400	410.—	420 —
24.—	Pesti Viktória-gőzmalom	300	320.—	325.—
	IX. Bányák és téglagyárak részv.			
16 —	Budapest-szentlőrinczi téglagyár	20	300.—	310.—
—.—	Egyesült tégla- és czementgyár r.t.	200	—.—	—.—
10.—	Északm. egyesült kőszénb. és iparv.	200	192.—	200 —
14.—	Esztergom-Szászvári kőszénbánya r. t. K.	400	230.—	233.—
13 —	Felsőmagyarorsz. bánya és kohóm. r.-t.	200	235 —	240 —
—.—	István téglagyár r.-t.	200	40.—	50.—
14.—	Kis-sebesi gránitbánya r.-t.	200 K.	270 —	275 —
—.—	Kőbányai gőztéglagyár r.-t.	330	450 —	555 —
20.—	Kőszénbánya és téglagyár r.-t.	20 K.	305.—	310 —
—.—	Lechner rákosi téglagyár r.-t.	200	—.—	150 —
24 —	Magyar asphalt r.-t.	200	198 —	189 —
—.—	Magyar ált. kőszénbánya r.t.	200	245.—	255 —
—.—	Magyar keramiai gyár r.-t. elöv. jog. n.	200	135.—	140 —
—.—	Péterhegyi téglaipar r.-t.	200 K.	—.—	—.—
36.—	Salgótarjáni kőszénbánya r.-t.	200	572 —	574 —
—.—	Ujlaki tégla- és mészégető r.-t. elöv. jog. n.	300	155.—	160.—
	X. Vasművek és gépgyárak részv.			
12.—	Első magyar gazdasági gépgyár r.-t.	400	200.—	205.—
—.—	„Danubius" m. hajó- és gépgyár r.-t.	200 K.	148.—	150.—
—.—	Fegyver- és gépgyár részvénytársaság	300	—.—	—.—
160.—	Ganz és társa vasöntöde és gépgyár	800	2360 —	2400.—
—.—	Magyar belga fémipargyár r.-t. elsőbbs.	200 K.	—.—	—.—
—.—	Magyar waggon- és gépgyár r.-t.	200	350.—	360.—
—.—	Nadrági vasipar társulat	400	—.—	—.—
13.—	„Nicholson"-gépgyár részv.-társ.	200 K.	170.—	175.—
—.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü r.-t.	200	—.—	—.—
—.—	„ decz. v.	200	493 —	493.60
—.—	Schlick-féle vasöntöde és gépgyár	400	148 —	159.—
10.—	Teudloff s Dittrich gépgyr.-t. A) sor. elölj.	200 K.	179.—	180 —
—.—	Weitzer János gép-, waggongyár r.-t.	400 K.	130 —	140 —
	XI. Könyvnyomdák részvényei.			
25.—	„Athenaeum" irodalmi és nyomdai r.-t.	200	248.—	250.—
—.—	Franklin-társulat	300	490.—	500.—
—.—	„Pallas" irodalmi és nyomdai r.-t.	400	340.—	345 —
170.—	Pesti könyvnyomda r.-t.	1000	2550.—	2600.—
	XII. Különféle vállalatok részv.			
70.—	Általános waggonkölcsönző-társulat	400 K.	730.—	750.—
—.—	„Apollo" kőolajfinomitó-gyár r.-t.	200 K.	—.—	—.—
80.—	Bantlin-féle vegyi gyárak r.-t.	600 K.	1300.—	1325 —
—.—	Bihar-Szilágyi olajipar r.-t.	200 K.	200.—	210.—
—.—	Brassói cellulose gyár r.-t.	200 K.	295.—	300.—
12.—	Budapesti általános villamossági r.-t.	200 K.	224.—	228.—
180.—	Bpesti Zsolnay-féle porcz.-fayencegy. r.-t.	2000 K.	—.—	—.—
12.—	Első magyar betüöntöde r.-t.	200	260.—	265.—
—.—	Első magyar gyapjumosó- és bizom. r.-t.	400	630.—	650.—
—.—	Első magyar részvény serfőződe	600	2100.—	2130.—
24.—	Első magyar sertéshizlaló r.-t.	400	434.—	444.—
16.—	Első magyar szálloda r.-t.	160	435.—	445.—
—.—	Első pesti spódium és csontliszt gyár	200	300.—	310.—
140.—	Fiumei rizshántoló- és rizskeményitő gyár	1000	2580.—	2590.—
56.—	Gschwindt-féle szeszgyár	400	925.—	950.—
12.—	„Hungária" mütrágya és kénsav-gyár	400	200.—	210.—
28.—	Kabelgyár részvénytársaság	400	480.—	485.—
—.—	Kőbányai polgári serfőző részvény-tár.	200 K.	167 —	170 —
150.—	Magyar czukoripar r.-t.	1200 K.	1745.—	1760 —
16.—	Magyar fém- és lámpaáru-gyár r.-t.	200	260.—	265.—
—.—	Magyar gazizzófény r.-t.	200	526.—	536.—
20.—	Magyar ruggyantaárugyár r.-t.	260	355.—	365.—
30.—	Magyar vasuti forgalmi r.-t. elöv. jog. n.	200 K.	390 —	400 —
15.—	Magyar villamossági r.-t.	200 K.	260.—	262 —
—.—	Mezőgazdasági ipar-részv.-társ.	400	—.—	—.—
60.—	Nagyszebeni villamosmü r.-t.	1000	920.—	940.—
—.—	Nemzetközi villamossági társaság	400	466.—	470.—
70.—	Nemzetközi waggonkölcsönző r.-t.	400 K.	700.—	720 —
—.—	Popper Lipót faipar r.-t.	400	—.—	—.—
—.—	Quarnero részvénytársaság	200	—.—	—.—
—.—	Royal nagyszálloda részvénytársaság	200 K.	—.—	—.—
36.—	Szegedi kenderfonógyár r. t.	400	580.—	600.—
—.—	Sziszeki tárházak r.-t.	200	—.—	—.—
—.—	Telefon-Hirmondó r.-t.	100 K.	—.—	—.—
—.—	Törökbirodalmi dohányegyedárusági r.-t.	192	290.—	292 —
	XIII. Közlekedési váll. részv.			
30.—	Adria m. kir. tengeri hajózási r.-t.	200	442.—	445.—
—.—	Aradi és csanádi egyes. v. r.-t. törzs.-r.	200	—.—	—.—
—.—	Baja-Zombor-Ujvidéki helyi érd. v. r.-t.	200	—.—	—.—
—.—	Barcs-pakráczi vasut elsőbbs. részv.	400	400.—	402.—
28.—	Budapesti közuti vaspálya társ.	200	—.—	—.—
28 —	„ decz. v.	200	637 —	638 —
18.—	„ élv. jegy	—	406.—	410.—
14.—	Budapesti villamos városi vasut r.-t.	200	317 —	318 —
4.—	„ élv. jegy	—	110 —	115.—
—.—	Budapest-szent-lőrinczi h. é. vasut	200	—.—	—.—
—.—	Bpest-ujpest-rákosp. vill. köz. vasut r.-t.	200 K.	155 —	160 —
—.—	Debreczen-hajdunánási vasut h. é. v. els. r.	200	—.—	—.—
—.—	Déli vasut	480	—.—	—.—
—.—	„ decz. v.	480	77 —	78.—
—.—	Első cs. kir. szab. dunagőzhajó-társ.	1050	835 —	840 —
—.—	Gölniczvölgyi vasut r.-t. elsőbbs. részv.	200 K.	192.—	—.—
—.—	Kassa-oderbergi vasut	400	367 —	372.—
—.—	Kassa-tornai helyi érd. vasut r.-t. els. r.	400	397.—	399.—
—.—	Magyar folyam- és tengerhajózási r.-t.	200 K.	—.—	—.—
—.—	Magyar-gácsországi vasut	400	424.—	428.—
—.—	Magyar helyi érdekü vasutak r.-t.	400	—.—	—.—
—.—	Magyar nyugoti vasut	400	420.—	422.—
—.—	Máramarosi sóvasut els. részvény	200	199.—	200.—
—.—	Máramarosi sóvasut törzsrészvényei	200	111.—	116.—
—.—	Máramarosi sóvasut B. részvényei	200	111.—	116.—
—.—	Marosvásárh.-szászrég. vasut els. részv.	200	—.—	—.—
120.—	Oriente magy. tengeri hajózási r.-t.	1000 K.	1500.—	1540.—
—.—	Osztrák-magyar államvasut	400	—.—	—.—
—.—	„ decz. v.	400	664 —	675.—
—.—	Pécs-barcsai vasut	400	420.—	425.—
—.—	Szt.-Lőrincz-Szlatina-Nasiczi h. é. v. els. r.	200	—.—	—.—
—.—	Temesvár-Módosi h. érd. v. r.-t. els. r.	200 K.	160.—	170.—

XIV. Sorsjegyek.

Névérték drbkint		Pénz	Áru
10	Bazilika sorsjegy	16.—	17.—
10	„ osztr. felülbélyegzéssel	18.—	19 —
—	„ nyeremény-jegy	—.—	—.—
100	Bécsvárosi nyereménykölcsön 1874. évről	404 —	408.—
80	Budavárosi sorsjegy	180.—	190.—
80	„ osztr. felülbélyegzéssel	190.—	198 —
4	„Jó sziv" egyesületi sorsjegy	8.75	9.75
4	„ osztr. felülbélyegz.	8.75	9.75
—	Magyar jelzáloghitelbank nyer.-jegy	22.—	24.—
	„ osztr. felülb.	23.—	25.—
10	Magyar vörös-kereszt sorsjegy	26.—	27.—
10	„ osztr. felülbélyegz.	28.—	29.—
—	„ nyeremény-jegy	—.—	—.—
24	Olasz vörös-kereszt sorsjegy	30.—	31.—
24	„ osztr. felülbélyegz.	22 —	23.—
—	Osztrák földhitelintézet nyeremény-jegy	32.—	34.—
30	Osztrák vörös-kereszt sorsjegy	53.50	55 50
200	Osztrák hitelintézeti sorsjegy	402 —	406.—
p. p. 84	Pálffy sorsjegy	176 —	183.—
96	Szerbiai nyer.-kölcs. 100 fr.-kint ... 3% k.	82.—	83.—
96	Szerbiai nyer.-kölcs. 100 fr.-kint (o. felülb.) 1900	82 —	84.—

XV. Pénznemek.

	Pénz	Áru
Arany, cs. és kir. vert	11.38	11.43
„ „ „ kör.	11.29	11.34
„ osztrák vagy magyar 8 frtos	19.02	19.07
„ 20 frankos	19.02	19.07
„ 20 márkás	23.42	23.52
„ török aranylira	—.—	—.—
Német birod. vagy egyenért. bankj. (100 márka)	117.15	117.32
Franczia bankjegy (100 frank)	95 25	95.45
Olasz bankjegy (100 lira)	93.40	93.70
Papirrubel darabonkint	2.52	2.54
Román bankjegy (100 lei)	94.60	95.—
Szerb bankjegy (100 ezüst dinár)	83.75	84.75

XVI. Váltók árfolyama (látra).

Bank-kamatl.			Pénz	Áru
3 %	Amsterdam	100 hollandi frtért	197.60	198.—
3 %	Brüssel	100 frankért	—.—	—.—
3 %	London	10 sterlingért	239.36	239.75
4 %	Német bankpiaczok	100 márkáért	117 12	117 32
5 %	Olasz bankpiaczok	100 liráért	93 40	93.70
3 %	Páris	100 frankért	95.30	95.50
3½%	Svájczi bankpiaczok	100 „	94.70	94.95
5½%	Szentpétervár	100 rubelért	253.50	254.50

Leszámoló árfolyamok jan. 28-áról.

Magyar ált. hitelbank	674.—	Pesti m. keresk. bank	—.—	Ganz-féle vasöntöde r.-t.	—.—
Osztrák hitelintézet	668.—	Nemzetközi waggonkölcs.	—.—	Első magyar ált. biztositó r.-t.	—.—
Magyar aranyjáradék	119 50	Franklin-Társulat	—.—	Adria m. kir. tengerhajóz. r.-t.	—.—
Magyar koronajáradék	96 75	Magy. keramiai gyár r.-t.	—.—	Weitzer-féle waggongyár	—.—
Magyar ip. és keresk. bank	57 —	Magyar asphalt r.-t.	215.—	Victória-gőzmalom	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	478 —	Belvárosi takarékpénztár r.-t.	—.—	Budapesti vill. városi vasut	314 —
Magyar leszámitoló bank	442 —	I. magyar ált. biztositó társ.	—.—	Magyar ált. takarékpénztár	—.—
Rima-Murányi vasmü r.-t.	460 —	Kőszénbánya és téglagyár r. t.	—.—	Magyar villamossági r.-t.	249 —
Bpesti közuti vaspálya t.	630 —	Bp.-sz.-lőrinczi téglagyár	—.—	Magyar czukoripar r. t.	1746 —
Déli vasut	75 —	Fiumei hitelbank r.-t.	—.—	Magy. jég- és viszontbizt.	—.—
Osztr.-magyar államvasut	671 —	M. orsz. közp. takarékp.	—.—	Egyes. Bp. főv. takarékp.	—.—
Budapesti bankegyesület	—.—	Kőbányai gőztéglagyár	—.—	Magy. kereskedelmi r.-t.	—.—
Első magyar iparbank	—.—	Schlick-féle vasöntöde r.-t.	—.—	Pesti hazai első takarékpénztár	—.—
Hazai bank r.-t.	—.—	Salgó-Tarjáni kőszén	570 —	István téglagyár	—.—

Kamatozó kincstári utalvány kamatlába (6 hó) 4%. — Az Osztrák-Magyar bank kamatlába váltóleszámitolásnál 4%. — Járadékok és bankzáloglevelek elzálogositásánál 4½%. — Más értékpapirok elzálogositásánál 5%.

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 4 fillérrel, s compact betükből szedve 8 fillérrel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 4 fillérrel, s compact betükből szedve 8 fillérrel fizetendő.

TELEFON 706. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik. TELEFON 706.

Kis hirdetéseket

elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal Papnövelde-utcza 8. sz. és a következő fiók kiadóhivatalok:

Breuer nővérek dohánytőzsdéje VI. ker., Teréz-körut 54. szám.

Burger Vilmosné dohánytőzsdéje Erzsébet-körut 51. szám.

Nemecsek A. dohánytőzsdéje IV. Petőfi-tér 3. szám.

Deutsch Julia dohánytőzsdéje József-körut 60. sz., (Baross-utcza sarkán.)

Toldi Lajos könyvkereskedése Buda, II., Fő-utcza 2. szám.

valamint minden hirdetési iroda.

Kiadóhivatali üzenet.

Tudakozódásoknál csakis olyan levelekre válaszolunk, a melyekért a válaszbélyeg beküldetett.

Jeliges hirdetéseknél a hirdető a kiadóhivatal előtt ismeretlen.

Örökzöldem!

Imádott drága kis Jiczikém! Végtelenül boldoggá tettél soraiddal; ép aznap tértem vissza onnét, miről leveledben irtál. Szivem melegen feldobogott irásod látására, s bocsásd meg egyetlen boldogságom, ha akaratlanul jóságos szivednek bánatot okoztam. Kérded aranyos mindenem, hogy érzem magam? Ugy sohasem, mint oldalad mellett, de megnyugszom sivár sorsomban. Áhitattal és végtelen szerelemmel gondolok reád, piczi őrangyalom, kérve a jó Istent, hogy mielőbb zavartalanul beszélhessek veled s számtalanszor megpuszizhassam, soha felejteni nem tudó aranyos kis ajkidat. Bocsásd meg drága lelkem, hogy előbb nem irtam, de lázas állapotom, melyben jelenleg is vagyok, nem engedte. Gondolatban, szellemileg mindig nálad vagyok szeretett angyalom, szüntelenül élvezett boldogságunkra gondolva. Jöjj ismét piczi jó Jiczikém, ha lehet. Ha Pestre kerülök, jelzem. Csókollak lelkem hevével, szivem egész melegével számtalanszor; gondolj érted imádkozó Józsefvárosidra. 9738

Jaj! jaj! jaj!

Soraiban emlitetteknek elég tétetett; ha az Isten engedi, még találkozunk! Igéretemnek eddig még nem tehetvén eleget, azt hiszem az pótolva lesz, addig is tartson meg jó emlékezetébe; a nem igen hizelgő bókot köszönöm, majd találkozásunkkor többet. 9739

Egy hajdan

főrangu ős régi, gazdagságban is előkelő nemes család sarja, önhibáján kivül a sors különböző nagy csapásoktól sujtva, valamely résztvevő előkelőséghez aziránt esedezik, hogy őt származását igazoló nemesi okmányai megszerzésében anyagi zavarai miatt elősegiteni kegyeskedne jövőjére életfontossággal biró okból. Szives megkeresést levélben „Hálás özvegy nő“ jeligével a kiadóhivatalban kéri. 11519

Eladás.

Használt és uj

pénz-szekrények

rendkivül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrénygyár raktárában. **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 42075

Kárpáti borovicska

valódi, legfinomabb minőségü, kis üstben égetett, állott régi, egyike a legegészségesebb italoknak, kitünő szer gyomorbaj ellen, hathatós étvágygerjesztő, a vesék működésére szerfelett kedvező hatásu. 5 kilós palaczk, bérmentve, utánvéttel 7 kor. 50 fillér. **Ganovszky Gusztáv**, borovicska-termelő **Szepes-Szombat** (Szepesmegye). 42931

Vétel.

Birtokvétel!

Keresek megvételre 200—400 holdas jó talaju és egy tagu lakóház és gazdasági épülettel ellátott birtokot készpénzfizetéssel azonnali átvételre részletes leirással, az ár megjelöléssel ellátott ajánlatokkal. „**Készpénzfizetés**“ jelige alatt továbbit a kiadóhivatal. 9718

10-es cséplőkészletet,

6 évesnél nem idősebbet, és egy Compound gépet 4 járatra keresek sürgősen megvételre. Ajánlatok czimzendők: „Gőzgépek“ **Schwarz József** hirdetési irodájához, Budapesten, Marokkai-utcza. 9735

Alkalmazást keres.

Házvezetőnőül

magános előkelő urhoz keres előkelő, elegáns külsejü és finom modoru középkoru hölgy, nyelv- és zenei ismeretekkel alkalmazást. Kevésbbé tekint a fizetésre, mint a jó bánásmódra. Irásbeli ajánlatokat kér „**H. J.**“ VII., Garay-utcza 12. II. em. 22. czim alatt. 9730

Művelt középkoru

özvegy asszony ajánlkozik házvezetőnőnek, társalkodónőnek esetleg felolvasónőnek idősebb ur vagy urnő mellé. Igényei szerények, fő a jó bánásmód. Szives ajánlatokat „**Hűség**“ czim alatt e lap kiadóhivatalába kér. 11484

Középkoru

uri özvegy nő, ki szerény és fedhetlen előéletű, ajánlkozik öreg urnő mellé, mint felolvasónő, vagy magános idős urhoz házvezetőnőnek, esetleg anyátlan nagyobb leányhoz gardedámnak, vagy bármely tisztességes ajánlatot elfogad. Levelet a kiadóhivatalba kérek „**Deczember**“ jelige alatt, 9611

Gazdatiszt

keresztény, elméleti 18 évi gyakorlattal, főtiszti minősitessel, jelenleg állásban, biztositékkal, állást keres. Czim a kiadóban. 9696

Ügyes urasági inas

állást keres f. évi február hó 1-re, a ki több jó bizonyitványnyal rendelkezik, ugy a szervirozásban, mint a szobatisztitásban jártas, beszél magyar-német nyelven. Czim Sz. Stefan bei Herren Baron Rakitánszky Spilerhof **Grácz**. 9724

Komornának

ajánlkozik tisztességes, jó családból való leány. A ruhaszabás, varrásban nagy gyakorlattal bir. Szives megkereséseket „**Vidéki**“ czimen továbbit a kiadóhivatal. 9642

Alkalmazást nyer.

Házvezetőnőt keresek

vidékre ki egyszersmind leányaimat tisztességes polgári nevelésben anya helyett részesiteni tudja, az illető ajánlata arcz képpel, fizetési igényeinek közlésével kéretik a kiadóhivatalba „**Sajgó**“ jeligével. 9733

Oktatás.

Nevelőnők

zene- és nyelvek tudásával, óvónők, bonneok elhelyeztetnek, **özv. Nietschné Gerson Anna** által, Budapest, Erzsébet-körut 52. 9729

Különféle.

Hölgyeknek

nélkülözhetetlen az önmüködő kézihimzőgép darabja 6 korona. himzéshez gyapju-pamut rámák, rajzok, legolcsóbb gyári árban. Kész himzett párnákból óriási **raktár** darabja 6 korona 50 fill. Megrendelések kéretik czimezni 42775

Victoria himzőgépgyár

Budapest, Garay-tér 19. sz.

Ki volna hajlandó

3000—4000 korona kölcsönt 8—10% kamat mellett adni. Biztositék egy 450,000 korona értékü ingatlan. Visszafizetés julius 1-től számitva 100 kor. havi törlesztés. Ajánlatok kéretnek a kiadóhivatalba „**Reális kölcsön**“ jelige alatt. 9604

Elzálogositott sorsjegyek

és értékpapirok bárhonnan kiváltatnak, azokra lehető legmagasabb kölcsön adatik **igen olcsó kamat mellett.** Vidéki megbizásokra különös gond fordittatik. 43078

Ifj. SCHÖN ÁRMIN

bankháza

Erzsébet-körut 48. sz.

(Royal-szállóval szemben).

Alapitva 1884. évben.

Remekirók képes könyvtára.

A magyar és a világirodalom kincsesháza. Szerkeszti **Radó Antal**. Kiadja a **Lampel R.**-féle (Wodianer F. és fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedés. E gyüjtemény nemcsak a magyar irodalmat, hanem az egész **világirodalmat** felöleli. A remekirók kitünő, elsőrangu szakférfiaktól irt **bevezetésekkel** és **magyarázatokkal** jelenik meg. A képeket **elsőrangu magyar festők** készitik. Az 50 kötetre tervezett első sorozat adja egyebek közt **Petőfi, Vörösmarty, Madách, Kossuth, Deák** munkáit, a külföldi irók közül **Shaksperet, Molieret, Homeroszt, Virgiliust** stb. A teljes lista, melyben a bevezetések szerzői és az illusztratorok is fel vannak sorolva, ingyen kapható a kiadóhivatalban, vagy bármely könyvkereskedésben. Az első hét kötet már megjelent: két kötet Petőfi, két kötet Kisfaludy, egy-egy kötet Shakspere, Moliere és Tóth Kálmán. E kötetek bevezetéseit Ferenczi Zoltán, Junius, Alexander Bernát, Haraszti Gyula és Endrődi Sándor irták. A ki megrendeli három koronás havi részletfizetésre az egész sorozatot, az első hét kötetet **rögtön megkapja.** Ára az 50 kötetnek fűzve 200 k., szinnyomatu diszkötésben 250 k. Megrendelhető bármely könyvkereskedésben és kiadónál.

Hirdetmény.

Magyar királyi államvasutak. 15014/902. sz. Felsősziléziai-osztrák-magy. kőszénforgalom, Sajtóhibák helyesbitése a III. füzetben. A fenti forgalomban 1902. évi január hó 15-től érvényes III. füzetben a 34. oldalon foglalt csomóponti tábla C. rovatában a Pozsony-Ujváros helyben állomásra kitüntetett csomóponti dijtétel 20-ról 200-ra, a Pozsony-Ujvárosra átm. kitüntetett dijtétel pedig 16-ról 160-ra azonnali érvényességgel helyesbittetik. Az igazgatóság. 1076

Hirdetmény.

7429/902. C. II. sz. (A közvetlen visszatéritési dijtételek czimü dijszabás módositása.) Az 1900. évi junius hó 15-től érvényes „Közvetlen visszatéritési dijtételek“ czimü dijszabás B. szakaszában (27 oldal) felsorolt kikötök közül a VI. csoportban „Zaravecchia“ és „Zlarin“, a VII. csoportban „Rogoznica“, a VIII. csoportban pedig „Lucca di Giuppana“ kikötők, melyekkel közvetlen hajójáratok a magyar-horvát tenger gőzhajózási részvénytársaság 1902. évi január hó 1-vel életbe lépett uj menetrendje szerint többé nem tartatnak fenntörlendők. Budapest, 1902 jan. 20-án. 10 3

Harzi kanári,

pompás éneklők és kurrogók, 6, 8, 10, 12 és 15 márka, tojó 1.50 márka. Szétküldés 8 napi próbaidőre utánvétel. Meg nem felelő kicseréltetik vagy a pénz visszaküldetik. 42989

Wilhelm Kaye, Thale a/Harz.

Zálogházból

veszek czédulákat.

Alkalmi

ajándékul

eladok 13 latos ezüst evőkészletet 12 személyre 140 frt, 6 személyre 65 frttól kezdve és feljebb. Mindennemü finom **ezüst tárgyak** barokk és franczia stylusban. Nagy raktár **arany** férfi **lánczokból**, massziv aranygyürük 6 frt 40 kr, arany férfi órák 12 frt, arany női órák 9 frttól kezdve, 12 darab massiv evőeszköz 6 frt 50 kr. 42220

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Grünberger A. Béla örökösei

Budapesten Harisbazár, Városház-tér 9., I. em. 23., uj szám **Váczi-utcza 30.**

Bőrbetegségek

elkerülése czéljából ajánlatos a fodrásznál reservált borotvát tartani, vagy önkezüleg borotválkozni. Tessék **sollingeni borotvákról**, valódi **tajtékárukról** stb. árjegyzéket kérni. **Pipaszár-göztisztitó 1.30. k.**

FÜREDI L. 43732/b.

Budapest, VII. k., Ovoda-utcza 24.

A massage mint erősitő, gyógyitó és szépitő eszköz czimü füzetkével kivánatra dijtalanul szolgálok.

Meghivás.

A „Zólyom városi Népies Takarékpénztár Részv.-Társ.“ t. cz. részvényesei meghivatnak az intézetnek **1902. évi február hó 23-án**, a városház termében, délután 2 órakor tartandó

rendes évi közgyülésére.

A közgyülés tárgyai:

1. A közgyülés jegyzőkönyvének hitelesitésére kiküldendő bizottság választása.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság évi jelentése.
3. Az 1901. évre szóló zárszámadások és a mérleg bemutatása és felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére.
4. A tiszta nyereménynek s évi osztaléknak mikénti megállapitása.
5. Két igazgatósági, három felügyelő-bizottsági és tiz választmányi tagnak megválasztása.
6. Az átdolgozott alapszabályok tervezetének bemutatása, illetve elfogadása, és az intézet működésének további 50 évre való meghosszabbitása iránt történt intézkedésének helybenhagyása.
7. Horkovics Bertalan volt II-od könyvelő kegydija iránti kérvényének tárgyalása.
8. Más esetleg beérkezendő inditványok tárgyalása.

Figyelmeztetnek a t. cz. részvényesek, miszerint amennyiben szavazati jogukkal élni akarnak, részvényeiket az alapszabályok 16. §. értelmében a közgyülés megtartása előtt 8 nappal téritvény mellett az intézet pénztáránál letéteményezni sziveskedjenek.

Zólyom, 1902. évi január 25-én.

Drottner Pál igazgató.

1017

Ezen 25 év óta fennálló és legismertebb rendelo intézetet legmelegebben ajánljuk.

Titkos betegségeket

a legelhanyagoltabb és legidültebb **hugycsőfolyást**, a legsulyosabb **hugyhólyagbajokat, bujakóros sebek**. t. **syphilis utókövetkezményeit, önfertőztetést**, elgyengült **férfierőt electro-massage** vagy **psychrophor** által; **nőknél fehér folyast** betecskendezés nélkül; **ideg- és hátgerinczbajt**; a legmakacsabb **börbetegségeket** gyógyit gyorsan és biztos sikerrel

Dr. KAJDACSY

v. cs. és k. ezredorvos és kórházi főorvos

rendelő intézetében

Budapest, IV., Kigyó-utcza 5. (Klotild-palota) I. em.

Bemenet a lépcsőnél. — Rendelés 9—4-ig, este 7—8 óráig.

Levelekre dijtalanul, titoktartás mellett válaszoltatik; gyógyszerekről is gondoskodva lesz. — **Hölgyek és férfiak részére külön várótermek. — Dijazás mérsékelt.** 41710

Magyar királyi államvasutak.

Hirdetmény.

Gyors- és teher-árufelvételi hely Budapest Lipótvárosban.

A székes fővárosi közönség nagy része nem bir tudomással arról, hogy a magyar kir. államvasutak igazgatósága már évekkel ezelőtt „Budapest lipótvárosi városi-iroda“ czimen irodát rendezett be a Lipótvárosban — Arany János utcza 19. sz. alatt, — a hol a vasuton elszállitandó gyors- és teherárus 1000 kgm. sulyig feladhatók, melyekről végleges átvételi elismervények (feladási vevények) szolgáltatnak ki.

Terjedelmes, tüzveszélyes és oly áruk, melyeknek vasuton való szállitása különös feltételekhez van kötve, a felvétel alul ki vannak zárva.

Hivatalos órák hétköznapokon reggel 8 órától 12 óráig és d. u. 2 órától 7 óráig vannak megállapitva, — a törvényes munkaszüneti napokon azonban az iroda nincs nyitva.

Az ezen városi irodában feladott áruknak az illető pályaudvarokra való kifuvarozásáért következő illetékek számittatnak fel:

a) gyorsárukért:

10 kgm. sulyig	20 fil.
10—50 kgmig	40 fil.
minden további 50 kgmért	30 fil

b) teherárukért:

50 kgmig	40 fil.
minden további megkezdett 50 kgmért	20 fil.

Minthogy a szállitmányok csekély dijazásért a fő- és székváros IV—IX. kerületéből a lakásról ezen városi felvételi irodába is elszállittatnak, — a szállitó közönség azon előnyös helyzetben van, hogy szállitmányait nem kénytelen a távol eső pályaudvarokra tetemes költséggel személyesen kiszállittatni és ott a feladó vevény átvételére várakozni, — hanem módjában áll ezen teendőt egy levelező lap utján a vasutintézettel közvetlenül elvégeztetni, — miért is a magyar kir. államvasutak igazgatóságának ezen intézkedése a szállitó közönség érdekét nagy mértékben előmozditja. 1487

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik).

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8.

A „Fővárosi kölcsönös segélyegylet mint szövetkezet“

VII. ker., Dob-utcza 72. szám 43111

kiegészitő hirdetése az 1901. nov. 28-án megjelent hirdetéshez.

Üzletrészek:

Az üzletév kezdetén volt	809 tag	3983	üzletrészszel
Belépett az év folyamán	222 „	1163	„
	1031 tag	5146	üzletrészszel
Kilépett az év folyamán	338 „	1628	„
Maradt az üzletév végén	693 tag	3518	üzletrészszel

Részjegyek:

Az üzletév kezdetén volt	507 tag	1000 drb	részjegygyel		100000 korona
Belépett az üzletév folyamán	77 „	112 „	„		11200 „
	584 tag	1112 drb	részjegygyel		111200 korona
Kilépett az üzletév folyamán	35 „	53 „	„		5300 „
	549 tag	1059 drb	részjegygyel		105900 korona
Befizetett részjegytőke				104870	
Részjegyesek tartozása				1030	105900 korona

Az Athenaeum Kézi Lexikona pótol mindennemü nagyobb Lexikont.

Két diszes félbőrkötésben 20 korona.

Kapható az „Athenaeum“ részvény-társaságnál (Budapest, Kerepesi-ut 54. szám.)

117/1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamaránál megüresedett

titkári állásra

pályázat hirdettetik.

Pályázhatnak mindazok, kik a kereskedelmi és iparkamarákról szóló 1868. évi VI-ik t.-cz. 20-ik §-ban emlitett kereskedelmi és iparügyekben való jártassággal birnak és ezt igazolni tudják.

Különös figyelemben részesülnek azok, kik a közgazdasági adminisztrátió terén müködtek vagy müködnek.

Javadalmazás 5000 korona (ötezer korona) törzsfizetés és 1000 (ezer) korona lakbér-illetmény.

Az egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványok **f. évi február hó 28-ik napjának déli 12 órájáig** alulirt kamarai elnökhöz nyujtandók be; később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Megválasztás esetében folyamodó tartozik állását a választásról vett értesités után egy, legfeljebb két hónap alatt elfoglalni.

Debreczen, 1902. január 25-én.

A kereskedelmi és iparkamara nevében:

Szabó Kálmán s. k. elnök.

43106

Megjelent a

Képes Budapesti Szakácskönyv

hetedik kiadása. Szerkesztette St. Hilaire nyomán Zemplényi Szabó Antónia. Egy igazi magyar gazdasszony sem nélkülözheti. Négy szines képpel, 53 fametszettel, 58 uj, kiváló recepttel. A több mint 1500 recepthez **betüsoros tárgymutató** van a könyv végén, melyben a keresett étel azonnal feltalálható. Kielégiti a szerény, polgári konyha igényeit épen ugy, mint a legelőkelőbbét. Függeléke: **A magyar gazdasszony házikincstára**, melynek főbb részletei a következők: Butor tisztitás, férgek kiirtása, foltok kivevése, pipere-szerek, ecetkészités, házi orvos stb. A könyv ára tartós félvászon kötésben 4 kor., diszkötésben 4 kor. 80 fill.

Erzsi néni Szakácskönyvei

a legnépszerübb és leghasznosabb szakácskönyvek, melyek a szakácsművészet egy-egy ágát meritik ki részletesen, és ezidőszerint páratlanul állanak a szakácsművészeti irodalomban.

A hal és vadfélék készitése cimü kötet közel 400 recipét közöl a legkülönbözőbb halak, nemkülönben rákok, tengeri rákok, csigák, békák elkészitéséről. Ára kötve 2 korona.

A tészták könyve. Főtt és sült tészták készitésének gyakorlati kézikönyve. Tartalma: borba való tészták, gombócfélék, metéltek, galuskák és rétesek, puddingok, kochok és kocsonyák, crémek, torták, teasütemények, cukor- és gyümölcsmázok. — Ára kötve 2 korona.

Hogy kell befőzni? A gyümölcs, főzelék stb. befőtt készitésének gyakorlati kézi könyve. — Ára kötve 2 korona.

Kapható minden könyvkereskedésben.

Megrendelhetők:

LAMPEL ROBERT (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedésében

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 21.

13743/K. 1901.

Hirdetmény.

Üzleti és más egyéb hirdetmények kifüggesztése a déli vasut állomásain.

A déli vasut üzletigazgatósága elhatározta, hogy eltérőleg az eddigi eljárástól f. évi január 1-től kezdve az üzleti és más egyéb magánhirdetményeknek alárendelt állomásain való kifüggesztését a saját kezelésébe veszi és ezen kifüggesztéseket a saját közegeivel fogja eszközöltetni.

Minden ilyen hirdetménynek az állomások előcsarnokaiban, folyosóin és perronjain való kifüggesztésért az elfoglalt falfelületnek minden **négyzet deczimeterjeért évenkint 6 fillérnyi illeték, mint legcsekélyebb illeték azonban példányonként legalább 2 korona fizetendő.**

A kifüggesztendő hirdetmény egy négyzetméternél nagyobb nem lehet. A hirdetménynek szilárd anyagra feszitve vagy keretbe foglalva és felfüggesztésre alkalmas készülékkel ellátva kell lenniök. Minden hirdetménynek csak egy czég hirdetését szabad tartalmaznia.

A magyar állomásokon kifüggesztendő hirdetményeknek a **magyar**, ellenben a horvát állomásokra rendelt hirdetményeknek a **magyar és a horvát szöveggel** kell ellátva lenniök; meg van azonban engedve, hogy a hirdetményeken a magyar, illetve a magyar és a horvát szöveg mellett más nyelvü szöveg is (a német, franczia, angol, olasz stb.) lehessen.

Azt, hogy valamely hirdetmény kifüggeszthető-e, az üzletigazgatóság fogja elbirálni.

A hirdetni szándékozók kéretnek, hogy hirdetményeiket a cs. kir. szabadalm. déli vaspálya-társaság üzletigazgatóságánál Budapesten (I., Mészáros-utcza 17., I. 17.) vagy személyesen, vagy pedig egy kisérő irattal nyujtsák be.

Az üzletigazgatóság által a hirdetmény elfogadása esetén közölt illetek azután a déli vasut Budapest állomásának állomási pénztáránál fizetendő be.

Közelebbi felvilágositásokat az üzletigazgatóság ad. 1079

Most jelent meg!

KOMOROVCSÁK KAPITÁNY

Irta

SZÁSZ JÓZSEF

EÖTVÖS KÁROLY előszavával.

16 jellemkép, rendkivül izléses kiállitásu kötetben.

Ára 3 korona.

Kapható az „EGYETÉRTÉS“ kiadóhivatalában, Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8.

BUTOROK

úgy készpénzért, mint

RÉSZLETFIZETÉSRE

a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelben 43071

legjutányosabban

Ehrentreu és Fuchs testvéreknél,

Budapest, VI., Teréz-körut 8. sz. (Andrássy-ut közelében.)

Képes árjegyzék ingyen.

Ló-birtokosok vásárolják a mi állandóan éles

szab. H-patkóinkat

(szél-lépés kizárva)

az itt látható védjegygyel. L C

Utánzatok visszautasitandók, mivel a H-patkók előnyeit csak a kizárólag általunk használt különös aczélfaj biztositja.

Legujabb képes árjegyzék rendelkezésre áll.

Leonhardt & Co. Berlin-Schöneberg.

Egyedüli elárusitók Magyarországon 42912

Kaszab és Breuer csavargyárosok

Budapest, Váczi-körut 33.

Az **EGYETÉRTÉS** kiadóhivatalában megrendelhetők:

GOTTIER LAJOS

összes művei.

ÉRZELMEK
MULATÓ GENTRY
BUSULÓ GENTRY
PUSZTULÓ GENTRY

Négy kötet elbeszélés, a magyar gentry-életből. Egy-egy kötet ára **3 korona.** A négy kötet együtt megrendelve csak **8 korona.**

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönőirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő intézet Budapesten, VI., Andrássy-ut 24. Opera mellett.

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az **elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást**, bármennyire is idült, valamint mindazon **női betegségeket**, melyeknek **a magtalanság** egyik főokozója **és börbetegségeket** gyógyit **uj gyógymód** szerint biztos sikerrel, **gyorsan és alaposan**

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt császr. kir. oszt.-főorvos.

Rendel: naponta 10 órától d. e. egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz. — Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető

NÉPSZERÜ UTMUTATÓ

(már a 12-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és azok észszerü gyógykezeléséhez czimü könyv, volt ára 1 frt 50 kr., 40214

most csak 90 kr.

A könyv jól becsomagolva 1 frt beküldése mellett bérmentve küldetik meg.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ebredese. — III. Az önfertőzés és az éjjeli magömlések. — IV. A hugycsőtakar (tripper) és hugycsőszükület. — V. A bujakór (syphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedéseinek főtényezője a prostituczió.

SPECIALISTA sérvkötőkben!

Keleti J. orthopädiai müintézete ajánlja minden **sérvben szenvedőnek** a legujabb és modern szerkezetü, 1900. évben cs. és kir. **szabadalmazott sérvkötőjét.** Nem csuszik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkivül kitünő fekvése által felülmul minden más gyártmányt.

Árak:	Egyoldalu	Kétoldalu
	12 korona.	24 korona.

Gyáraimban **teljes jótállás** mellett készülnek, továbbá: **járó- és támgépek, müfüzők ferdénnőttek** részére és **scoliosis**-nál **Hessing** rendszere szerint. **Müllábak- és kezek, haskötők, görcsér harisnyák** stb. stb.

Illusztrált árjegyzékeket titoktartás mellett ingyen küld szét:

12 koronás rendelésnél bérmentve.

Meg nem felelő készséggel kicseréltetik.

KELETI J. orvos-sebészi mü- és kötszergyára

(alapittatott 1878.) 40366

Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 17/d.

Gyár: Központi városház.

Kéretik a czimre jól ügyelni.

Nyomatott Nagy Sándor könyvnyomdájában, Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8., az „Egyetértés“ hirlapkiadó, irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgó-gépein.